

Nasjonalparkstyret
for Raet nasjonalpark

Møteinnkalling

Utvalg: Raet nasjonalparkstyre

Møtested: ,

Dato: 13.06.2023

Tidspunkt: 15:00

Eventuelt forfall må meldes snarest til nasjonalparkforvalter. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Saksliste

Utvalgs-saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv-saksnr
ST 10/23	Godkjenning av innkalling og saksliste		
ST 11/23	Valg av en representant til å skrive under møteprotokollen sammen med styreleder		
ST 12/23	Orienteringer Delegerte saker til forvalter		
DS 2/23	Motorferdsel i nationalparken.		2022/7210
DS 3/23	Svar på søknad - Raet nasjonalpark - ilandstigning og flyvning med drone i forbindelse med landsdekkende sjøfugl kartlegging 2023 - 2024 - Norsk institutt for naturforskning NINA		2023/3349
DS 4/23	Svar på søknad Flostaregattaen 2023-2027- Raet NP- Arendal kommune		2023/3805
DS 5/23	Svar på søknad om motorferdsel på Flangeborgs del av Raet nasjonalpark		2023/1407
DS 6/23	Svar på søknad om kjøring på Referatsak		2023/1955
RS 10/23	Høringsinnspill til Regionalt miljøprogram for jordbruket i Agder 2023–2026 - Raet nasjonalpark		2023/1036
RS 11/23	Forespørsel om midler og vedtak omprioritering av driftsmidler og tiltaksmidler 2023		2023/1036
RS 12/23	SV: Stolpejakten Arendal Hove		2023/1036
RS 13/23	Uttalelse - Raet nasjonalpark - Arendal - Store Torungen fyr - utskifting av dieseltank til nødaggregat - Kystverket		2023/2000
RS 14/23	Purring - tilleggsopplysninger - Raet nasjonalpark - sjøkabel - ny fibertrase mellom Bergen og Oslo - N0r5ke Fibre AS		2023/3948
RS 15/23	Krav om at flytebrygga på Hoveodden fjernes		2021/4741
RS 16/23	Nettsiden og tilgjengelighetserklæring		2023/1036
ST 13/23	Ekstra tildeling til naturrestaurering og tiltak i verneområder		2023/1036
ST 14/23	Søknad om tiltak på Vessøyveien 105 -Søm LVO- Grimstad kommune	X	2017/6364
ST 15/23	Klage på vedtak om motorferdsel Spornesstranda - Inge Fredriksen- Einar Fredriksen - Lene Olsen- Raet NP		2023/1940
ST 16/23	Forvaltningsplan for Raet NP og Søm LVO		
ST 17/23	FNs Bærekraftsmål- drøfting		
ST 18/23	Eventuelt		
ST 19/23	Tidsbruk - Møtehonorerar		

ST 10/23 Godkjenning av innkalling og sakliste
ST 11/23 Valg av en representant til å skrive under møteprotokollen sammen med styreleder
ST 12/23 Orienteringer

**Raet
nasjonalpark**

Postadresse
Postboks 504
4804 ARENDAL

Besøksadresse
Fløyveien 14
Arendal

Kontakt
Sentralbord: +47 37 01 75 00
Direkte: +47 37 01 78 45
sfagpost@statsforvalteren.no

Dan Erik Olsen

Saksbehandler Jenny Marie Gulbrandsen

Vår ref. 2022/7210-0

Deres ref.

Dato 21.03.2022
o 3

Svar på søknad om motorferdsel i Raet nasjonalpark- Markop

Jeg viser til søknad mottatt 9.8.22 og muntlig tillatelse som ble gitt i august 2022.

Her er vedtaket i saken.

Vedtak

Forvalter gir etter delegert myndighet fra Nasjonalparkstyret for Raet nasjonalpark med hjemmel i verneforskriften for Raet nasjonalpark § 9 fjerde ledd c) tillatelse til motorisert ferdsel med bil i Raet nasjonalpark til /og fra Hove Amfi – Markop. Tillatesen gis for en dag i forbindelse med vigsel som gjennomføres på Markop.

Tiltaket kan gjennomføres på følgende vilkår:

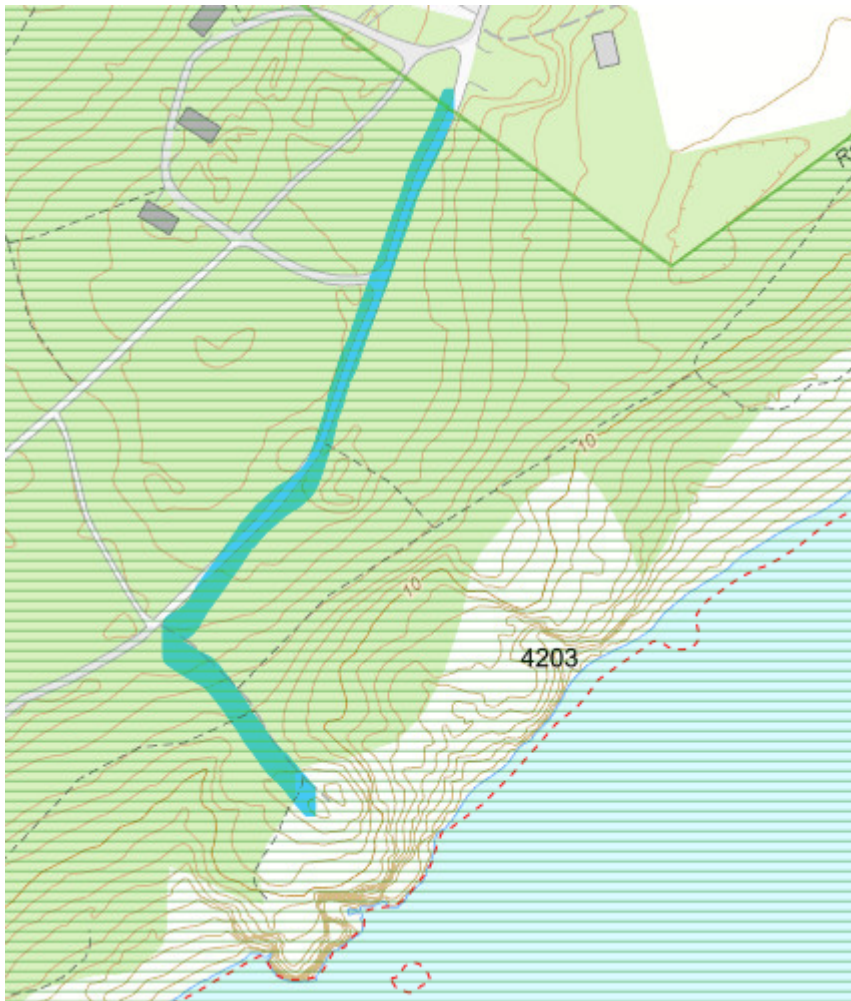
- Tillatelsen omfatter nyttekjøring med vare- og persontransport 3.september 2022
- Søker må selv innhente eventuelle andre nødvendige tillatelser etter annet lovverk.

Tillatelsen må medbringes og være tilgjengelig for fremvisning.
Rekreasjonskjøring er ikke tillatt.

Saksopplysning

Dan Erik Øiestad Olsen søker om tillatelse til å frakte inn personer og noe utstyr med bil til Markop i forbindelse med en vielse på Markop 3. sept 2022. Persontransporten er først og fremst personer som ikke kan gå ned til Markop på grunn av alder/helse.

Omsøkt trase:

Naturmangfoldloven og verneforskrift

Raet nasjonalpark ble vernet ved kgl. res. av 16.12.2016. For verneområdet gjelder Forskrift om vern av Raet nasjonalpark, i Tvedestrand, Arendal og Grimstad kommuner i Aust-Agder fylke.

Formålet med Raet nasjonalpark fremgår av verneforskriften § 1, som lyder:
Formålet med nasjonalparken er å bevare et større naturområde uten tyngre inngrep med egenartede og representative økosystemer, mange godt bevarte kvartærgeologiske forekomster etter siste istid, og med særlig vekt på plantelivet, dyrelivet, naturtyper, kystlandskapet med sjøoverflaten og kulturminner knyttet til Aust-Agders kystområde både på land og i sjø. For de marine delene er formålet særlig å ta vare på det undersjøiske landskapet med tilhørende marine arter og marine naturtyper som israndsavsetninger, skjellsandforekomster, bløtbunnsområder, ålegras- og undervannsenger, tareskog og gyteområder for fisk.

Forskrift om vern av Raet Nasjonalpark, i Tvedestrand, Arendal og Grimstad

kommuner. Aust-Agder (FOR-2016-12-16-1632) og tilhørende utkast til forvaltningsplan for Raet nasjonalpark har hjemmelsgrunnlag for å gi dispensasjon til transport i nasjonalparken.

§ 9 Forbud mot motorferdsel

Motorferdsel til lands, på is og i lufta under 300 meter fra bakken er forbudt. Det er forbud mot motorbåttrace og øvingskjøring med racingbåter

§ 11. Generell dispensasjonsbestemmelse

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

Etter § 7 i naturmangfoldloven (nml) skal prinsippene i §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, bl.a. når forvaltningsmyndigheten fatter vedtak om dispensasjon etter verneforskriften. Dette gjelder prinsippet om kunnskapsgrunnlaget (§ 8), føre-var-prinsippet (§ 9), prinsippet om økosystemtilnærming og samlet belastning (§ 10), prinsippet om at kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver (§ 11) og prinsippet om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (§12).

Vurdering

Verneverdiene som er mest relevante i forhold til motorferdsel i omsøkte område er relatert til vegetasjon, friluftsliv og støy.

Det er forvalters vurdering at det ikke kan gis tillatelse til det omsøkte tiltaket ettersom det overgår rammene i forvaltningsplanen under § 9. Tiltaket må derfor vurderes etter unntaksbestemmelsen § 11.

Det er i §11 gitt en unntaksbestemmelse som åpner opp for tiltak som ikke påvirker verneområdet nevneverdig og dersom det ikke strider mot verneområdets formål.

Motorferdselsen er avgrenset i rom og tid, og på en trase som er robust mot slitasje. Forvalter ser ingen grunn til at det ikke skal gis en tillatelse med vilkår som rammer inn motorferdselen.

Det er foretatt er vurdering ut ifra tilgjengelige observasjoner i artsdatabanken og eksisterende kunnskap om området, og det er ingen naturtyper registrert i området. Kjøringen er avgrenset til en dag (nml. § 8).

Tiltaket vurderes å være med lav påvirkning på verneverdiene. Tiltaket er kortvarig og vurderes å ha liten påvirkning på besøkende som kan oppholde seg i området. Tillatelsen bør begrenses til nyttetransport.

Kunnskapsgrunnlaget vurderes som tilstrekkelig og føre-var-prinsippet tillegges ikke

vekt i vurderingen (nml. § 9). Samlet belastning (støy og forstyrrelse) som følge av motorferdsel på Spornes og områdene rundt er svært begrenset. Vi antar at det vil være sporadisk behov for transport av materialer via sjø/luft til steder uten veiforbindelse, men har ikke vurdert dette som et stort problem i nasjonalparken så langt (nml. § 10).

Konklusjon

Forvalter gir etter delegert myndighet fra Nasjonalparkstyret for Raet nasjonalpark med hjemmel i verneforskriften for Raet nasjonalpark § 11 tillatelse til motorisert ferdsel. Tiltaket får vilkår.

Med hilsen

Jenny Marie Gulbrandsen
nasjonalparkforvalter

Etter våre rutiner er dette brevet godkjent og sendt uten underskrift

**Raet
nasjonalpark**

Postadresse
Postboks 504
4804 ARENDAL

Besøksadresse
Fløyveien 14
Arendal

Kontakt
Sentralbord: +47 37 01 75 00
Direkte: +47 37 01 78 45
sfagpost@statsforvalteren.no

Norsk institutt for naturforskning NINA
Postboks 5685 Sluppen
7485 TRONDHEIM

Saksbehandler Jenny Marie Gulbrandsen

Vår ref. 2023/3349-0 432.3

Deres ref. 475.1/2023 Dato 27.03.2023

Svar på søknad - Raet nasjonalpark - ilandstigning og flyvning med drone i forbindelse med landsdekkende sjøfuglkartlegging 2023 - 2024 - Norsk institutt for naturforskning NINA

Jeg viser til søknad om å benytte drone og fritak fra ferdselsforbud i Sone A i raet nasjonalpark i forbindelse med sjøfuglregistrering mottatt 13.3.23. Beklageligvis fikk jeg ikke åpnet filen med liste over områder som skal undersøkes internt i verneområdet, så fint om dette kan sendes inn i etterkant. Søknaden er innvilget med vilkår.

Vedtak

Forvalter, med delegert myndighet fra Nasjonalparkstyret i Raet nasjonalpark og Søm Landskapsvernområde, innvilger med hjemmel i naturmangfoldloven § 48 dispensasjon for flyvning med drone i Raet nasjonalpark i forbindelse med kartlegging og registrering av sjøfugl til NINA i perioden 2023 og 2024.

Det gis i tillegg tillatelse til ilandstigning på områder med ferdselsforbud (Sone A) i 2023 og 2024 med hjemmel i verneforskriften for Raet NP § 7 fjerde ledd.

Tillatelsen er gitt med følgende vilkår:

- Dispensasjonen er gyldig i 15.04.2023- 30.07.2023 og 15.04.2024-30.04.24.
- Det skal tas hensyn til hekkende fugl ved at filmingen utføres av/ledsaget av person som kan lese dyrenes adferd (ornitolog eller etolog) og tilpasse filmingen til å redusere stress. Opplæring av ukyndig er ikke tilstrekkelig.
- Dersom fugl/dyreliv blir forstyrret ved skinnangrep eller uro, skal filmingen umiddelbart opphøre.
- Droneoperatør skal alltid befinne seg utenfor ferdselsforbudsområdet eller minst 50 meter fra land dersom dette gjøres fra båt.
- Ferdsel av mennesker i ferdselsforbudsområdene skal unngås så langt mulig.
- Det kan samlet flys med drone eller ilandstige inntil 3 ganger per lokalitet i tidsrommet 2023-24.
- Registreringene skal samkjøres med Statsforvalterens sjøfugltellinger dersom disse overlapper i tidsrom.
- Interne retningslinjer skal følges for å ivareta personvern, støy og forstyrrelse av dyreliv /miljø.

- Søker må selv innhente eventuelle andre nødvendige tillatelser etter annet lovverk
- Alle må ha godkjent droneoperatørsertifikat og lisens.
- Alle funn skal rapporteres skriftlig tilbake til verneområdestyret slik av vi kan bruke det i forvaltning og formidling.

Klage på vedtak

Vedtaket kan påklages av en part eller annen med rettslig klageinteresse jf.

Forvaltningsloven § 28. Frist for å klage er tre uker fra vedtaket er mottatt. En eventuell klage stiles til Miljødirektoratet, men sendes Raet Nasjonalparkstyre.

Saksopplysninger

Norsk institutt for naturforskning (NINA) skal gjennomføre landsdekkende sjøfuglkartlegging i perioden 2023- 2024. Prosjektet er finansiert av Olje- og energidepartementet og er en del av SEAPOP. Prosjektet koordineres av Jørund Braa fra Miljødirektoratet. I 2023 skal områder i sør langs Skagerak kartlegges (Rogaland, Agder, Vestfold-Telemark og Viken). Dersom NINA ikke får fullført kartleggingen i 2023 som planlagt, så søker man i tillegg om å få tillatelse til kartlegging i 2024.

Tidligere har dette vært gjort med ilandstigning eller fra båt tett opp til hekkekolonier, men dette prosjektet skal gjennomføre mesteparten av kartleggingen med drone. Det søkes derfor om dispensasjon fra verneforskriften til å benytte drone i verneområdet og til ilandstigning i områder med ferdselsforbud i hekkeperioden (Sone A).

Sone A og en del andre lokaliteter i Raet nasjonalpark søkes kartlagt, oversikt over dette er innsendt som en tabell. I tabellen er det spesifisert hvilke områder der man vil benytte ulike metoder: «fly drone», «modellfly nevnt», «landing» og «ilandstigning».

Søknaden angir at i verneområder der det kun skal flys drone, så har NINA vurdert dette som ikke søknadspiktig. Som man kan se nedenfor under verneforskrift så er drone forbudt i Raet nasjonalpark.

Droneflygning vil foregå fra båt inne i verneområdet eller fra øyer/fastland i nærheten av hekkeområder. Søker spesifiserer at droneoperatør skal holde avstand til områder med hekkekolonier. Det søkes om tillatelse til landing der det er aktuelt.

Kartleggingen skal primært gjennomføres de to siste ukene i mai, men får å være robuste mot uforutsette hendelser og dekke hekkeperioden til ulike arter godt nok søkes det om en utvidet periode fra 1.mai til 15.juli hver år.

Det søkes om å fly flere turer i hvert verneområde/ lokalitet. Dette kan variere fra lokalitet til lokalitet ref tabell.

NINA beskriver hvordan dronefilming kan gjøres med minst mulig forstyrrelse:

Flygning med drone for å kartlegge sjøfugler krever kompetanse for å forhindre forstyrrelse av sjøfuglene. Den må gjennomføres på rett måte, i lav hastighet, uten brå retningsendringer. Man må også overvåke adferden og responsen til sjøfuglene (og sel og andre dyr) i området kontinuerlig. Dersom fuglene reagerer for sterkt negativt, definert som å forlate reiret, fly opp, øke lydnivået, osv., vil flygningene bli avbrutt. Dersom det blir gjort gjentatte nærgående skinnangrep mot dronen vil den raskt trekkes opp og vekk fra kolonien. Fuglene roer seg alltid raskt ned igjen i slike situasjoner.

Piloter og droner vil være registrert igjennom NINA, Birdlife eller Karmøy Ringmerkingsgruppe. Alle piloter vil ha erfaring med flygning i sjøfuglkolonier, eller få god opplæring i forkant. Personell vil dermed være i stand til å vurdere responsen til sjøfuglene fortløpende og eventuelt avbryte flygningen.

Verneforskrift

Raet nasjonalpark ble vernet ved kgl. res. av 16.12.2016. For verneområdet gjelder Forskrift om vern av Raet nasjonalpark, i Tvedestrand, Arendal og Grimstad kommuner i Aust-Agder fylke.

Formålet med Raet nasjonalpark fremgår av verneforskriften § 1, som lyder:
Formålet med nasjonalparken er å bevare et større naturområde uten tyngre inngrep med egenartede og representative økosystemer, mange godt bevarte kvartærgeologiske forekomster etter siste istid, og med særlig vekt på plantelivet, dyrelivet, naturtyper, kystlandskapet med sjøoverflaten og kulturminner knyttet til Aust-Agders kystområde både på land og i sjø. For de marine delene er formålet særlig å ta vare på det undersjøiske landskapet med tilhørende marine arter og marine naturtyper som israndsavsetninger, skjellsandforekomster, bløtbunnsområder, ålegras- og undervannsenger, tareskog og gyteområder for fisk.

I sone A er formålet å ta vare på fuglelivet, spesielt med hensyn til sjøfuglene og deres hekkeplasser, jf. kart.

§ 7. Ferdseil og friluftsliv

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner på land og i sjø.

I sone A med unntak av Tromlingene er det i perioden fra og med 15. april til og med 15. juli forbud mot all ferdsel på land og i sjø nærmere enn 50 meter fra land.

(..)

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi tillatelse til ferdsel på land og i sjø i sone A i forbindelse med aktiviteter som kan fremme verneverdiene eller kunnskap om dem.

Forskrift om vern av Raet Nasjonalpark, i Tvedestrand, Arendal og Grimstad kommuner. Aust-Agder (FOR-2016-12-16-1632) og tilhørende utkast til forvaltningsplan for Raet nasjonalpark og Søm Landskapsvernområde har ikke hjemmelsgrunnlag for tillatelse til drone.

Verneforskriften § 10. Forbud mot forurensing og støy, 3. ledd lyder: Unødvendig støy er forbudt. Bruk av motordrevet modellfly o.l. er forbudt. Forbudet gjelder ikke bruk av motordrevne hageredskaper i tilknytning til fritidsboliger.

Bruk av drone omfattes av denne bestemmelsen. Det kan gis en dispensasjon etter naturmangfoldloven §48 som er hjemlet i verneforskriften § 11.

Naturmangfoldloven

§ 48. (dispensasjon fra vernevedtak)

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.

Etter § 7 i naturmangfoldsloven (nml) skal prinsippene i §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, bl.a. når forvaltningsmyndigheten fatter vedtak om dispensasjon etter verneforskriften. Dette gjelder prinsippet om kunnskapsgrunnlaget (§ 8), føre-var-prinsippet (§ 9), prinsippet om økosystemtilnærming og samlet belastning (§ 10), prinsippet om at kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver (§ 11) og prinsippet om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (§12).

Vurdering

Verneverdiene som er mest relevante i forhold til dronetrygging og ferdse i omsøkte område er relatert til sjøfugl. Nasjonalparken har flere svært viktige hekkekoloniteter med sjøfugl, i tillegg til viktige overvintringsområder og rasteområder for trekkfugl. Derfor er det gitt ferdseforbud på de viktigste hekkekoloniene og et generelt forbud mot støy og modellfly (drone) i Raet nasjonalpark.

Det kan gis en tillatelse til ferdse i Sone A for «forbindelse med aktiviteter som kan fremme verneverdiene eller kunnskap om dem» jf verneforskriften § 7 fjerde ledd. Det er forvalters vurdering at registreringer av sjøfugl slik som NINA beskriver i søknad vil bidra til økt kunnskap om hekkekoloniene og artene i nasjonalparken. Kun et fåtall institusjoner er aktuelle søkere for denne typen tillatelser som hittil er gitt til Birdlife Agder i samarbeid med Statsforvalteren i Agder for sjøfugltellinger.

Det kan vurderes en dispensasjon til bruk av drone inkl landinger etter nml § 48, og vilkårene om at det ikke strider mot vernevedtakets formål eller ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig må være oppfylt. Feil bruk av drone kan påvirke verneverdiene i form av dyrelivet betydelig, og kan også stride mot formålet om å ta vare på sjøfugler og deres hekkeområder jf verneforskriften § 1 første og annet ledd. Forvalter mener at drone benyttet i kartlegging av sjøfugl kan være et godt verktøy som reduserer menneskelig tilstedeværelse. Dette forutsetter at filmingen utføres med kompetanse om fuglers adferd. Generelt er bruk av drone noe som vurderes svært strengt i områder med sjøfugl.

Kunnskapsgrunnlaget (nml. § 8) om sjøfugl er etablert gjennom jevnlig registreringer av hekkeområder, kartlegginger og innrapporterte funn i artsdatatabanken. Hekkeområdene er jevnlig registrert og vi har nokså god oversikt over viktige trekk/ rasteområder. Det er viktig å huske på at sjøfugl opplever en drone som en rovfugl som henger i luften på jakt etter et bytte, og denne typen trussel kan føre til at foreldrene opplever økt stress og eventuelt forlater egg/unger. Det er dermed av avgjørende betydning at de som flyr drone har inngående kjennskap til fuglers adferd. Flere studier har vist at selv dyr som ikke viser ytre stresspåvirkning har hevet stressnivå (hormoner og hjertefrekvens). Hekkefugler i Raet nasjonalpark er til dels habituert til ferdse, men dersom ferdse går innenfor soner som mennesker vanligvis unngår har vi eksempler på betydelig stressreaksjoner med angrep og reirflukt.

Kunnskapsgrunnlaget vurderes som godt og føre-var-prinsippet tillegges noe vekt i vurderingen (nml. § 9). Samlet belastning (støy og forstyrrelse) som følge av droneflyging har vi p.t. ikke oversikt over. Vi antar at det pågår en del flygning uten at det er omsøkt, men har ikke vurdert dette som et stort problem i nasjonalparken så langt. Imidlertid er nær sagt alle tillatelsene gitt med strenge restriksjoner på avstand til hekkede fugl, både Sone A og andre lokaliteter.

NINA har søkt om drone i ferdselsforbudstiden. Imidlertid er det flere arter i Raet nasjonalpark som hekker utenfor ferdselsforbudstiden. Det vil derfor være hensiktsmessig å gi dispensasjon til en utvidet periode for å ta høyde for tidlig start (mange småmåker og vadere) og sen hekketid (sildemåke og havhest). Antallet turer bør avgrenses for å redusere samlet belastning. Forvalter vurderer at det må tas spesielt hensyn til sjøfugl for å redusere forstyrrelsen så langt mulig, dette kan sikres gjennom vilkår.

I dette tilfellet vil undersøkelsen bidra til et økt kunnskapsgrunnlag om sjøfugl, noe som kan styrke forvaltningen dersom funn gjøres tilgjengelig. Forvalter legger derfor til grunn at ulempene vil oppveies av økt kunnskap gjennom kartleggingen (nml. § 10).

Konklusjon

Forvalter tilrår at det gis dispensasjon for drone og tillatelse til ferdsel i ferdselsforbudsoner med vilkår.

Med hilsen

Jenny Marie Gulbrandsen
nasjonalparkforvalter

Etter våre rutiner er dette brevet godkjent og sendt uten underskrift

Kopi til:

Grimstad kommune	Postboks 123	4891	GRIMSTAD
Statsforvalteren i Agder			
Tvedestrand kommune	Postboks 38	4901	TVEDESTRAND
Kystverket	Postboks 1502	6025	ÅLESUND
Arendal kommune	Postboks 123	4891	GRIMSTAD

**Nasjonalparkstyret
for Raet nasjonalpark**

Postadresse
Postboks 788 Stoa
4809 ARENDAL

Besøksadresse
Fløyveien 14
Arendal

Kontakt
Sentralbord: +47 37 01 75 00
Direkte: +47 37 01 78 45
fmavpost@statsforvalteren.no
<https://www.nasjonalparkstyre.no/raet>

«MOTTAKERNAVN»
«ADRESSE»
«POSTNR» «POSTSTED»

Saksbehandler Jenny Marie Gulbrandsen

Vår ref. 2023/3805-0 432.3

Deres ref. «REF»

Dato 01.06.2023

Delegert vedtak

Delegasjonssak

Svar på søknad Flostaregattaen 2023-2027- Raet NP- Arendal kommune

Jeg viser til søknad mottatt 9.3.23 om tillatelse til å arrangere Flostareggataen fra Flosta Motorbåtforening.

Vedtak

Forvalter gir etter delegert myndighet fra Nasjonalparkstyret for Raet nasjonalpark og Søm landskapsvernområde tillatelse til Flosta Motorbåtforening til båtracearrangement for 5 år (2023-2027) etter søknad med hjemmel i Forskrift om vern av Raet Nasjonalpark, i Tvedestrand, Arendal og Grimstad kommuner. Aust Agder (FOR-2016-12- 16-1632), § 9 4. ledd f)

Tillatelsen er gitt med følgende vilkår:

- Arrangementene skal gjennomføres som omsøkt 1.helg i juli en gang per år i tidsrommet 2023-2027.
- Førere og personell skal informeres om at deler av regattaen er i Raet nasjonalpark.
- Oppsett av hindre og bøyer skal gjennomføres dagen før og tas ned senest påfølgende dag.
- Oppvarming/øvelse skal legges utenfor nasjonalparken.
- Øvrig ferdsel i området skal ikke hindres unødig
- I hekkesesongen mars-juli skal en avstand på minst 100 meter til utvalgte hekkelokaliteter gitt av SNO hvert år og følges opp ved utplassering av bøyer/vaktbåter. Dette gjelder Flatskjæra, men kan også omfatte andre lokaliteter. Frist for avklaring er satt til 1.6.xx.
- Sikringstiltak mot brann og akutte utslipp skal være tilgjengelig

- Sikringsbåter/vaktbåter skal ivareta sikkerhet og hindre ilandstigning på Hekkelokaliteter.
- Hele området benyttet av deltakere og publikum skal ryddes i etterkant.
- En enkel rapport som oppsummerer arrangementet skal sendes til nasjonalparkstyret v/forvalter i etterkant.
- Endringer i arrangementsoppsett skal kommuniseres til forvaltningen så snart som mulig, slik at tillatelsen kan revurderes.

Styret vil anbefale Flosta Motorbåtforening å inngå et samarbeid med Våre strender /Sjøsjukt om rydding av avfall i skjærgården.

Klage på vedtak

Vedtaket kan påklages av en part eller annen med rettslig klageinteresse jf. Forvaltningsloven § 28. Frist for å klage er tre uker fra vedtaket er mottatt. En eventuell klage stiles til Miljødirektoratet, men sendes Raet Nasjonalparkstyre

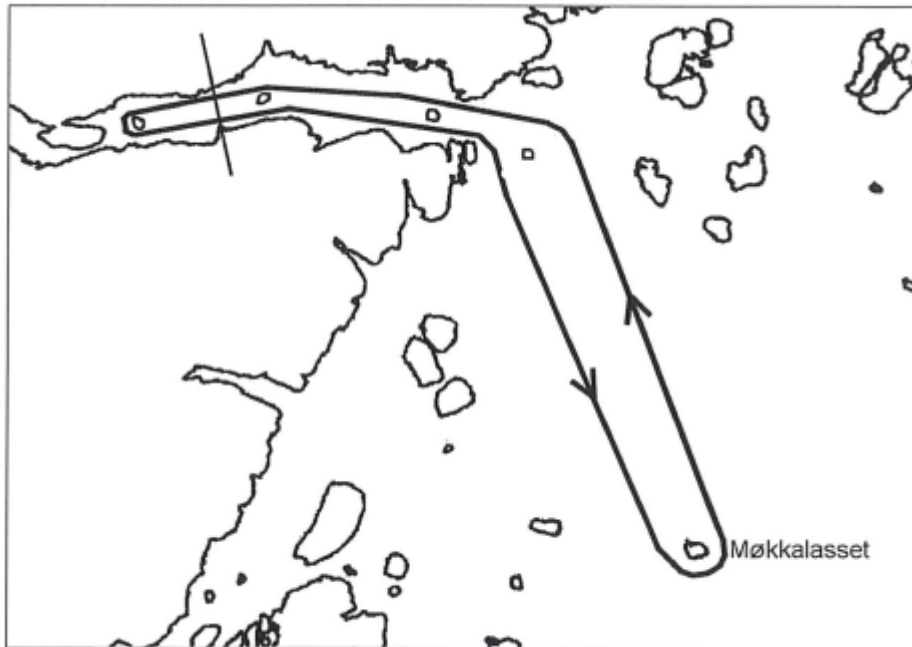
Søknaden

Flosta Motorbåtforening ved Arvid Volden søker om fornyelse av tillatelse til motorbåttrace under Flostaregattaen som avholdes årlig 1.helgen i juli. Regattaen har blitt avholdt siden 1950 kun avbrutt av ekstraordinære årsaker som Covid.

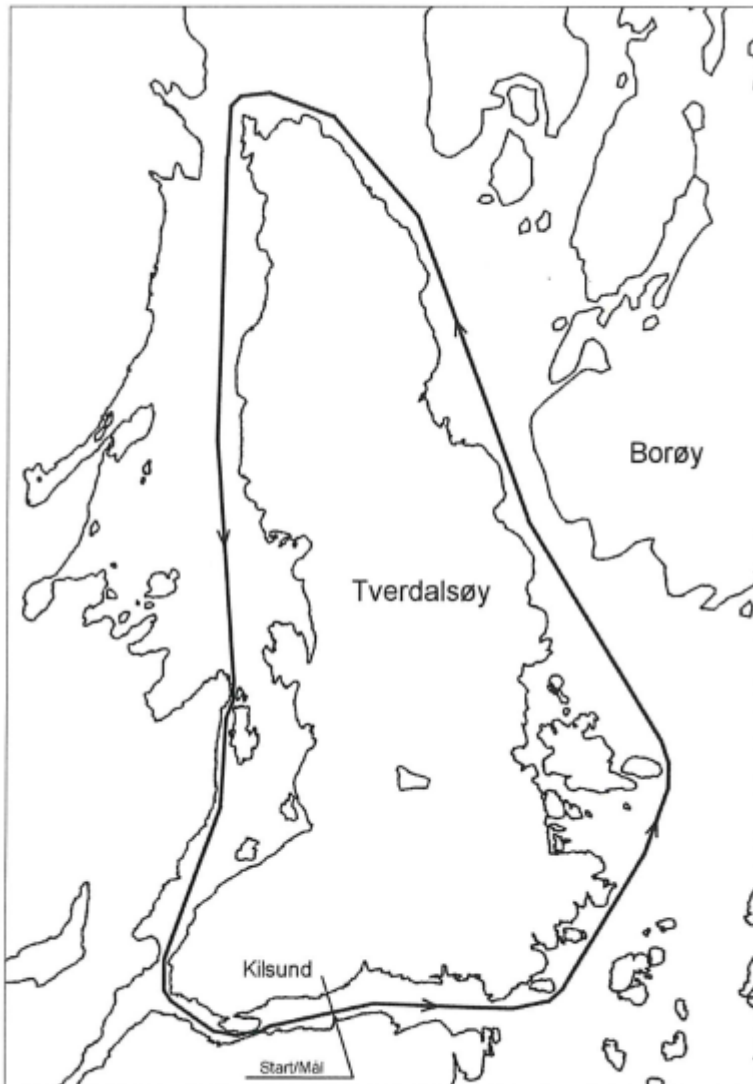
De søker om en del ulike traseer ettersom vær og deltakelse vil regulere kva som kan gjennomføres de ulike årene.

- V Rundbane for veteranbåter inne ved Kilsund (utenfor Raet NP)- 2 timer, lørdag 13-15
- A1 Kilsund- Ytre Møkkalasset-Kilsund for sportsbåter. Båtene vil gå i verneområdet fra Kvaknes til Møkkalasset, Ca 1,5 time
- A2 Kilsund- Buskjærfjorden-Kilsund for sportsbåter der båtene vil gå igjennom verneområdet Kvaknes- Buskjærsteinen. Ca 1,5 time lørdag 15:30-17.
- J Joller rundbane inne i Kilsund, utenfor verneområdet, søndag kl12-1230.
- R Tradisjonell Regatta Tverrdalsøy rundt, vil gå i verneområdet fra Kvaknes til Lille Havneholmen, søndag kl 13-1430.
- F Fjordløpet Kilsund- Kvaknes- Lille Havneholmen til Eikelandsfjorden og retur same vei. Søndag 15-1630.

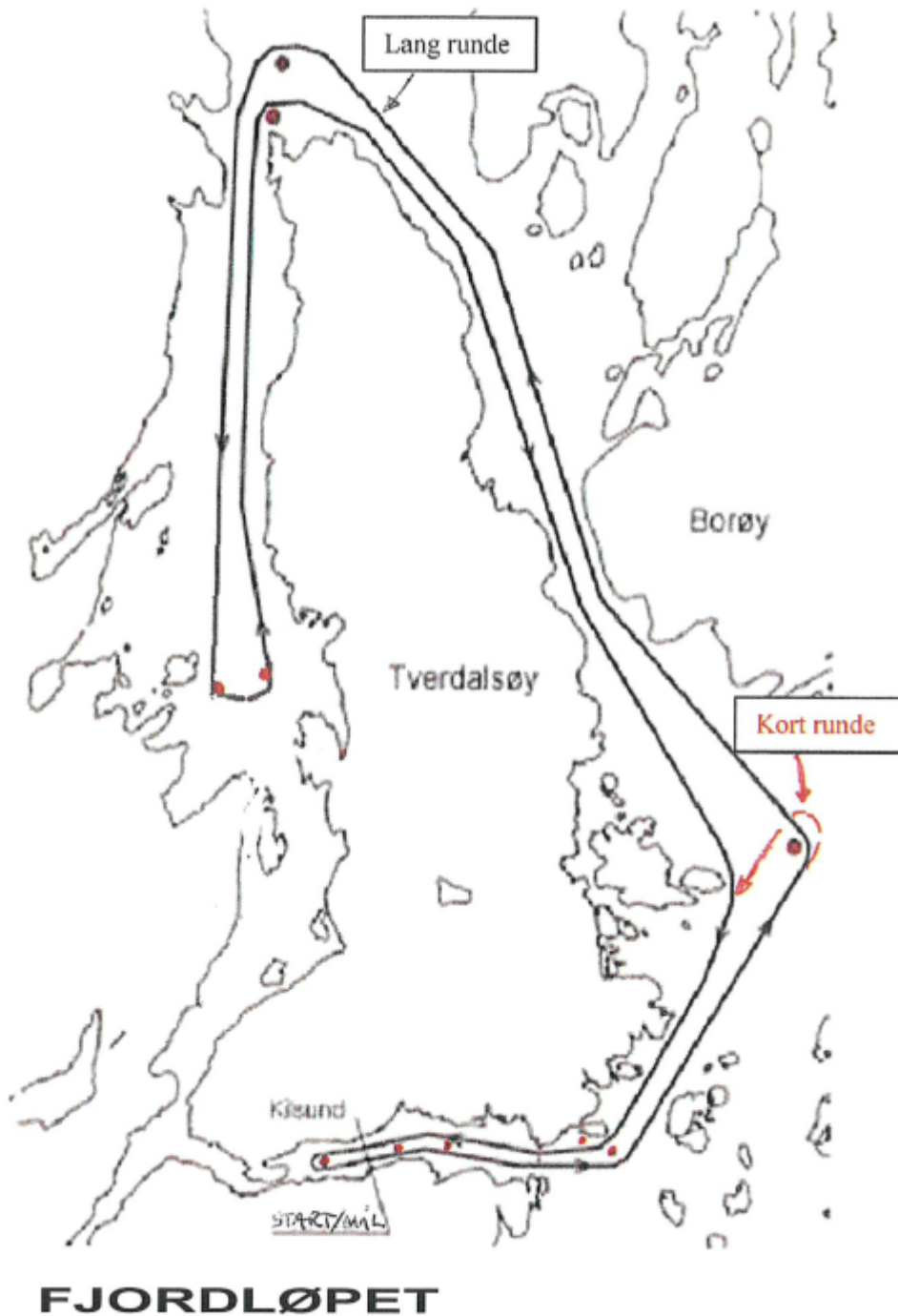
De samme traseene har vært benyttet i fleire år, med mindr endringer. Traseene er foreløpige, og det same er oppsatte tider. Dette kan innebære mindre justeringer før arrangementet.

Møkkalasset Rundt

Tverrdalsøy rundt

Søknaden er vurdert i samsvar med

Verneforskrift og verneformål

Raet nasjonalpark ble vernet ved kgl. res. av 16.12.2016. For verneområdet gjelder *Forskrift om vern av Raet nasjonalpark, i Tvedestrand, Arendal og Grimstad kommuner i Aust-Agder fylke.*

Formålet med Raet nasjonalpark fremgår av verneforskriften § 1, som lyder:
Formålet med nasjonalparken er å bevare et større naturområde uten tyngre inngrep med egenartede og representative økosystemer, mange godt bevarte kvartærgeologiske forekomster etter siste istid, og med særlig vekt på plantelivet, dyrelivet, naturtyper, kystlandskapet med sjøoverflaten og kulturminner knyttet til Aust-Agders kystområde både på land og i sjø. For de marine delene er formålet særlig å ta vare på det undersjøiske landskapet med tilhørende marine arter og marine naturtyper som israndsavsetninger, skjellsandforekomster, bløtbunnsområder, ålegras- og undervannsenger, tareskog og gyteområder for fisk.

Ferdsel og friluftsliv er regulert i § 7, her femte og sjette ledd:
Organisert ferdsel som kan skade naturmiljøet må ha tillatelse fra forvaltningsmyndigheten. Nærmere retningslinjer gis i forvaltningsplanen. Større arrangementer krever tillatelse fra forvaltningsmyndigheten.

Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til større arrangementer når det ikke er i strid med verneformålet.

§ 9. Forbud mot motorferdsel

Motorferdsel til lands, på is og i lufta under 300 meter fra bakken er forbudt. Det er forbud mot motorbåttrace og øvingskjøring med racingbåter. Miljødirektoratet kan ved særskilt forskrift innføre bestemmelser om fartsregulering på sjøen i nærmere angitte deler av nasjonalparken.

4. ledd: *Forvaltningsmyndigheten kan gi dispensasjon til:*

f) båttrace som var etablert før vernetidspunktet, jf. forvaltningsplanen.

Etter § 7 i naturmangfoldloven (nml) skal prinsippene i §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, bl.a. når forvaltningsmyndigheten fatter vedtak om dispensasjon etter verneforskriften. Dette gjelder prinsippet om kunnskapsgrunnlaget (§ 8), føre-var-prinsippet (§ 9), prinsippet om økosystemtilnærming og samlet belastning (§ 10), prinsippet om at kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver (§ 11) og prinsippet om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (§12).

Retningslinjer for arrangementer (fra Utkast til forvaltningsplan) sees nedenfor.

Arrangementer:

Hva er et arrangement?

Et arrangement kan være en forestilling, en konsert, en festival, et stort møte, et idrettsstevne/leir eller lignende. Det er med andre ord mange typer arrangementer. Et arrangement, uansett hvilken type arrangement det er, har gjerne noen fellestrekk og det mest sentrale fellestrekket er: Arrangøren ønsker å samle flere mennesker, på et eller flere steder, og disse menneskene skal delta eller oppleve noe sammen. Ofte vil arrangementer avhenge av en form for tilrettelegging; informasjon/skilting, søppelhåndtering, midlertidige installasjoner osv.

Krav til arrangementer

Arrangementer skal være kortvarige og ikke legge unødige beslag på, eller vesentlig hindre andre besøkende i nasjonalparken. Fare for forurensning, slitasje, støy og forstyrrelse vil også være avgjørende for om et arrangement kan gjennomføres.

Arrangøren skal alltid ha en ansvarlig søker som står ansvarlig for at vilkår til dispensasjonen følges opp før, under og etter arrangementet.

Flerårige tillatelser

Unødvendig regulering og kontroll av aktiviteter skal unngås. Faste arrangementer bør derfor kunne få flerårige tillatelser hvis det ikke oppstår konflikter i forhold til naturmiljøet.

Arrangementer som alltid krever tillatelse

Ofte vil det være en sammenheng mellom omfanget av den organiserte aktiviteten og faren for skade på naturmiljøet. Følgende typer arrangementer krever alltid tillatelse:

- Grupper med minst 100 deltagere. Skoleklasser på tur omfattes normalt ikke av denne regelen.
- Arrangementer med færre enn 50 deltagere, når aktiviteten planlegges gjennomført minst tre ganger pr. år på samme sted. Alminnelig turaktivitet i mindre grupper i regi av familie og venner krever likevel ikke tillatelse etter denne regelen.
- Arrangementer som har behov for midlertidige installasjoner som f.eks.: telt, skilt, gjerder, søppelhåndtering osv.
- Teltleirer med minst 10 telt.

Vurdering

Kunnskapsgrunnet (jf nml § 8) vurderes som tilstrekkelig da området er godt kartlagt og undersøkt, og føre-var-prinsippet tillegges ikke vekt i vurderingen (nml. § 9). Samlet belastning av båtrace i nasjonalparken er svært begrenset ettersom det kun er båtrace med tradisjoner fra før vernetidspunkt som kan søke om dispensasjon fra forbud. Økosystembelastningen anses som liten dersom man setter vilkår som ivaretar dyrelivet og friluftslivet. Den totale varigheten per arrangement er avgrenset (nml. § 10).

§ 12 i nml. vurderes ivarettatt med vilkår i tillatelsen om forsvarlig drift og opprydding. Eventuelle kostnader ved miljøforringelse, skal bæres av tiltakshaver, jf. nml. § 11. Dette innebærer at tiltakshaver må stille med gode sikringstiltak mot brann og akutte utslipp.

Søknaden inkluderer detaljert løypekart, men beskrivelsen omfatter områder med hekkekolonier av sjøfugl, og er planlagt i en fse der mange sjøfugl fortsatt har egg og ikke flygedyktige unger på skjær.

SNO har iverksatt omfattende fangst av mink i dette området for å bedre overlevelse av sjøfugl. Enkelte av lokalitetene er gitt utvidet vern som sone sjøfugl. En tillatelse bør ivareta hensyn til hekkende sjøfugl i perioden mars- juli ved at avstand til hekkelokaliteter fastsettes med minst 100 meter.

Dette gjelder særlig sjøfuglsone A Flatskjæra utenfor Flosterøya, men også andre øyer kan med årlige variasjoner ha viktige hekkeforekomster.

Konklusjon

Forvalter anbefaler at det gis tillatelse til arrangementet som omsøkt med vilkår. Forvalter takker for en grundig og detaljert søknad med gode kart og tydelige løypealternativer.

Klage

Vedtaket kan klages inn for Miljødirektoratet av partene i saken eller andre som har rettslig klageinteresse med ein frist på 3 uker jf. forvaltningsloven § 28. En eventuell klage skal rettes til Miljødirektoratet, men sendes til nasjonalparkstyret.

Med hilsen

Jenny Marie Gulbrandsen
nasjonalparkforvalter

Dokumentet er elektronisk godkjent

Arne Olav Øyhus

Saksbehandler Jenny Marie Gulbrandsen

Vår ref. 2023/1407-0

Deres ref.

Dato 21.03.2023

Svar på søknad om motorferdsel på Flangeborgs del av Raet nasjonalpark

Jeg viser til søknad om motorferdsel mottatt 31.1.23 i forbindelse med vedhugst på Flangeborg 214/1 i Arendal kommune der deler av eiendommen ligger i Raet nasjonalpark.

Vedtak

Forvalter gir etter delegert myndighet fra Nasjonalparkstyret for Raet nasjonalpark med hjemmel i verneforskriften for Raet nasjonalpark § 9 fjerde ledd e) tillatelse til motorisert ferdsel med traktor og ATV i Raet nasjonalpark på 214/1- Arendal kommune. Tillatelsen er gitt for fem år i tidsrommet 2023-2027 og gjelder eiere av skogsareal på eiendommen 214/1.

Tiltaket kan gjennomføres på følgende vilkår:

- Man skal ta hensyn til vegetasjonsdekket, støy og personer som utøver friluftsliv i så stor grad som mulig.
- Det er ikke tillatt å kjøre på våt mark der det blir tydelige kjørespor. Det kan legges ut matter for å forhindre slitasje ved behov.
- Kjøringen skal være begrenset til traseer der det allerede er traktorvei. Det er anledning til å rydde nye traseer.

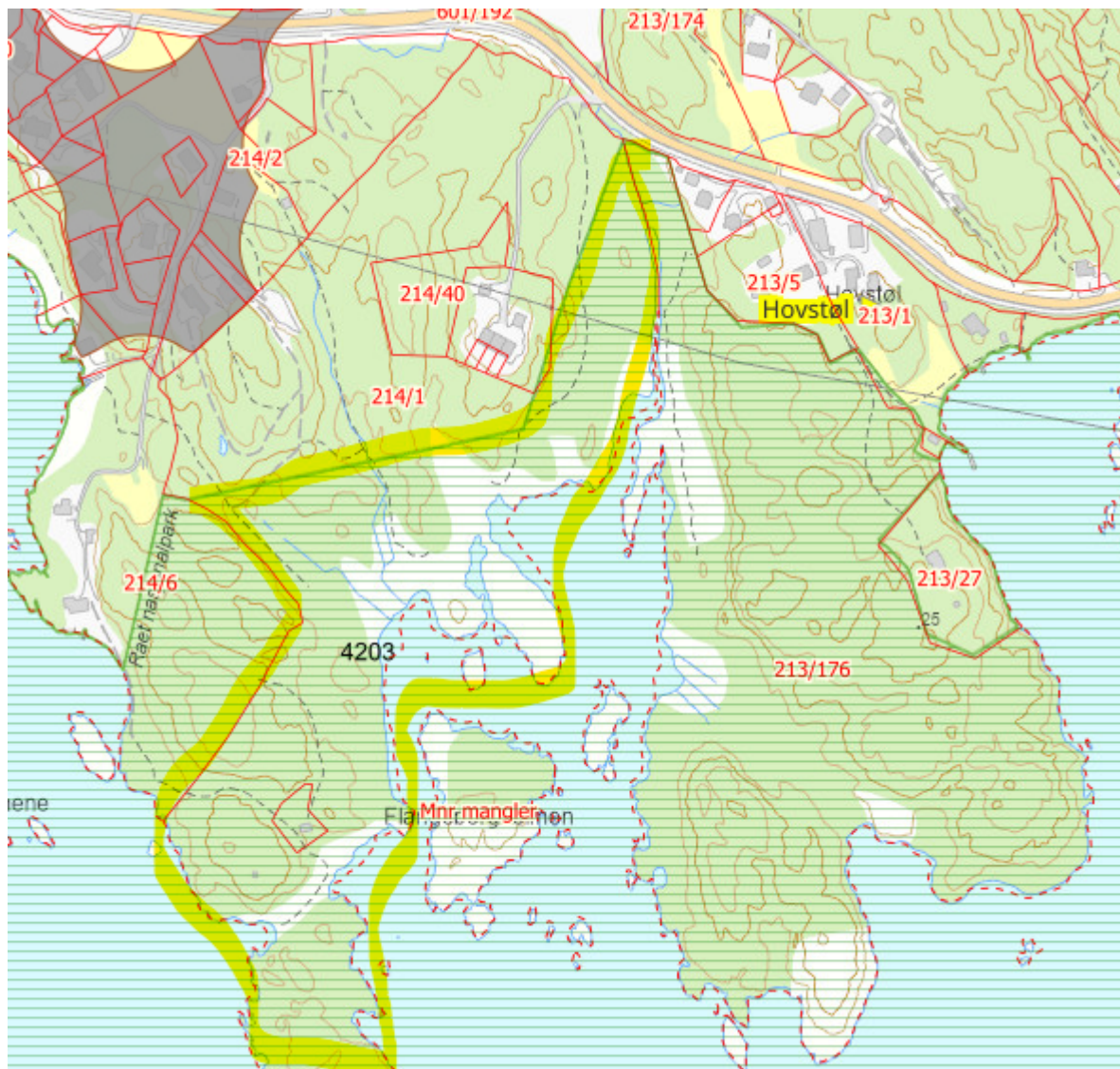
Tillatelsen må medbringes og være tilgjengelig for fremvisning.

Klage på vedtak

Vedtaket kan påklages av en part eller annen med rettslig klageinteresse jf. Forvaltningsloven § 28. Frist for å klage er tre uker fra vedtaket er mottatt. En eventuell klage stiles til Miljødirektoratet, men sendes Raet Nasjonalparkstyre.

Saksopplysninger

Arne Olav Øyhus søker om tillatelse til å kjøre med traktor og ATV for å hente ut ved fra skogen på 214/1 i Arendal kommune. Det dreier seg om å ta ut enkelte trær, rotvelter og nedfalne trær som ligger rover sti/steingjerder.

Naturmangfoldloven og verneforskrift

Raet nasjonalpark ble vernet ved kgl. res. av 16.12.2016. For verneområdet gjelder Forskrift om vern av Raet nasjonalpark, i Tvedestrand, Arendal og Grimstad kommuner i Aust-Agder fylke.

Formålet med Raet nasjonalpark fremgår av verneforskriften § 1, som lyder:
Formålet med nasjonalparken er å bevare et større naturområde uten tyngre inngrep med egenartede og representative økosystemer, mange godt bevarte kvartærgeologiske forekomster etter siste istid, og med særlig vekt på plantelivet, dyrelivet, naturtyper, kystlandskapet med sjøoverflaten og kulturminner knyttet til Aust-Agders kystområde både på land og i sjø. For de marine delene er formålet særlig å ta vare på det undersjøiske landskapet med tilhørende marine arter og

marine naturtyper som israndsavsetninger, skjellsandforekomster, bløtbunnsområder, ålegras- og undervannsenger, tareskog og gyteområder for fisk.

Forskrift om vern av Raet Nasjonalpark, i Tvedestrand, Arendal og Grimstad kommuner. Aust-Agder (FOR-2016-12-16-1632) og tilhørende utkast til forvaltningsplan for Raet nasjonalpark har hjemmelsgrunnlag for å gi dispensasjon til transport i nasjonalparken.

Jf § 9 Forbud mot motorferdsel 4.ledd

Forvaltningsmyndighet kan gi dispensasjon til:

e) motorferdsel i forbindelse med hogst og rydding etter § 4 andre ledd e), f) og § 4 tredje ledd a)

Etter § 7 i naturmangfoldsloven (nml) skal prinsippene i §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, bl.a. når forvaltningsmyndigheten fatter vedtak om dispensasjon etter verneforskriften. Dette gjelder prinsippet om kunnskapsgrunnlaget (§ 8), føre-var-prinsippet (§ 9), prinsippet om økosystemtilnærming og samlet belastning (§ 10), prinsippet om at kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver (§ 11) og prinsippet om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (§12).

Vurdering

Verneverdiene som er mest relevante i forhold til motorferdsel i omsøkte område er relatert til vegetasjon, friluftsliv og støy. Det er foretatt en vurdering ut ifra tilgjengelige observasjoner i artsdatabanken og eksisterende kunnskap om området, og det er naturtyper knuttet til rik edellauvskog med mye død ved (observasjoner), og naturtyperegistreringer knyttet til strandeng og strandsump (Labakken 2 og Hovstølkilen) i området. Kjøringen må ha vilkår som ivaretar slitasje på jordsmonn og vegetasjon (nml. § 8).

Tiltaket kan gjennomføres utenfor høysesong, og vurderes å være med moderat påvirkning på verneverdiene. Selve vedhogsten er tillatt i tråd med retningslinjer. Tiltaket er kortvarig (hver enkelt tur) og vurderes å ha liten påvirkning på besøkende som kan oppholde seg i området.

Kunnskapsgrunnlaget vurderes som godt og føre-var-prinsippet tillegges noe vekt i vurderingen ettersom motorferdsel vil lette adgangen til å ta ut ved fra et område der død ved er en viktig biologisk verdi (nml. § 9). Samlet belastning (støy og forstyrrelse) som følge av motorferdsel på Flangeborg vurderes som svært begrenset, til tross for at det ikke er søkt om et begrenset antall turer. Det er i retningslinjene angitt at man kun kan hente ved til egen husstand, og dette vil begrense omfanget og antall turer. Vi antar at det vil være sporadisk behov for transport av ved i skogsarealer, men har vurdert dette som et begrenset problem i nasjonalparken så langt (nml. § 10).

Konklusjon

Forvalter gir etter delegert myndighet fra Nasjonalparkstyret for Raet nasjonalpark med hjemmel i verneforskriften for Raet nasjonalpark § 9 fjerde ledd e) tillatelse til motorisert ferdsel med ATV og traktor. Tiltaket får vilkår.

Med hilsen

Jenny Marie Gulbrandsen
nasjonalparkforvalter

Etter våre rutiner er dette brevet godkjent og sendt uten underskrift

Kopi til:

Arendal kommune

Statsforvalteren i Agder

Postboks 123

Postboks 504

4891

4804

GRIMSTAD

ARENDAL

Liv Epletveit

Saksbehandler Jenny Marie Gulbrandsen

Vår ref. 2023/1955-0

Deres ref.

Dato 21.03.2023

Svar på søknad om motorisert ferdsel på 216/22 og 216/24 – Arendal kommune – Raet NP

Jeg viser til søknad mottatt 6.2.23.

Vedtak

Forvalter gir etter delegert myndighet fra Nasjonalparkstyret for Raet nasjonalpark med hjemmel i verneforskriften for Raet nasjonalpark § 9 fjerde ledd c) tillatelse til motorisert ferdsel med ATV, bil og traktor i Raet nasjonalpark til /og fra offentlig vei til eiendommene 216/22 og 216/24. Tillatelsen innvilges for 5 år i tidsrommet 2023-2027. Traseen er foreslått som tillatt for motorferdsel til fritidsbolig i revidert forvaltningsplan.

Tiltaket kan gjennomføres på følgende vilkår:

- Tillatelsen omfatter nyttekjøring til og fra eiendommen for vare- og persontransport, inkludert frakt av ved, avfall, båt o.l.
- Man skal ta hensyn til vegetasjonsdekket, støy og personer som utøver friluftsliv i så stor grad som mulig.
- Det er ikke tillatt å kjøre på våt mark der det blir tydelige kjørespor. Det kan legges ut matter for å forhindre slitasje ved behov.
- Aktiviteten skal primært foregå på dagtid 0800-2000 og utenfor offentlige fridager /ferier.
- Motorferdsel med bil skal være på opparbeidet trase til p-plass på eiendommen. For bil gjelder tillatelsen både eier og leietakere.
- Søker må selv innhente eventuelle andre nødvendige tillatelser etter annet lovverk.

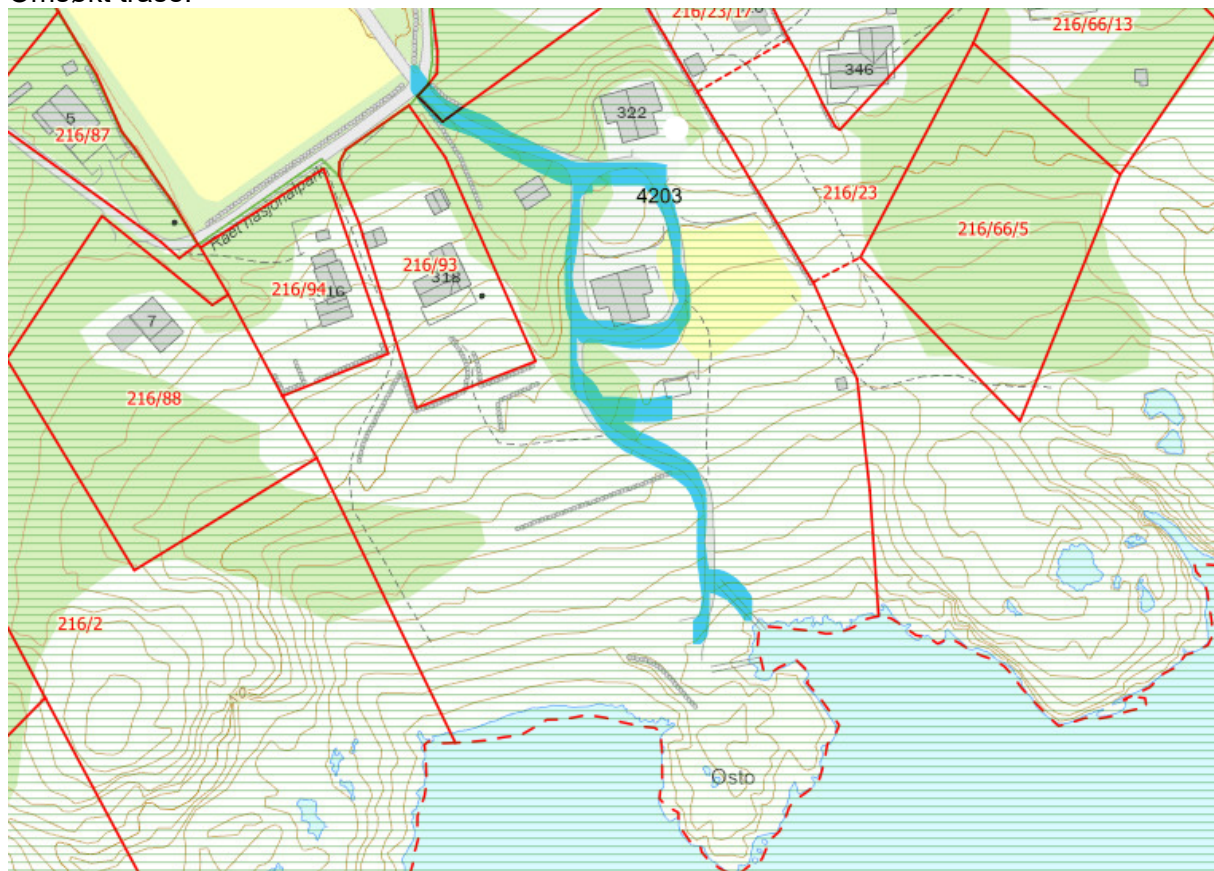
Tillatelsen må medbringes og være tilgjengelig for fremvisning.
Rekreasjonskjøring er ikke tillatt.

Saksopplysning

Liv Vik Epletveit søker om tillatelse til motorisert ferdsel til eiendom 216/22 og 216/24 i Arendal i Raet Nasjonalpark.

Som eier av utleiefritidsboliger så har hun behov for å vedlikeholde tomtene, rydde, kjøre bort avfall og det er biltransport til og fra eiendommen av personer og varer. Saksopplysninger er gitt både i søknad og i dialog med søker under et møte på Flademoen januar 2023. Det er vanskelig å avgrense antall turer, og det søkes om en femårig tillatelse. Det er ikke planlagt større inngrep eller tiltak, så søknaden omfatter kun rutinemessig nyttekjøring.

Omsøkt trase:

Naturmangfoldloven og verneforskrift

Raet nasjonalpark ble vernet ved kgl. res. av 16.12.2016. For verneområdet gjelder Forskrift om vern av Raet nasjonalpark, i Tvedestrand, Arendal og Grimstad kommuner i Aust-Agder fylke.

Formålet med Raet nasjonalpark fremgår av verneforskriften § 1, som lyder:
Formålet med nasjonalparken er å bevare et større naturområde uten tyngre inngrep med egenartede og representative økosystemer, mange godt bevarte kvartærgeologiske forekomster etter siste istid, og med særlig vekt på plantelivet, dyrelivet, naturtyper, kystlandskapet med sjøoverflaten og kulturminner knyttet til Aust-Agders kystområde både på land og i sjø. For de marine delene er formålet

særlig å ta vare på det undersjøiske landskapet med tilhørende marine arter og marine naturtyper som israndsavsetninger, skjellsandforekomster, bløtbunnsområder, ålegras- og undervannsenger, tareskog og gyteområder for fisk.

Forskrift om vern av Raet Nasjonalpark, i Tvedestrand, Arendal og Grimstad kommuner. Aust-Agder (FOR-2016-12-16-1632) og tilhørende utkast til forvaltningsplan for Raet nasjonalpark har hjemmelsgrunnlag for å gi dispensasjon til transport i nasjonalparken.

§ 9 Forbud mot motorferdsel

Motorferdsel til lands, på is og i lufta under 300 meter fra bakken er forbudt. Det er forbud mot motorbåttrace og øvingskjøring med racingbåter

3.ledd – Bestemmelsen i første ledd er ikke til hinder for

e) motorferdsel til fritidsboliger på eksisterende traséer som er godkjent for dette i forvaltningsplanen.

4.ledd Forvaltningsmyndighet kan gi dispensasjon til:

c) motorferdsel i forbindelse med transport av materialer til vedlikehold og byggearbeid på bygninger, brygger og lignende.

Etter § 7 i naturmangfoldsloven (nml) skal prinsippene i §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, bl.a. når forvaltningsmyndigheten fatter vedtak om dispensasjon etter verneforskriften. Dette gjelder prinsippet om kunnskapsgrunnlaget (§ 8), føre-var-prinsippet (§ 9), prinsippet om økosystemtilnærming og samlet belastning (§ 10), prinsippet om at kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver (§ 11) og prinsippet om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (§12).

Vurdering

Verneverdiene som er mest relevante i forhold til motorferdsel i omsøkte område er relatert til vegetasjon, friluftsliv og støy.

Søknaden omhandler nyttekjøring på en trase som er lagt i forslaget til «tillatt for motorferdsel» jf verneforskriften § 9 fjerde ledd c). Forvalter ser ingen grunn til at det ikke skal gis en tillatelse med vilkår som rammer inn motorferdselen. Vanligvis gis tillatelser med en begrensning på antall og/eller tidsrom, men ettersom traseen vil være åpne for ferdsel til eiendommene (innenfor visse avgrensninger) dersom ny forvaltningsplan blir godkjent, så er det lite hensiktsmessig å begrense adgangen.

Det er foretatt er vurdering ut ifra tilgjengelige observasjoner i artsdatabanken og eksisterende kunnskap om området, og det er ingen naturtyper registrert i området. Kjøringen må ha vilkår som ivaretar slitasje på jordsmonn og vegetasjon (nml. § 8). Tiltaket vurderes å være med lav påvirkning på verneverdiene. Tiltaket er kortvarig

(hver enkelt tur) og vurderes å ha liten påvirkning på besøkende som kan oppholde seg i området. Tillatelsen bør begrenses til nyttetransport.

Kunnskapsgrunnet vurderes som tilstrekkelig og føre-var-prinsippet tillegges ikke vekt i vurderingen (nml. § 9). Samlet belastning (støy og forstyrrelse) som følge av motorferdsel på Spornes og områdene rundt er svært begrenset. Vi antar at det vil være sporadisk behov for transport av materialer via sjø/luft til steder uten veiforbindelse, men har ikke vurdert dette som et stort problem i nasjonalparken så langt (nml. § 10).

Konklusjon

Forvalter gir etter delegert myndighet fra Nasjonalparkstyret for Raet nasjonalpark med hjemmel i verneforskriften for Raet nasjonalpark § 9 fjerde ledd c) tillatelse til motorisert ferdsel. Tiltaket får vilkår.

Med hilsen

Jenny Marie Gulbrandsen
nasjonalparkforvalter

Etter våre rutiner er dette brevet godkjent og sendt uten underskrift

Kopi til:

Arendal kommune
Statsforvalteren i Agder

Postboks 123

4891

GRIMSTAD

Raet
nasjonalpark

Postadresse
Postboks 504
4804 ARENDAL

Besøksadresse
Fløyveien 14
Arendal

Kontakt
Sentralbord: +47 37 01 75 00
Direkte: +47 37 01 78 45
sfagpost@statsforvalteren.no

Statsforvalteren i Agder
Postboks 504
4804 ARENDAL

Saksbehandler Jenny Marie Gulbrandsen

Vår ref. 2023/1036-0

Deres ref.

Dato 08.03.2023

Høringsinnspill til Regionalt miljøprogram for jordbruket i Agder 2023–2026 - Raet nasjonalpark

Raet nasjonalpark har flere bønder og andre næringsdrivende innenfor landbrukssektoren som vil være aktuelle søkere til Regionalt miljøprogram.

Dette gjelder særlig kulturlandskap og kystlandskap med utfomingene kystlynghei, artsrike svaberg, strandenger, strandsump, naturbeitemark, slåtteeuger (og myr?), styvingstrær, artsrike vegkanter, rike kantkratt, edellauvskog, steingjerder og bakkemurer, kulturminner og gravminner.

Vi ser mange positive og fornuftige endringer i planforslaget som retter seg mer mot elementer og går bort i fra krav om tilhørighet til et avgrenset område.

Et punkt er gjennomgående i flere av naturtypene- her med eks fra 7.2.1 Slått av slåttemyr og slåttemark:

Tiltaket gjelder arealer som er kartlagt i Naturbasen og definert som utvalgt naturtype slåttemyr og slåttemark. Dersom et område er kartlagt både etter DN-håndbok 13 og etter Miljødirektoratets instruks (NiN-kartlegging) skal forvaltninga bruke siste kartlegging for å vurdere miljøtilskudd. I praksis vil det bety at ny NiN-kartlegging overstyrer eldre kartlegging etter DN-håndbok 13.

Krav for å få tilskudd er at området er kartlagt og ligger ute i naturbasen som enten HB 13 eller NiN registrering. Dette er gjennomgående for mange tilskuddsposter. Og her er det en utfordring for de som ønsker å søke om tilskudd i verneområder:

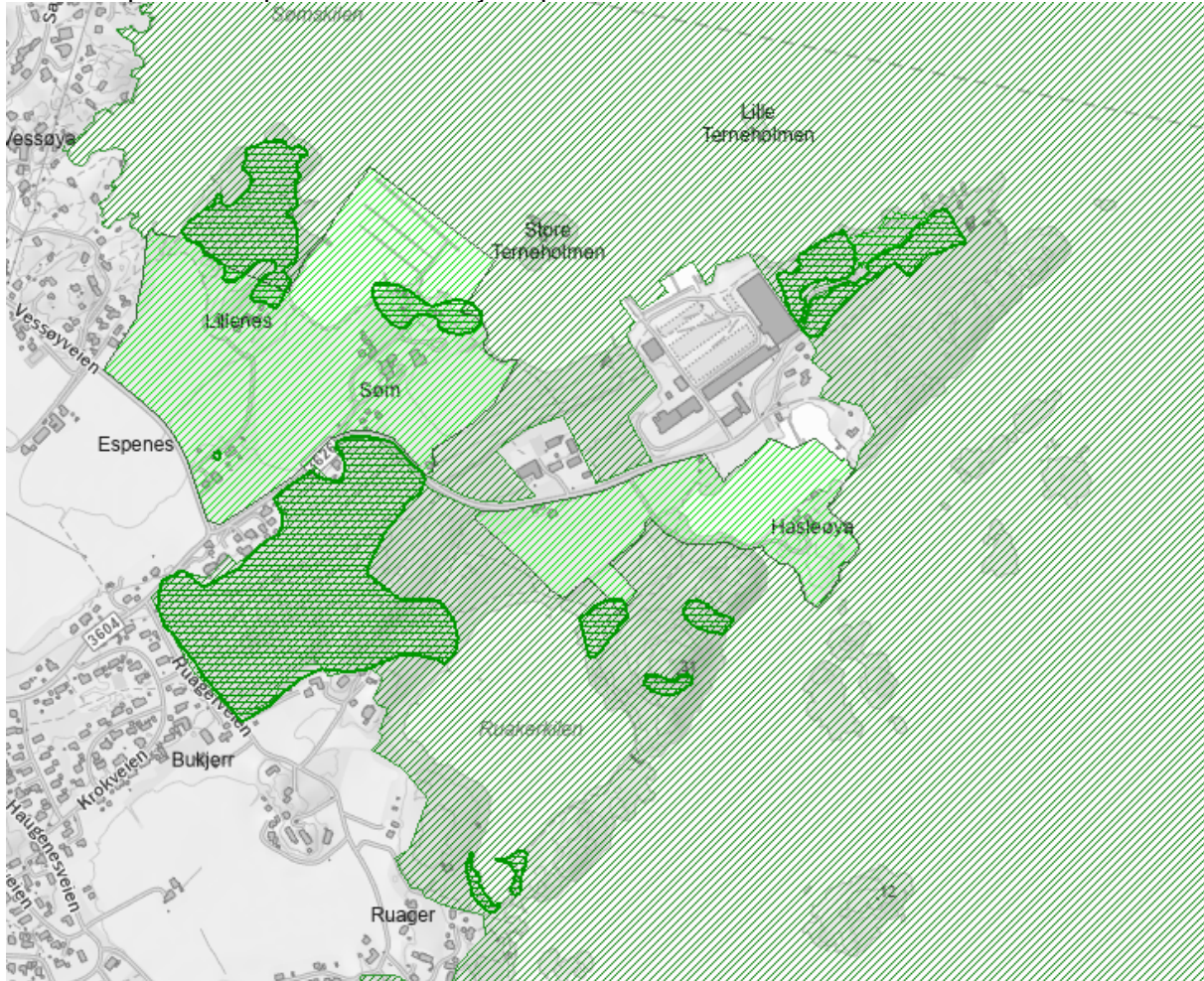
Svært mange verneområder i Norge har arealer som vil være svært aktuelle og berettiget denne tyden tilskudd til naturtyper, men svært få områder er kartlagt og registrert i naturbase. Miljødirektoratets instruks til Statsforvaltermentene ved innmelding av områder er gjengitt her:

Miljødirektoratet har satt noen kriterier til hvilke områder som kan prioriteres for kartlegging:

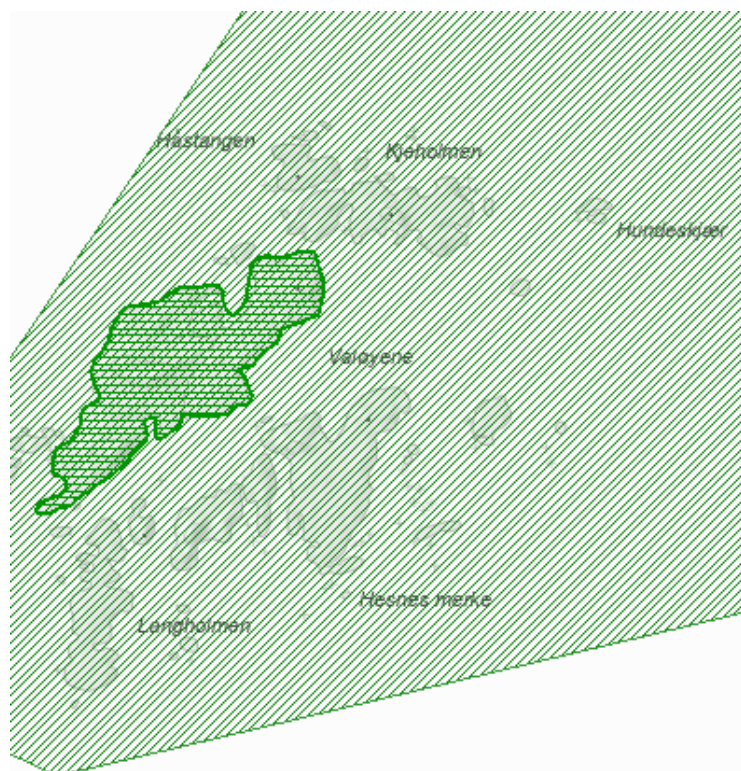
- 1. Områder som ikke er vernet som naturreservat, nasjonalpark eller landskapsvernområde*
- 2. Områder med stor aktivitet og stort utbyggingspress*

3. Områder hvor en kan forvente å finne naturtyper etter Miljødirektoratets kartleggingsinstruks for 2022

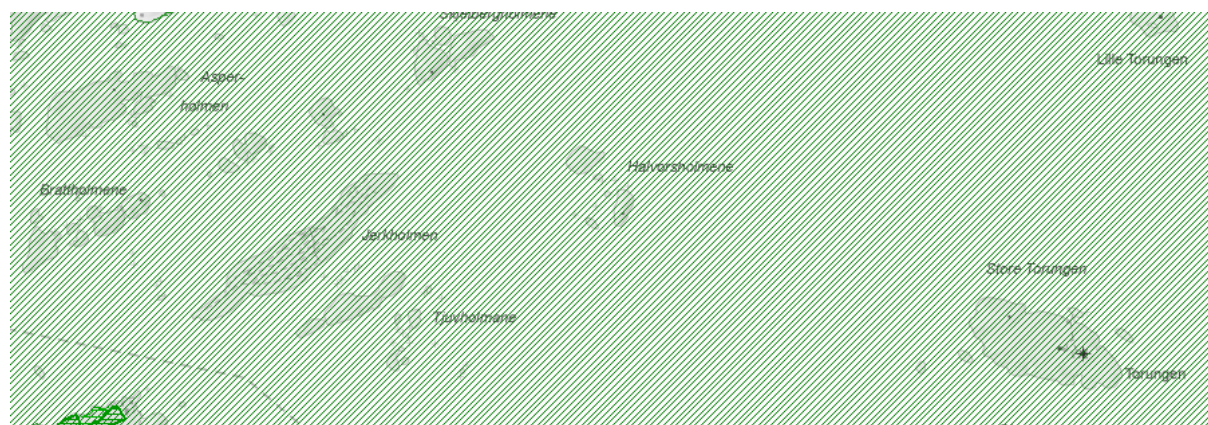
Her er et par eksempler fra Raet nasjonalpark:

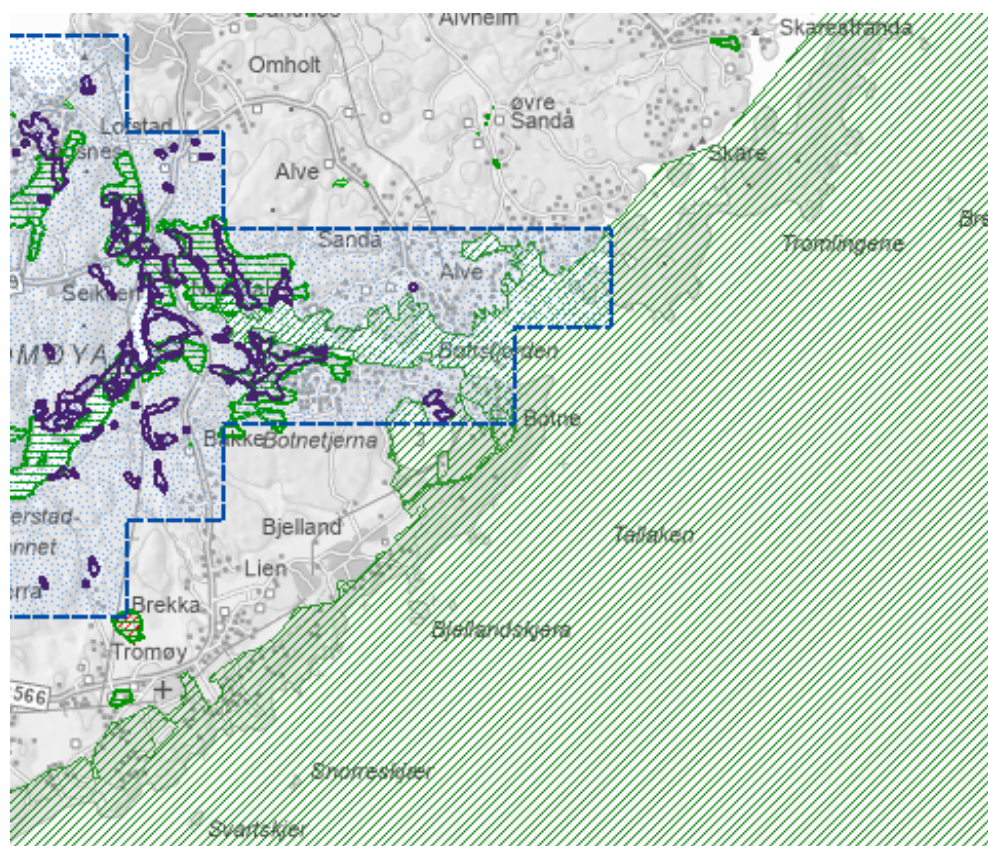
Her finnes det svært artsrike strandenger som slås og beites årlig rundt Ruagerkilen, Artsrike strandberg og lommer med kystlynghei. En gjengrodd innmark på Hasseltangodden er heller ikke registrert. Naturbaseforekomstene her er stort sett edellauvskog fra 2000, dvs fra før vernet ble innført. Raet NP har gitt tilskudd til slått i mange år, og også noe til beite.

Valøyene i Raet NP. Her er registrert Strandeng og Strandsump fra 2001, men dette er i stor grad en øygruppe med kystlynghei.

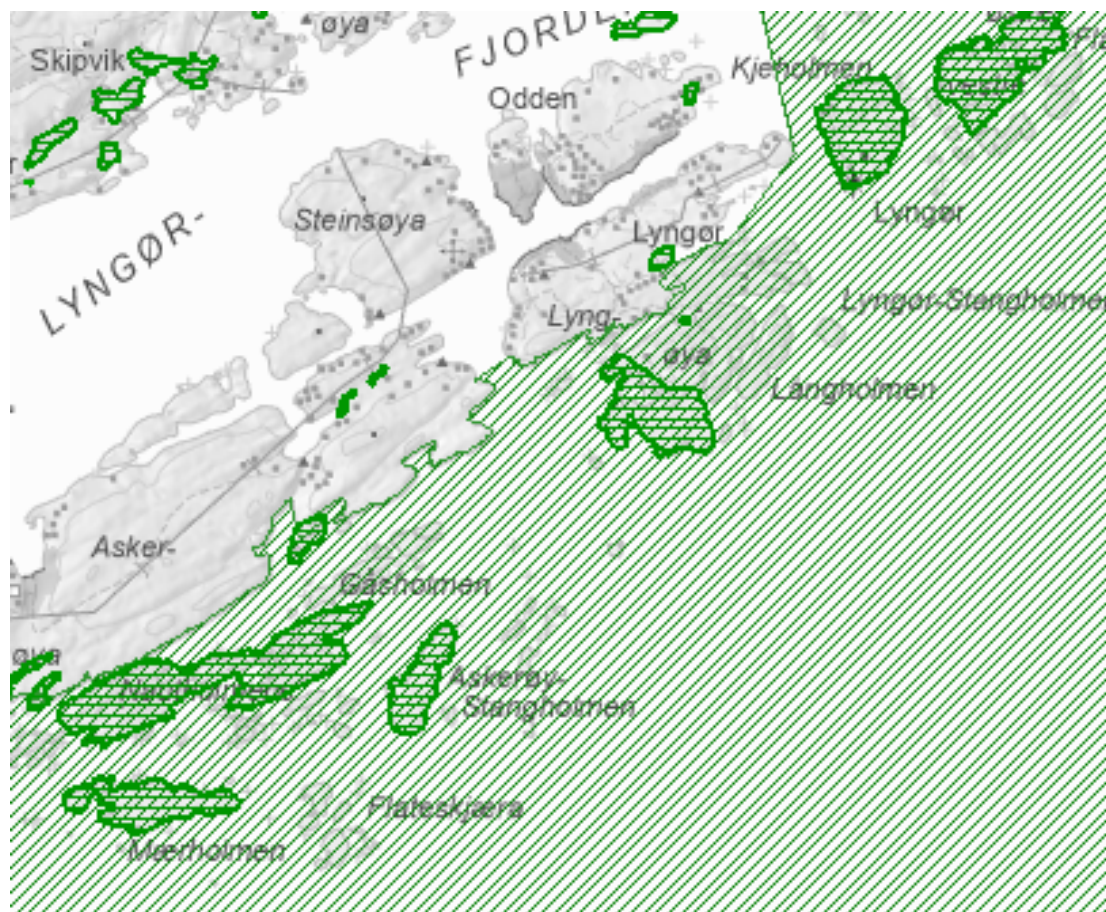

Asperholmen, Ærøya, Jerken og Store Torungen er alle øyer (i likhet med mange andre) som har hatt et tradisjonelt beite i åpent og semiåpent naturbeitelandskap. Deler av de ytterste øyene er også aktuelle som kystlynghei. Det samme gjelder Mørdø (nedenfor) der det gis tilskudd til brenning av kystlynghei, og hvor naturtypene naturbeitemark, rike strandberg, strandeng, artsrike kantkratt m.m. finnes.

Hele utsiden av Tromøy inkl Tromlingene er en mosaikk av kulturpregete naturtyper, hvor det ikke finnes en eneste registrering i naturbase. Her er blant annet slåttemark, tørrenger, strandenger, artsrike vegkanter og kantkratt, kystlynghei og naturbeitemark. På særlig tromlingne eog tørre svaberg på Tromøy er det også forekomster av kystlynghei.

I Tvedestrand er situasjonen noe bedre, og kommunen har prioritert kartlegging av kystlandskapet, da med særlig fokus på artsrike svaberg og kystlynghei. Men også her finnes det naturtyper som ikke er lagt inn i naturbase: Strandenger, strandsump, naturbeitemark, slåttemark m.flere.

I henhold til nye krav til dokumentasjon, så kan ikke lengre forvaltningen selv registrere og legge inn naturtyper i naturbase, og det er svært lite sannsynlig at vi får midler til kartlegging.

Dette gjelder ikke bare Raet NP i Agder, men også flere andre verneområder som Listastrendene, Oksøy-Ryvingen LVO, Flekkefjord LVO m.flere

I disse verneområdene er vi avhengige av tilgang på beitedyr og bønder/kulturlandskapspleiere som kan bidra med styving og tynning, beite, slått, brenning og rydding for å ivareta kulurlandskapet i verneområdene. Disse driver ofte marginalt og er avhengige av tilskudd for å få bedriften til å gå rundt. Det er lite fortjeneste i villsau på kystlynghei...

Miljødirektoratet har ca 50 millioner årlig i tilskuddsmidler som er øremerket store verneområder med egne styrever, dette skal fordeles på 49 verneområdestyrever som har fra 1-17 verneområder de forvalter. Midlene skal videre fordeles på tilrettelegging for besøkende og skjøtsel, samt andre poster. For å få midler til skjøtsel av natyrtyper, er det krav om at

naturtypen er kartlagt og at det foreligger en skjøtselsplan. Arbeidet med skjøtselsplaner henger langt etter i mange verneområder, inkludert Raet NP. Midler til kartlegging får vi normalt ikke.

Ved årets fordeling av midler var det søknader om over 200 millioner kr på denne tilskuddsposten (Tiltak i verneområder), 4x mer enn postert beløp.

Raet nasjonalpark sitt innspill er at det tillates å søke om RMP i verneområder, og at søker kan legge ved en bekreftelse fra verneområdeforvaltningen på at tiltaket er ønsket på lokaliteten. Alternativt kan de som mottar søknadene innhente uttalelser fra verneområdene.

Med hilsen

Jenny Marie Gulbrandsen
nasjonalparkforvalter

Etter våre rutiner er dette brevet godkjent og sendt uten underskrift

Nasjonalparkstyret for Raet nasjonalpark

Postadresse
Postboks 788 Stoa
4809 ARENDAL

Besøksadresse
Fløyveien 14
Arendal

Kontakt
Sentralbord: +47 37 01 75 00
Direkte: +47 37 01 78 45
fmavpost@statsforvalteren.no
<https://www.nasjonalparkstyret.no/raet>

Miljødirektoratet
Postboks 5672 Torgarden
7485 TRONDHEIM

Saksbehandler Jenny Marie Gulbrandsen

Vår ref. 2023/1036-0

Deres ref.

Dato 28.03.2023

Forespørsel om midler med prioritert liste

Takk for konstruktivt møte 28.3.23. Her følger som avtalt behovsmelding og prioriterte tiltak for mulig ekstra tildeling i 2023. Jeg har lagt ved vedtaket av 3.3.23 om prioriteringer på tildelt beløp fra søknad 10.1.23.

Tilrettelegging:

Raet Nasjonalparkstyre har arbeidet målbevisst med innfallsporter siden 2021 og følgende tiltak vil være prioritert:

1. Ferdig prosjektering og kostnadsberegne modulbasert toalettssystem basert på DANFO toalett
2. Prosjektere ferdig Innfallsport på Hasseltangen (ved Marex)- den store p-plassen utenfor VO. Med rasteplass, toalettbygg, parkering for bil og sykkel, grøntstruktur og portal. Foreløpig beregnet til 5,5 mill uten toalettbygg.
3. Prosjektere ferdig Innfallsport Spornes med geologiutstilling og toalettbygg inne i verneområdet. Se på muligheter for endringer på p-plass med oppmerking og fastere dekke. Omgjøring av tursti fra p-plass ned til rullesteinstrand med Z for å unngå erosjon i sti. Steinutstilling og rasteplass er beregnet til 1, 157 mill. Omlegging av sti Z er beregnet til 1, 967 mill.
4. Tilbakeføring av p-plass og toalettbygg på ytre Hasseltangen (inne i VO) til grøntområde og prosjektering av toalettbygg i forbindelse med rasteplasser på ytre Hasseltangen. Restaurering av dette arealet er beregnet til 824 000.
5. Oppstart Innfallsport Hoveodden (Lekeplass i Hove Leir og innenfor reguleringsområdet til Raet Camping- regplan «Del av Hoveodden»). Inkludert toalettbygg x3, rasteplass, flerbruksmuligheter. Her er P-plasser etablert. Behov for fergebrygge og fritidsbrygge (fjerne eksisterende brygger)- kun mulig inne i verneområdet.

Av disse vil 1, 2 og 3 være ønskelig å få fullført i 2023, men alle seks er mulige dersom vi får nok midler. 1.-3. vil trolig koste 300 000 – 400 000kr.

Med en større tildeling kan vi starte opp med deler av faktiske tilretteleggingstiltak på Hasseltangen og/eller Spornes. Her har vi fått en gave på 100 000 kr som er øremerket tiltak for å utbedre området utenfor Marex. Geologiutstillingen er også ferdig planlagt og kostnadsberegnet til ca 400 000 uten de andre tiltakene på Spornes.

Skjøtsel:

Nasjonalparkstyret har flere skjøtselprosjekter gående med kontrakter som gir løpende utgifter. I tillegg til dette har vi en del utvalgte naturtyper der skjøtsel støttes med tilskudd. I år er Tromlingene og Spornes prioritert med tildelte midler. For begge prosjektene er tildelt beløp nå brukt opp. Utvalgt naturtype Kystlynghei er tildelt 300 000 som går til Ragg AS for skjøtsel (brenning og beiting) av denne naturtypen på lokaliteter i Tvedestrand kommune.

En rekke andre små og svært viktige tiltak er nedprioritert ref styrets vedtak 3.3.23.

Prioritert liste over tiltak som ønskes gjennomført i 2023

1. Beite på Spornes for å hindre gjengroing av ryddet kratt i tråd med skjøtselsplan
2. Fremmede arter, mange mindre oppdrag i begge verneområdene
3. Skjøtsel av andre naturtyper som slått av strandeng og rydding av uønsket vegetasjon

Disse vil samlet koste mellom 700 000 kr og 1,0 mill avhengig av ambisjonsnivå. Her har vi mange aktører som ønsker å delta på mindre tiltak i nærområdet, tilnærmet venteliste.

I tillegg har vi søkt om støtte til bålpanner som settes ut av SNO/ frivillige lag og foreninger for å begrense skader på berggrunn og rullestein. 12 slike er satt ut på Hoveodden (montert med vaier i stein på stedet) og fungerer svært bra. Kostnaden er ca 3000 for enkle panner i cortenstål og for større flerbruksgrillere er det ca 50-70 000 kr.

Se vedlagte bilder av bålpanne vi har benyttet og grilltypen vi ønsker å montere på noen utvalgte utfartssteder /strender.

Med hilsen

Jenny Marie Gulbrandsen
nasjonalparkforvalter

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

- 1 Saksframlegg med vedtak

Arkivsaksnr: 2023/1036-0

Saksbehandler: Jenny Marie Gulbrandsen

Dato: 23.02.2023

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Raet nasjonalparkstyre	4/23	03.03.2023

Omprioritering av driftsmidler og tiltaksmidler 2023

Forvalters innstilling

Nasjonalparkstyret må prioritere midler etter tildeling 2023

Forvalter kan ettersende dokumentasjon der hvor dette er etterspurt og eventuelt be om mer midler.

Saksprotokoll i Raet nasjonalparkstyre - 03.03.2023

Behandling

Vedtak

Styret har vedtatt å følge forvalters foreslåtte fordeling av midler på tiltak i 2023. Forvalter skal ta opp dialog med Miljødirektoratet og søke om ytterligere midler. Styret ønsker en begrunnelse for avslag på naturrestaurering (utenfor postformål) og ønsker å løfte at nye verneområder må prioriteres for å komme i gang med tiltak og besøksforvaltning. Nåværende tildeling vil bety store avvik på skjøtsel og oppfølging av fremmede planter.

Saksopplysninger

Nasjonalparkstyret har fått svar på søknader om driftsmidler og tiltaksmidler.

Styret vedtok å søke om 415 000 kr til drift av styret, og har fått innvilget 300 000 kr. Styret søkte videre om 200 000 til bevaringsmål, 500 000 til skjøtselsplaner og 300 000 (feil i saksframlegg i november) til forvaltningsplan. I tillegg ble det søkt om 100 000 til nettside og utvikling. Totalt 1 mill kr. Av dette er det tildelt 300 000 kr til forvaltningsplan.

Navn	Status	Innvilget beløp	Kommentar
Driftsmidler nasjonalparkstyret	Delvis innvilget	300 000	
Forvaltningsplaner for Raet og Søm	Innvilget	300 000	
Skjøtselsplaner Raet NP	Avslag		
Utarbeidelse av bevaringsmål	Avslag		
Utvikling av nettsider (styrets og besøkssiden)	Avslag		
		600 000	

Hele søknaden om marin kartlegging på 0,5 mill er innvilget og tildelt på post 1420.32

Det ble søkt om 6 774000 kr til naturrestaurering. Foreløpig ikke innvilget og 4 av 5 er vurdert som utenfor postformål. Miljødirektoratet etterspør bedre budsjett på et tiltak: Tromlingene.

Pri.	Navn	Status	Innvilget beløp	Øk. ansvarlig	Kommentar
1	Restaurering av kystlandskap - Tromlingene	Avvent		Forvaltningsmyndighet	Veldig grovt budsjettert. Trenger detaljert kostnadsestimat med volum og estimert timeforbruk for å kunne vurdere søknaden. Deler av tiltaket er ikke restaurering.
2	Restaurering av Haslebukta	Utenfor postformål		Forvaltningsmyndighet	Midlene på denne budsjettposten skal gå til restaurering av terrestriske naturtyper.
3	Steingjerder Søm LVO	Utenfor postformål		Forvaltningsmyndighet	Sist steingjerdet i Hasseltangen ble restaurert, var det et spleiselag mellom kulturminnemyndigheten og Miljødirektoratet. Målet for tiltaket treffer ikke helt mtp postformålet.
4	Fjerne hytteruin Vaodden	Utenfor postformål		Forvaltningsmyndighet	
5	Lekter Rødøya	Utenfor postformål		Forvaltningsmyndighet	
Antall: 5					

Det ble søkt om 9295 000 kr til tiltak i verneområdet. Her er det innvilget 2 200 000 kr inkludert 200 000 kr til mink i regi av SNO. Tiltak på innfallsporter er satt på vent (gjelder ikke prosjektering).

Pri.	Navn	Status	Innvilget beløp	Øk. ansvarlig	Kommentar
1	Kartbrosjyre Geologi	Utenfor postformål		Forvaltningsmyndighet	
2	Prosjektering av innfallsporter			Forvaltningsmyndighet	
3	Skilt og skiltsativ inkl montering			Forvaltningsmyndighet	
4	Bålpanner			Forvaltningsmyndighet	
5	Tilskudd til uttak av mink og feller	OK	200 000	Lokalt SNO	
6	Skjøtsel på Spornes			Forvaltningsmyndighet	
7	Kystlynghei i Tvedestrand			Forvaltningsmyndighet	
8	Gjerder			Forvaltningsmyndighet	
9	Fremmede arter (mange små tiltak)			Forvaltningsmyndighet	
10	Geologitstilling blokkstein			Forvaltningsmyndighet	
11	Innfallsport Spornes	Avvent		Forvaltningsmyndighet	Avvent besøksstrategi.
12	Innfallsport Hasseltangen	Avvent		Forvaltningsmyndighet	Avvent endelig godkjenning av besøksstrategi. Før tiltakene iverksettes kreves en gjennomgang av nivå på tiltakene
13	Informasjonsbrosjyre og støtte til bok	Utenfor postformål		Forvaltningsmyndighet	
14	Samlet pott	OK	2 000 000	Forvaltningsmyndighet	
Antall: 14			2 200 000		

Vurdering

Med mindre Miljødirektoratet gir ekstra tildelinger så vil nasjonalparkstyret bli nødt til å prioritere svært hardt i 2023.

Forvalter mener det vil være viktig å prioritere Tromlingene, Spornes, Kystlynghei (utvalgt naturtype) og prosjektering av innfallsporter.

Tromlingene (deler av tiltaket som ble søkt om til naturrestaurering) er allerede utbetalt til prosjektkonto – et beløp på 457 000.

En del mindre utgifter er også utbetalt til:

Hoves Venner

Stærk & Co

FesteSør i hht avtale

ASplan Viak i hht avtale

NGU i hht avtale (ventet på faktura siden 2021)

Reklameservice (skilt)

Skagerak trepleie i hht avtale

Skogpleier Grunde Høgberget i hht avtale

Totalt 1 205 888 kr.

Det vil si at gjenværende beløp er på ca 800 000 kr.

Forvalters forslag til fordeling:

Spornes 300 000 kr

Kystlynghei 300 000 kr

Innfallsporter 100 000 kr

Småting 100 000 kr

Det innebærer at utsetting av skilt, fjerning av fremmede arter, bålpanner, kart og brosjyre geologi, og tiltak på innfallsporter ikke kan gjennomføres i 2023.

44

Fra: Gulbrandsen, Jenny Marie[]
Sendt: 31.05.2023 10:18:00
Til: Endre Gundersen[endregundersen@gmail.com]
Kopi: terje.stalleland@hoveleirsenter.no[terje.stalleland@hoveleirsenter.no];Nilsen, Jann Bernhard[jann.bernhard.nilsen@arendal.kommune.no];arild.pfaff@miljodir.no[arild.pfaff@miljodir.no];
Tittel: SV: Stolpejakten Arendal Hove

Hei!

Jeg har vurdert dette som tilsvarende Geocacher og dermed ikke søknadspliktig. Dersom grunneier er positiv så er det bare å montere disse på Hove. Kanskje kan det være aktuelt på Hasseltangen også?

Med vennlig hilsen

Jenny Marie Gulbrandsen
Nasjonalparkforvalter

Raet
nasjonalpark

Tlf: 984 60 618/ 370 17 845
Epost: jenny.gulbrandsen@statsforvalteren.no

Hjemmeside: www.nasjonalparkstyre.no/raet
www.raetnasjonalpark.no

Ikke send konfidensiell informasjon med epost.

Fra: Endre Gundersen <endregundersen@gmail.com>
Sendt: onsdag 31. mai 2023 08:42
Til: Gulbrandsen, Jenny Marie <jenny.gulbrandsen@statsforvalteren.no>
Emne: Stolpejakten Arendal Hove

Hei Takk for en hyggelig samtale med deg i dag.
Jeg og min samboer driver Stolpejakten i Arendal sammen med Stolpejakten Agder som er et landsdekkende lavtreskel mosjonstilbud som er gratis for alle.
Konseptet går ut på å sette ut stolper med en QR kode, som brukerne går og scanner.
Folk reiser rundt i hele landet for å drive med dette.
I Norge i dag er det ca 120 000 stolpejegere som har besøkt ca 6,100.000 stolper.
Jeg og min samboer ønsker å lage en løype på Hove, vi setter ut stolpene og sørger for at de blir samlet inn igjen.
Håper å få de klart til rundt sankthans og tar dem ned i slutten av året.
Skulle det oppstå noen spørsmål ta gjerne kontakt med meg.

Ps. Har en løype i Arendal sentrum og omegn, som har hatt over 500 stolpejegere og over 9000 stolpebesøk på en måned. Det har vært folk her i Arendal fra hele sør Norge.

Står en stolpe ved gangbroen til glasshesen, velkommen til å prøve stolpejakten.

Vil du lese mer om dette så gå inn på stolpejakten.no

Mvh
Endre Gundersen
Stolpejakten Arendal
tlf 92655704
epost: endregundersen@gmail.com

Fra: Eriksen, Pål Gitmark[Pal.Gitmark.Eriksen@agderfk.no]
Sendt: 24.03.2023 10:33:05
Til: Belinda Bernardino Bautista Pedersen[belinda.pedersen@kystverket.no]
Kopi: Tomren, Guttorm[guttorm.tomren@kystverket.no];Flaten,
Øystein[oystein.flaten@kystverket.no];Postmottak SFAG[sfagpost@statsforvalteren.no];
Tittel: 23/07275-4 - Utskifting av diesel tank til nødaggregat på Store Torungen fyr

Vi viser til henvendelse fra Kystverket 14.2.2023 med spørsmål om søknadsplikt i forbindelse med utskifting av dieseltanken til nødaggregatet på Store Torungen fyr. Vi viser også til vårt svar 1.3.2023 med forespørsel om dokumentasjon og detaljert beskrivelse av tiltaket, samt Kystverkets oversendelse med slik informasjon den 22.3.2023.

Vi har nå mottatt produksjonstegninger av dieseltanken og billedokumentasjon med kommentarer, samt beskrivelse av tiltaket.

Ny tank vil erstatte den gamle dieseltanken (ca 1980), med samme diameter (ø2000mm) og omtrent samme høyde som eksisterende tank. Den gamle tanken tilfredsstiller ikke dagens sikkerhetskrav, jamfør «tanker over 10m³ skal være dobbeltvegget.» Hensikten er derfor å etablere en dobbeltvegget tank som vil hindre en evt. lekkasje. Man vil bruke samme rørgjennomføring som tidligere. Det kommer nye koblinger på toppen av tanken og en stengeventil til rørgjennomføringen til maskinhuset.

Store Torungen fyrstasjon er fredet i henhold til kulturminneloven §§ 15 og 19 (1994). Den inngår også som en del av Raet nasjonalpark og krever uttalelse fra Statsforvalteren.

I henhold til formålet med fredningen gjelder fredningen ikke teknisk utstyr i drift.

I henhold til fredningsbestemmelsene for maskinhuset og for området heter det for begge at endringer ikke gjelder teknisk utstyr i drift hvis Kystverket på grunn av fyrdriften finner det nødvendig å gjøre inngrep i utstyret, jf. fredningsbestemmelsene pkt. 3 for Maskinhuset og Området.

Videre heter det under Generelt pkt. 1 at fredningen ikke skal være til hinder for den tekniske drift av fyrstasjonen.

Vi har på bakgrunn av ovenstående ikke bemerkninger til at dieseltanken blir skiftet ut som beskrevet og vurderer at tiltaket ikke krever dispensasjonssøknad.

Den nye tanken må ha samme detaljering (maling, farge) som eksisterende tank. Dersom man under etableringen påtreffer hindringer eller annet som endrer tiltaket slik det er beskrevet, ber vi om at man tar kontakt med Fylkeskommunen for avklaring.

Med vennlig hilsen
Pål Gitmark Eriksen
Rådgiver nyere tids kulturminner

Kulturminnevern og kulturturisme
Mobil: +4791810045
E-post: Pal.Gitmark.Eriksen@agderfk.no

agderfk.no

AGDER
fylkeskommune

From: Pedersen, Belinda Bernardino Bautista
<belinda.pedersen@kystverket.no>

Sent: onsdag 22. mars 2023 14:29

To: Eriksen, Pål Gitmark <Pal.Gitmark.Eriksen@agderfk.no>; AFK.Postmottak <postmottak@agderfk.no>
Cc: Tomren, Guttorm <guttorm.tomren@kystverket.no>; Flaten, Øystein <oystein.flaten@kystverket.no>;
Postmottak SFAG <sfagpost@statsforvalteren.no>
Subject: SV: Utskifting av diesel tank til nødaggregat på Store Torungen fyr.

Hei,

Henviser til mottatt e-post datert 16.02.23, vedlagt her.

Vedlagt er skjematisk tegning av installasjon av diesel tanken, bilde og detaljtegn. av påtenkt tank. Vi bruker samme rørgjennomføring som eksisterende tanken. Tanken har samme diameter som eksisterende (ø2000mm). Jeg har ikke mål av høyden av eksisterende tanken. Eksisterende tanken er ca. 3m høy, og nye tanken er 2,89m høy. Hensikten til å bytte eksisterende tanken med en dobbelveggede dieseltank er for å hindre evt. lekkasje hvis det blir brudd i rørkoblingene som er koblet i bønn og midt i tanken. Nye koblinger blir på toppen av tanken og rørgjennomføringen til maskinhuset blir utstyrt med en stengeventil som holdes stengt når dagtanken er full. Vi har ikke eksakt alder av tanken men vi tror den er fra ca. 1980.

Tanken er av glassfiber. Vi har dessverre ikke plass til å oppbevare tanken i vårt lager i Skjeviga, Grimstad.

Hilsen

Belinda B. Pedersen

senioringeniør
Planleggingsseksjonen
Rederi, fyr og sjømerking
KYSTVERKET

Tlf: 370 19730 / 996 41257

Sentralbord: 07847

www.kystverket.no

Kystverkets visjon er å utvikle kysten og havområda til verdens sikreste og reneste

Fra: Eriksen, Pål Gitmark <Pal.Gitmark.Eriksen@agderfk.no>

Sendt: torsdag 16. februar 2023 08:54

Til: Pedersen, Belinda Bernardino Bautista <belinda.pedersen@kystverket.no>

Emne: RE: Utskifting av diesel tank til nødaggregat på Store Torungen fyr.

Hei,

Før vi kan gi tillatelse til utskiftningen, ber vi om dokumentasjon av situasjonen og en mer detaljert beskrivelse av hvilke inngrep som gjøres. Alternativt kan vi ta en befaring om ønskelig. Det er viktig å få oversikt om utskiftningen vil føre til andre endringer, om noe må flyttes for å innpasse det nye elementet, om det må lages nytt fundament osv.

I 2021 ble det skiftet trykkluftstanker på Lindesnes fyr uten dispensasjon. En dieseltank til maskinhuset faller inn under samme kategori, «teknisk utstyr i drift», og vil kunne behandles uten dispensasjon dersom det ikke fører til andre endringer.

Vi ber også Kystverket om alder på eksisterende dieseltank og en vurdering av om denne kan oppbevares et annet sted.

Med vennlig hilsen
Pål Gitmark Eriksen
Rådgiver nyere tids kulturminner

Kulturminnevern og kulturturisme
Mobil: +4791810045
E-post: Pal.Gitmark.Eriksen@agderfk.no

agderfk.no

From: Pedersen, Belinda Bernardino Bautista <belinda.pedersen@kystverket.no>
Sent: tirsdag 14. februar 2023 16:23
To: sfagpost@statsforvalteren.no; AFK.Postmottak <postmottak@agderfk.no>
Cc: Tomren, Guttorm <guttorm.tomren@kystverket.no>; Flaten, Øystein <oystein.flaten@kystverket.no>; Eriksen, Pål Gitmark <Pal.Gitmark.Eriksen@agderfk.no>
Subject: Utskifting av diesel tank til nødaggregat på Store Torungen fyr.

Hei,
Kystverket har planer om å bytte diesel tanken som vi har på Store Torungen fyr.
Det nye tanken skal være helt likt den gamle og eksisterende rørføringene til maskinhuset brukes igjen.
Store Torungen fyr har 1 diesel tank som rommer 12 m³, ø2m og 4m høy.
Tanken tilfredsstiller ikke dagens krav om at «tanker over 10m³ skal være dobbelvegget.»

Store Torungen fyr ligger i Raet nasjonal parkområdet og at fyrstasjonen er også fredet om kulturminner §§15 og 19.

Jeg lurer på om tiltaket er søknadspliktig iht Forskrift om vern av Raet nasjonalpark §3, avsnitt 3c?

Når det gjelder fredningsbestemmelsene, vi lurer på om dette tiltak trenger dispensasjon og om dette faller under « teknisk utstyr i drift»?

Formålet med fredningen av fyrtårnet er å bevare bygningens eksteriør og interiør med fast inventar og teknisk utstyr knyttet til fyrdriften. Fredningen gjelder ikke teknisk utstyr i drift.

Takker.

Hilsen
Belinda B. Pedersen
senioringeniør
Planleggingsseksjonen
Rederi, fyr og sjømerking

KYSTVERKET

Tlf: 370 19730 / 996 41257

Sentralbord: 07847

www.kystverket.no

Kystverkets visjon er å utvikle kysten og havområda til verdens sikreste og reneste

Fra: Rasmus Tømmerås Vik[rasmus@n0r5ke.com]
Sendt: 06.06.2023 11:15:04
Til: Gulbrandsen, Jenny Marie;Postmottak
SFAG[jenny.gulbrandsen@statsforvalteren.no;sfagpost@statsforvalteren.no]
Kopi: Johansen, Heidi[heidi.johansen@statsforvalteren.no];Pechinkina,
Liudmila[liudmila.pechinkina@statsforvalteren.no];Kiland-Langeland, Thomas
Christian[thomas.kiland-langeland@statsforvalteren.no];Moen, Maiken
Imeland[Maiken.Imeland.Moen@arendal.kommune.no];robert.cornels.nordli
(robert.cornels.nordli@arendal.kommune.no)
[robert.cornels.nordli@arendal.kommune.no];Stig Salater[stig@n0r5ke.com];Anders
Vik[anders@n0r5ke.com];
Tittel: Svar: Dispensasjonssøknad fiberledning gjennom Raet nasjonalpark, N0r5ke Fibre AS

Hei igjen,

Vi kan ikke se å ha mottatt noe videre svar i denne saken, og ber om en oppdatering.

På forhånd takk!

Mvh

Rasmus Tømmerås Vik

Portfolio Manager

+47 415 67 576

rasmus@n0r5ke.com

N0r5ke Communication Services AS | N0r5ke Fibre AS | N0r5ke Viking I AS

www.n0r5ke.com | www.n0r5kefibre.com

**NOR
SIKE**
COMMUNICATION SERVICES

Fra: Rasmus Tømmerås Vik <rasmus@n0r5ke.com>

Dato: torsdag, 13. april 2023 kl. 13:52

Til: Gulbrandsen, Jenny Marie <jenny.gulbrandsen@statsforvalteren.no>

Kopi: Johansen, Heidi <heidi.johansen@statsforvalteren.no>, Pechinkina, Liudmila
<liudmila.pechinkina@statsforvalteren.no>, Kiland-Langeland, Thomas Christian
<thomas.kiland-langeland@statsforvalteren.no>, Moen, Maiken Imeland
<Maiken.Imeland.Moen@arendal.kommune.no>, robert.cornels.nordli
(robert.cornels.nordli@arendal.kommune.no)

<robert.cornels.nordli@arendal.kommune.no>, Stig Salater <stig@n0r5ke.com>,
Anders Vik <anders@n0r5ke.com>

Emne: Svar: Dispensasjonssøknad fiberledning gjennom Raet nasjonalpark, N0r5ke
Fibre AS

Hei Jenny,

Henviser til din e-post under.

Vi bekrefter at dispensasjonssøknaden ble videresendt til postmottaket den 31.03 slik som etterspurt.

Når det gjelder dine kommentarer under, så har vi forståelse for at forskjellige instanser/interessenter har forskjellige egeninteresser de ønsker å beskytte (les. Fiskerinæringen). Videre har du helt rett i at dette burde vært tatt opp med forvaltningsleddet først, men som nevnt i min e-post med dispensasjonssøknad, så mottok vi ikke noen uttalelse vedr. dette fra Kystverket før den 24. mars 2023, og kjente derfor ikke til at dette ville være et problem. Dette var ikke et tema da vi søkte om, og fikk tillatelse til, å legge sjøkabelen vår mellom Bergen og Trondheim (ferdig bygd des. 2022). Vi beklager dette.

Videre understreker vi at vi tidligere har vært i kontakt med Tampnet ettersom de kunngjorde sine planer om å legge sin fiberkabel like etter at vi hadde kunngjort vårt prosjekt.

Forskjellen på prosjektene er at N0r5ke ønsker å bygge ut fiberkabelen for å styrke de norske fibernettene, med redundans og robusthet, ref. Søknaden. Tampnet har imidlertid et prosjekt som går ut på å etablere en transportfiber for utenlandsk trafikk, fra Storbritannia til Sverige og videre ut i Europa. Dette er også bakgrunnen for at vi designer våre nett med separate føringsveier inn til byer og tettsteder, mens Tampnet legger én hovedledning med 1 stk avgrenings-kabel inn til byene.

Dersom det ikke vil være mulig å få en dispensasjon på legging av fiberkabel i omsøkte trase som fremgår av søknaden, ber vi om at det også gis oss en rammetillatelse av samme type som Tampnet/Cecon har fått. Da med vilkår om utredning av havbunn for legging av kabel i egnet substrat for nedspyling.

Mvh

Rasmus Tømmerås Vik

Portfolio Manager

+47 415 67 576

rasmus@n0r5ke.com

N0r5ke Communication Services AS | N0r5ke Fibre AS | N0r5ke Viking I AS

www.n0r5ke.com | www.n0r5kefibre.com

**NOR
SIKE**
COMMUNICATION SERVICES

Fra: Gulbrandsen, Jenny Marie <jenny.gulbrandsen@statsforvalteren.no>

Dato: fredag, 31. mars 2023 kl. 13:20

Til: Rasmus Tømmerås Vik <rasmus@n0r5ke.com>

Kopi: Johansen, Heidi <heidi.johansen@statsforvalteren.no>, Pechinkina, Liudmila

<liudmila.pechinkina@statsforvalteren.no>, Kiland-Langeland, Thomas Christian
<thomas.kiland-langeland@statsforvalteren.no>, Moen, Maiken Imeland
<Maiken.Imeland.Moen@arendal.kommune.no>, robert.cornels.nordli
(robert.cornels.nordli@arendal.kommune.no)
<robert.cornels.nordli@arendal.kommune.no>

Emne: SV: Dispensasjonssøknad fiberledning gjennom Raet nasjonalpark, NØr5ke
Fibre AS

Hei!

Det er fint om dere benytter postmottaket til innsendelse av søknader, da blir de ført inn med avsender osv i vårt arkivsystem. Postmottak SFAG sfagpost@statsforvalteren.no

Utover dette så vil det fra verneområdeforvaltningens side være uheldig å legge fiberkabel i områder med tråleforbud (jf kløften). Dette er blant de svært få områdene med urørt havbunn i Raet nasjonalpark. Området har dessuten stor geologisk verdi som en forkastning fra Oslofjordfeltet.

Jeg har fått med meg at dere har snakket med fiskere lokalt, men det hadde nok vært mer hensiktsmessig å snakke med forvaltningsleddet. Jeg setter mine kollegaer som jobber med dette hos Statsforvalteren og Arendal kommune som kopi.

Vi har nylig gitt en rammetillatelse til et annet firma (Tampnet/Cecon) som skal gjøre omfattende kartlegginger for å finne egnet trase på havbunnen.

Jeg har fått en forståelse av at dersom man finner egnet substrat til nedspyling av sjøkabel, så vil ikke dette være i konflikt med fiskeriaktivitet etter dialog med Fiskeridepartementet.

Jeg vil foreslå at dere oppretter dialog med Cecon om samarbeid dersom det er behov for flere sjøkabler, et behov som synes uklart all den tid kapasiteten på en kabel er relativt høy.

Alternativt vil vi forvente at den omsøkte traseen blir grundig utredet med havbunnskartlegginger tilsvarende det Cecon har fått vilkår om.

Med vennlig hilsen

Jenny Marie Gulbrandsen
Nasjonalparkforvalter

Raet
nasjonalpark

Tlf: 984 60 618/ 370 17 845

Epost: jenny.gulbrandsen@statsforvalteren.no

Hjemmeside: www.nasjonalparkstyre.no/raet
www.raetnasjonalpark.no

Ikke send konfidensiell informasjon med epost.

Fra: Rasmus Tømmerås Vik <rasmus@n0r5ke.com>

Sendt: fredag 31. mars 2023 13:00

Til: Gulbrandsen, Jenny Marie <jenny.gulbrandsen@statsforvalteren.no>

Emne: Dispensasjonssøknad fiberledning gjennom Raet nasjonalpark, N0r5ke Fibre AS

Hei,

I forbindelse med N0r5ke Fibre AS sin planlegging av ny fibertrase mellom Bergen og Oslo ble det i juni 2022 sendt inn søknader til Kystverket om godkjenning etter Havne- og Farvannsloven.

I den forbindelse har vi nå (24.03.23) mottatt kopi av uttalelse fra Statsforvalteren i Agder om at vi må søke dispensasjon fra verneformålet i Raet nasjonalpark ettersom vår fibertrase passerer gjennom nasjonalparken.

Vedlagt følger dispensasjonssøknad med kartvedlegg, samt uttalelse fra Statsforvalteren i Agder.

Mvh

Rasmus Tømmerås Vik

Portfolio Manager

+47 415 67 576

rasmus@n0r5ke.com

N0r5ke Communication Services AS | N0r5ke Fibre AS | N0r5ke Viking I AS

www.n0r5ke.com | www.n0r5kefibre.com

**NOR
SIKE**
COMMUNICATION SERVICES

Fra: bevarhove2022@outlook.com[bevarhove2022@outlook.com]
Sendt: 30.05.2023 16:18:58
Til: post@hoveleirsenter.no[post@hoveleirsenter.no]
Kopi: Gulbrandsen, Jenny
Marie[jenny.gulbrandsen@statsforvalteren.no];post@arendal.kommune.no[post@arendal.kommune.no];Postmottak
SFAG[sfagpost@statsforvalteren.no];arild.pfaff@miljodir.no[arild.pfaff@miljodir.no];
Tittel: Krav om at flytebrygga på Hoveodden fjernes

Arendal 30.05.2302

Til HDU

Krav om at flytebrygga på Hoveodden fjernes

Foreningen Bevar Hoveodden og Naturvernforbundet i Arendal krever at flytebrygga på Hoveodden fjernes umiddelbart. Dersom HDU ikke fjerner brygga raskt, vil vi vurdere å melde den ulovlige brygga.

Raet nasjonalparks midlertidige tillatelse var på 2 år fra 28.5.2021 og utløp 28.5.2023. Brygga er fra denne dato ulovlig etter nasjonalparkforskriften og skal fjernes. På befaring 28.5.2023 så vi at brygga fortsatt lå der.

Den midlertidige ettergodkjenningen etter plan og bygningsloven kan ikke erstatte en tillatelse etter nasjonalparkforskriften. Ettergodkjenningen etter plan og bygningsloven ble pålagt av våre organisasjoner 12.12.2022. Klagen ligger nå hos Statsforvalteren og det er grunn til å tro at når Statsforvalteren behandler klagen vil hun oppheve ettergodkjenningen. Vår klages vedlegges.

Uten gyldige tillatelser fra både Arendal kommune og Raet nasjonalpark er flytebrygga ulovlig.

Helene Thorstensen
Foreningen Bevar Hoveodden

Hilde Linea Haugenes
Naturvernforbundet Arendal

Vedlegg:

Vår klage på Arendal kommunes midlertidige tillatelse

Kopi til:

Raet nasjonalpark
Arendal kommune
Statsforvalteren
SNO

Til Statsforvalteren i Agder

Klage på planutvalgets dispensasjoner for brygger på Hoveodden – sak 21/11155

Klager

Organisasjonen Bevar Hoveodden

Klagerett

Etter forvaltningsloven § 28 første ledd første punktum kan enkeltvedtak påklages av en part eller annen med rettslig klageinteresse. Rettslig klageinteresse sammenfaller med rettslig interesse i tvisteloven § 1-3 og § 1-4. Organisasjoner har klageinteresse når forholdet som påklages ligger innenfor organisasjonens formål og naturlige virkeområde å ivareta, jf. tvisteloven § 1-4.

Organisasjonen Bevar Hoveodden har rettslig klageinteresse i saker som gjelder Hoveodden. Organisasjonen Bevar Hoveodden har 362 medlemmer.. Organisasjonen ble registrert i Brønnøysundregisteret, Frivillighetsregisteret 26.3.2019 med orgnr 922542309. Formålet med organisasjonen er å ivareta almenhetens interesser på Hoveodden. Organisasjonen Bevar Hoveodden har levert høringsuttalelser, avisinnlegg og har hatt stands for å informere om organisasjonens standpunkt til reguleringsplanen.

Organisasjonen Bevar Hoveodden har dermed rettslig klageinteresse i denne saken.

Klagefrist

Planutvalget gjorde vedtaket 7.12.2022. Klagen ble sendt til Arendal kommune til e-postadresse post@arendal.kommune.no 18.12.2022. Klagen er rettidig.

Det klages på:

1. Dispensasjon fra arealdel av kommuneplan og pbl § 1-8 for pelebrygge.
Naturvernforbundet vurderer at vilkårene for dispensasjon som står i pbl §19-2 ikke er oppfylt, heller ikke vurderings og begrunnelsesplikten etter nml §7.
2. Dispensasjon fra arealdel av kommuneplan og pbl § 1-8 for flytebrygge.
Naturvernforbundet vurderer at vilkårene for dispensasjon som står i pbl §19-2 ikke er oppfylt, heller ikke vurderings og begrunnelsesplikten etter nml §7.
3. Det klages på at bryggene er blitt behandlet som en dispensasjonssak.
Dispensasjonssøknaden har ikke redegjort for naturmangfoldet og bryggenes effekt på naturmangfoldet. Landskapsvirkningen av bryggene er ikke redegjort for, heller ikke hvilken betydning bryggene har for allmenhetens tilgang til Hoveodden.
4. Klage på manglende fritt skjønn i dispensasjonsvurderingene.
Sjøl om vilkårene for dispensasjon er oppfylt, har kommunen ikke plikt til å gi dispensasjon. Planutvalget burde vurdert om dispensasjonene er i samsvar med kommunens politikk for forvaltning av sjøareal, LNFR områder og strandsone.

Utdyping av punktene:

1. Klagen gjelder den ytre delen av pelebryggen. Den delen som HDU endret/utvidet i 2005 uten å søke om tillatelse. Den delen som i 2012 fikk dispensasjon og rammetillatelse. En

dispensasjon som falt bort etter 3 år fordi HDU ikke greide å levere en brukbar komplett igangsettingstillatelse i samme tidsrom.

Pelebryggen er ikke behandlet av styret i Raet nasjonalpark. Den ble bygget før nasjonalparken ble opprettet. Naturvernforbundet har ikke tidligere klaget på pelebrygga. Pelebrygga er ment for en ferge som ikke har brygga som fast anløpssted, har dårlig regularitet på brygga og en sesong på 2-4 uker. Fergeselskapet som har hatt anløp på brygga de siste årene, vurderer å ikke gå til brygga neste sesong. Det er nesten ingen som tar ferge til og fra Hoveodden. Blåser det opp en ettermiddag, kan ikke fergen legge til. Det er 2,2 km å gå til nærmeste bussholdeplass og 7 km til fergen på Skilsøy.

Havneshjefen, fergeskipperne og nasjonalparkens rapport «Mulighetsstudie for universell utforming» har påpekt at det er svært uheldig med ferge på en populær badeplass for barn, se spesielt s 32.

Fergeselskapet som har brukt brygga opplyser om at atkomsten til pelebrygga skulle vært der hvor flytebrygga er festet til pelebrygga. Da ville det vært mindre problemer med strøm, vind og bølger.

Nasjonalparken har en kvart million besøkende på denne delen av nasjonalparken. Denne fergen er uten betydning for å sikre atkomst til nasjonalparken. Det enkleste, raskeste og billigste for en barnefamilie som vil bade eller gå tur på Hoveodden, er å ta bilen rett ut til Hoveodden og ikke til et av parkeringshusene i sentrum og fergen ut.

Etter 2000 har det vært mange år uten ferge til Hoveodden og den har ikke vært etterlyst. Det kan ikke gis dispensasjon til en pelebrygge som ikke kan godkjennes etter pbl § 29-3 universell utforming og forsvarlighet jf TEK 17 §§ 12-1 andre ledd og 12-16. Bryggen kan kun gi universell atkomst til ferge ved enkelte vannstander og er i seg sjøl heller ikke sikker eller universell utformet.

Mulighetstudien som drøfter området grundig viser også at atkomsten til pelebrygga fra land, heller ikke er universell. Det svekker dispensasjonssøknaden.

I Mulighetsstudien er bryggene på Hoveodden vurdert som uheldig for landskapet. Denne vurderingen bør veie tungt ettersom dette er et vernet landskap.

I KLDs rundskriv «Naturmangfoldloven kapittel II» er det redegjort for hvordan de miljørettslige prinsippene skal brukes ved vedtak for eksempel etter pbl. Etter nml § 7 er det en vurderings- og begrunnelsesplikt. Vurderingene og begrunnelsen skal vises i beslutningen og følge prinsippene i §§ 8-12.

Kommunedirektøren slutter seg til nasjonalparkstyret vurdering etter nml, sitert i kommunedirektørens saksframlegg. Som nevnt tidligere har ikke nasjonalparkstyret behandlet pelebrygga. Det finnes dermed ikke en vurdering for pelebrygga som kommunedirektøren kan slutte seg til.

Som det framgår av kommunedirektørens saksframlegg har Hoveodden sakte, men sikkert blitt mindre siden krigen. Denne odden er en del av den verna Ra-geologien. Det er usikkert hvorfor odden stadig blir mindre. Noen av de som har fulgt utviklingen lenge har stilt spørsmålet om bryggene kan ha påskyndet denne uønskede utviklingen. Kanskje har bryggene endret strøm og bølger på en slik måte de har bidratt til at sanden har blitt vasket ut. Tilstanden til odden er at den er forringet og årsaken til endringen er ikke klar. I nasjonalparkens ferske geologirapport er forholdet diskutert, men det er ikke trukket noen

konklusjon. Kunnskapsgrunnlaget er usikkert, og føre var prinsippet i nml § 9 skal anvendes. Birdlife Agder har registrert 23 rødlista fugler i Hovekilen. Det er måker, vadefugler og ender. I tillegg til de rødlista fuglene er flere fugler avhengige av områder som Hovekilen og strandområdene til forskjellige årstider. Det er 11 arter av ender og svaner som bruker området hele året eller som overvintringsområde. Det er 22 arter av vadefugler som bruker strendene under vår og høsttrekkene.

I naturdatabasen er det registret flere rødlista fugler på eller like ved bryggene. Det er ikke uvanlig å se for eksempel den rødlista Tjelden som leter etter mat inne på stranden. Området rundt bryggene er viktig for fuglene i Hovekilen. Effekten av bryggene er at fuglene fortrenses. Grunnen til at fugler er på rødlista er at de er i sterk tilbakegang.

Samlet belastning på fuglene i Hovekilen er betydelig. I tillegg til bryggene og aktivitetene som følger dem, har omkring 150 fritidsbåter tilhold i kilen, mange andre fritidsbåter bruker kilen, både Canvas Hove og Arendal seilforening bruker kilen til sjøsportsaktiviteter. Spesielt for trekkfuglene er at mange av de mat og hvilestasjonene som de bruker under trekkene har blitt redusert eller blitt mindre brukbare. Å komme fram i god form eller overleve har blitt vanskeligere. Samlet belastning skal vurderes, jf nml § 10.

Etter nml § 4 skal naturmangfoldet ivaretas. Når inngrep gjøres, skal tiltakets verdi avveies mot naturverdiene. Når kunnskapsgrunnlaget er usikkert, skal ikke tiltaket utføres.

Fergebryggas verdi som offentlig atkomst til Hoveodden er liten. Å beholde fergebrygga kan ikke forsvare den effekten som den gjør på fuglelivet.

Vilkårene for dispensasjon fra LNFR- og bruk og vern av sjø- formålet i kommuneplanen og byggeforbudet i strandsonen er ikke til stede, jf vilkårene for dispensasjon pbl § 1-8, andre og tredje ledd. Fordelene med fergebrygga som offentlig atkomst til Hoveodden, som nå ikke finnes pga fergebryggas utforming er ikke vesentlig større enn fergebryggas negative effekt på naturverdiene, landskapet og badelivet. Den utgjør en risiko for barn som bader ved brygga.

2. Nasjonalparkstyret vedtok 28.5.2020 at flytebrygga kunne bli liggende etter et muntlig benkeforslag. Da vedtaket ble gjort, var det ikke noen skriftlig begrunnelse vedtaket. Heller ikke noen skriftlig vurdering av om vilkårene for tillatelse etter nml var til stede.

Nasjonalparkforvalteren frarådet i saksforberedelsen å la flytebrygga bli liggende, men laget i ettertid den begrunnelse for å la flytebrygga bli liggende. Det er den som kommunedirektøren nå bruker i saksbehandlingen.

Flytebrygga ble vurdert av Fylkesmannen, nå Statsforvalteren i 2009. Sak nr. 2008/5460 / ESP. Fylkesmannen avslø flytebrygga etter landskapsvernforskriften. Det ble ikke gitt forhåndsuttalelse etter pbl fordi det ikke var søkt om dispensasjon for flytebrygga.

I vurderingen etter landskapsvernforskriften skriver fylkesmannen:

Biologisk mangfold

Etablering av bryggeanlegg og mudring er eksempler på tiltak som innebærer varige forandringer i naturen, og eventuelle viktige naturverdier må derfor tas hensyn til før denne type anlegg etableres. I områder med registrerte naturtyper av nasjonal verdi frarådes generelt denne typen inngrep. Det er registrert en forekomst av ålegrassamfunn i tilknytning til lokaliteten der brygga er anlagt og som fortsetter videre øst for denne. Naturtypen er gitt verdien "svært viktig" (som tilsvarer nasjonal verdi). Slike ålegrasenger fungerer som viktige oppvekstområder for yngel til en rekke fiskearter som torsk og lyr. I tillegg er de viktige beiteområder andre arter, som leppefisk, ål og sjøørret. Ål og kysttorsk er oppført på listen

over truede arter i Norge, og tiltak i eller nært opp til oppvekstområder til disse artene bør unngås.

Fiskeridirektoratet skrev ved med behandlingen av flytebrygga i nasjonalparkstyret 28.5.2020 at Fiskeridirektoratet er imot flytebrygga over ålegrasenga, men kan akseptere den fram til 28.5.2023. Grunnen til å akseptere brygga midlertidig var å gi tiltakshaver tid til å finne en bedre plassering. Tiltakshaver har i stedet søkt om ettergodkjenning for brygga for 1 ½ år til. Statsforvalteren vurderte klage på flytebrygga i år, sak 2021/10310. Kommunes dispensasjon for flytebrygga ble opphevet pga saksbehandlingsfeil. Kommunen ble oppfordret til å vurdere om størrelsen på flytebrygga krever reguleringsplan og hvilken betydning flytebrygga har for allmenheten.

På samme måte som fergebrygga, har også flytebrygga liten betydning for muligheten til å besøke Hoveodden. Det er ingen tradisjon lokalt for å bruke båt på utflukt til Hoveodden.

Flytebrygga er et gratis alternativ til gjestehavna på Tyholmen og seilforeningens brygger på Brattholmen. Brygga gir også de som ligger på svai i Hovekilen eller med landfeste på en av holmene en grei mulighet til å komme i land med en jolle. Båter på svai eller på holmene kan ha negativ effekt på ålegraset og fuglelivet i Hovekilen.

HDU har leid flytebrygga ut til Canvas Hove. De brukes den til sine sjøsportaktiviteter. De har fast stasjonert en RIB på brygga for å kunne assistere sine kunder. Sjøsportsaktivitetene til Canvas Hove har negativ effekt på fuglelivet. Nasjonalparkens rapport «Nye veje til det blå friluftsliv -2021» redegjør for hvilke effekter forskjellige sjøsportaktiviteter har på forskjellige sjøfugler.

Svært mye av det som står i dispensasjonssøknaden er løse påstander eller ikke relevant.

Bildene viser atkomsten til flytebrygga fra fergebrygga og bruk av flytebrygga. RIBen ligger på østenden på innsiden

Flytebryggas effekt på fuglelivet er ikke vesentlig forskjellig fra fergebryggas effekt på fuglelivet, se klagen på fergebrygga.

Dersom flytebrygga blir fjernet, vil det ikke bli brukt dregg eller anker i den rødlista ålegrasenga. Enga vil få bedre lysforhold og ikke bli forurenset av gift fra bunnstoff og annet som blir sluppet i sjøen fra båtene.

Ifølge naturdatabasen er ålegrasenga, i tillegg til være rødlista, også nasjonalt viktig. Ålegras binder karbon og er også en svært viktig biotop for mange andre arter, for eksempel

kysttorsk. Canvas Hove opplyste på Miljødirektoratets befarings i vår, at det ikke var ålegras under brygga i år og Naturvernforbundets har sett det samme. Dette i motsetning til hvordan det var i 2020.

Klart vann er viktig for ålegras. De siste årene har det vært lite blåskjell rundt Arendal. Blåskjell filtrere vann og gir klart vann. I 2020 lagde Canvas Hove en ulovlig kunstig sandstrand innafor flytebrygga. Denne sandstranden ble i løpet av vinteren 2020/2021 vasket på sjøen. En del av sanden og de finere partiklene kan ha havnet i ålegrasenga. Nasjonalparkens geologirapport drøfter konsekvensen av å lage kunstig sandstrand på Hoveodden. Rapporten påpeker at en effekt av et slikt tiltak kan være uønsket tilslamming av ålegraset på utsiden. Samlet belastning på ålegraset er større enn effekten av flytebrygga og båtene. Naturvernforbundet har bedt styret i Raet nasjonalpark om å undersøke hvorfor det ikke er ålegress der i år. Styret har svart at det ikke finnes midler til en slik undersøkelse nå. Kunnskapsgrunnlaget er dermed mangelfullt.

Når det ikke er klarlagt hva som er årsaken til at ålegraset er forsvunnet, må det vurderes om brygga skal fjernes, jf nml 9.

Samtidig er den negative effekten av flytebrygga på fuglelivet og ålegrasenga klar.

Kunnskapen om ålegrasenga og den samlede belastningen på ålegrasenga er mangelfull, og føre var prinsippet må brukes.

Vilkårene for dispensasjon fra LNFR formålet i kommuneplanen og byggeforbudet i strandsonen er ikke til stede. Fordelene med flytebrygga som offentlig atkomst til Hoveodden er ikke vesentlig større enn flytebryggas ulemper for naturmangfoldet, landskapet, badelivet og at den utgjør en risiko for barn som bader ved brygga.

3. Alle retningslinjene for strandforvaltning er tydelig på at tiltak i strandsonen som hovedregel kun skal tillates etter godkjent reguleringsplan. Kommunen burde krevd reguleringsplan fordi bryggene er ikke et enkelt tilretteleggingstiltak for alminnelig friluftsliv.

Naturvernforbundet viser i det foregående at dispensasjonssøknaden ikke har redegjort for naturmangfoldet og bryggenes effekt på naturmangfoldet. Dispensasjonssøknaden redegjør ikke for landskapsvirkningen av bryggene, heller ikke hvilken betydning bryggene har for allmenhetens tilgang til Hoveodden. Behovet for bedre tilrettelegging av trafikken til Arendals viktigste friluftsområde, må ikke forveksles med HDU og deres leietaker Canvas Hoves ønske om et bryggeanlegg på Hoveodden.

Dispensasjonssøknaden ser ikke på hvordan atkomsten til bryggeanlegget fra land er ordnet. Atkomsten til bryggene er over de rødlista naturtypene sanddynemark og strandeng. Skal bryggene kunne forsvares som en viktig/relevant måte å komme til friområdet/nasjonalparken på, må atkomsten både være universelt utformet og ivareta naturmangfoldet i nasjonalparken.

4. Sivilombudet har skrevet en rapport om dispensasjoner i strandsonen. Hen bemerker at «kan» vurderingene mangler i dispensasjonsvedtakene. Sivilombudet mener at manglende fritt skjønn i dispensasjonsvurderingene er en viktig mangel.

I Arendal er denne vurderingen særlig relevant ettersom kommunen i år i arbeidet med rullering av arealdel av kommuneplanen, har tydelig vist hva som er kommunens politikk i strandsonen, se bystyrets planprogramvedtak. Når det ikke er gjort en «kan» vurdering, er det vanskelig å se om/hvordan planutvalget og kommunedirektøren følger bystyrets strandsonopolitikk.

Merknad

Under arbeid med klagen har vi blitt informert om at det ble arbeidet med atkomsten fra den rødlista sanddynemarken til fergebrygga i 2018. Se bildene under.

Bilder fra 2018 som viser en stor betongbil ved brygga og atkomstbrygga med nytt treverk.

Hoveodden har som kommunedirektøren viser i sitt saksframlegg, endret seg siden 1965. Saksframlegget viser også at atkomstbrygga har blitt forlenget en rekke ganger. Våre bilder viser at den sist ble endret eller reparert i 2018.

Da Naturvernforbundet ba om dokumentinnsyn for bryggene, fikk vi ingen søknader om endringer før 2007. Søknaden i 2007 var en søknad om ettergodkjenning av tiltak utført på fergebrygga omkring 2005. Det ulovlige tiltaket ble avdekket ved tilsyn. Etter tilsynet ga kommuneplanutvalget pålegg om retting, men pålegget var kun for fergebrygga.

Minner om at kommunen har plikt til å føre tilsyn i et slikt omfang at det kan avdekke regelbrudd, jf. pbl § 25-1, og plikt til å forfølge ulovligheter, jf. § 32-1. Plikten gjelder også kommunen.

Helene Thorstensen

Organisasjonen Bevar Hoveodden

Fra: Øivind Berg[berg@gutten-berg.no]
Sendt: 02.03.2023 10:25:46
Til: Gulbrandsen, Jenny Marie[jenny.gulbrandsen@statsforvalteren.no]
Tittel: Nettsiden og tilgjengelighetserklæring

Hei Jenny

Jeg har lagt ved et word-dokument med innholdet i Tilgjengelighetserklæringen som er publisert på nettsiden. I dette notatet har jeg beskrevet hva som må gjøres for å få høyere score på kravene A og AA.

For kravene AAA tenker jeg vi kan tillate oss å være så pragmatiske at vi sier at høyt score på A og AA vil være godt nok til å tilfredsstillere tilgjengelighetskravene til offentlige nettsider.

Det som bør gis høyest prioritet er spesielt dette med ALT-tekster (den tekst som kommer opp og blir lest der det er ikke-tekstlig innhold, dvs bilder). Det skal skrives til bildefilen i bildearkivet selv om det eksisterer en bildetekst til bildet (bildetekst alene tilfredsstillere ikke kravet til tilgjengelighet).

Dt bør også prioriteres å gå gjennom alle lenker for å utheve disse med understreket tekst i kontrastfarge + skrive lenketeksten slik at den sier noe om mål og hensikt.

Videre er det spesielt viktig å foreta en opprydding (ta bort og skjule eventuell overflødig innhold – gamle utdaterte nyhetssaker som ikke har historisk verdi).

Jeg har estimert at det som etter min mening bør prioriteres kan gjøres innenfor en ramme på 70 timer, og med mine timesatser, kr 650,-, for arbeid på nettsiden utgjør dette kr 45 500,- + mva.

Se vedlegg.

Med vennlig hilsen

Øivind Berg

**TEXTET
CETERA**
ØIVIND BERG

Tlf.: 90507233
E-post: berg@gutten-berg.no
www.textetc.no

Postadresse:
Tybakken 66
4818 FÆRVIK

Kontor / besøksadresse:
Kystveien 2
Eurekabygget – 4. etg.
4841 Arendal

NOTAT tilgjengelighetsrapport nettsiden raetnasjonalpark.no:

SSR reklamebyrå, som i sin tid designet siden innenfor designretningslinjene fra Designmanual Norges nasjonalparker og er en foretrukket leverandør av disse tjenestene (listet opp på nettsiden til Designmanual Norges nasjonalparker, har foretatt en vurdering av nettsiden, og publisert tilgjengelighetsrapport på oppdrag fra Raet nasjonalpark. Info om tilgjengelighet ligger på nettsiden raetnasjonalpark.no.

DET DET STÅR OM TILGJENGELIGHET PÅ NETTSIDEN (sitat):

Denne tilgjengelighetserklæringen gjelder for **raetnasjonalpark.no**. Tallene er fra 10. februar 2023.

Tilgjengelighet/Accessibility

Vi bruker Siteimprove til å kontinuerlig måle i hvilken grad akpensjon.no oppfyller kravene til tilgjengelige nettsider (universell utforming). Verktøyet gir oss en «Accessibility Score» som viser i hvilken grad nettsiden samsvarer med standardene i WCAG 2.1 (Web Content Accessibility Guidelines).

Accessibility Score: 80 av 100 poeng.

WCAG-nivå A – score 95/100 (*A1: Skrive alt-tekster til alt ikke-tekstlig innhold (bilder) som mangler dette*)

WCAG-nivå AA, score 75/100 (*AA1: Koding av tekst: titler, mellomtitler etc som H1, H2, H3 etc..overskrifter, innebærer redigering av noe innhold. AA2:Rydde i innhold: Vurdere å ta bort/skjule innhold som ikke vurderes relevant info på siden. AA3: Lenker: Endre lenkefarge + skrive en forklarende tekst om lenkens mål og funksjon: Hva lenken leder til.) AA4: Øke kontrast mellom tekst og bakgrunn*)

WCAG-nivå AAA, score 70/100 (*1: Her må vi gjøre videoer tilgjengelige med transkripsjon, det vil si skrive ut handling, teksting av video, publisere lydinnhold som alternativ til video.)*

De ulike elementene på nettsiden er sjekket, inkludert skjemaer, bilder og linker.
Kilde: Siteimprove.

Merknader:

Vi er i gang med å universelt utforme innholdet på denne nettsiden som: Alt-tekster på bilder, definere overskrifter, forbedre lenketekster og kontraster.

-PDF'er er ikke universelt utformet. (*Ta bort PDF-filer som ikke er nødvendig å ha på sidene*)

– Videoene som er på nettsiden er ikke tekstet. (*Høre med MediaService om de er i gang med tilgjengelighetskrav for videoene de har produsert for nettsider og ligger på VIMEO, som nettsidene streamer videoene fra.)*

Notater i rødt sier noe om hva som bør forbedres, og i det følgende foreslås det tiltak som vil gi høyere poeng for tilgjengelighet (universell utforming), og i det følgende presenteres kostnadsestimat for de viktigste tiltak.

KOSTNADSESTIMAT for å oppnå høyere tilgjengelighets-score på nettsiden
– primært for A og AA:

- Alt-tekster til alt ikke-tekstlig innhold (dvs. Bildefiler); Ca. 400 bilder: 30 t.
- Redigere koding av titler, mellomtitler og gjøre overskriftene mer nyttige og innholdsbeskrivende for leseren, redigere alle hyperlenker og rydde i innhold med formål å fjerne innhold som reduserer tilgjengelighets-score (PDF-filer etc.); Ca. 40 t.

Tilsammen 70 timer á kr 650,- : kr 45 500,- + mva

For mer info om tilgjengelighetskrav:

<https://norse.co/uu-for-innhold>

For mer info om WCAG-nivåene:

<https://ialabs.ie/what-is-the-difference-between-wcag-a-aa-and-aaa/>

Kostnadsestimatet gjelder for det jeg som webredaktør har mulighet til å utføre med de timesatser jeg bruker for arbeid med nettsiden til Raet nasjonalpark. Jeg har kapasitet til å utføre dette arbeidet innen 1/5-2023 forutsatt at arbeidet kan påbegynnes før 1/4-2023.

Mvh

Øivind Berg
TEXTECETERA

Arkivsaksnummer: 2023/1036-0

Saksbehandler: Jenny Marie Gulbrandsen

Dato: 07.06.2023

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Raet nasjonalparkstyre	13/23	13.06.2023

Ekstra tildeling til naturrestaurering og tiltak i verneområder

Innstilling fra forvalter

Midlene mottas med takk og planlagte prioriterte prosjekter følges opp innefor rammen.

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter i saken

Behovsinnmelding med prioritert liste

Saksopplysninger

Forvalter har hatt tett dialog med Miljødirektoratet på oppfordring fra styret om ekstra tildelinger til verneområdene. Behovsinnmeldingen har resultert i 350 000 kr over posten på naturrestaurering til opprydding av Vaodden (skal ledes av SNO) og 850 000 kr til tiltak i verneområder. Disse skal gå til tiltak som skissert i behovsinnmeldingen og bålpanner.

Midlene til naturrestaurering fremgår ikke i ESS (elektronisk søknadssenter Miljødirektoratet), men er overført til SFAG og kan snart disponeres.

Nedenfor er det tatt skjermbilde av ESS for tiltaksposten:

Midler til tiltak i verneområder (kap 1420 post 31)

Oversikt Søknad Saksbehandling Rapport

Pri.	Navn	Status	Innvilget beløp	Øk. ansvarlig	Kommentar
1	Kartbrosjyre Geologi	Utenfor postformål		Forvaltningsmyndighet	
2	Prosjektering av innfallsporter			Forvaltningsmyndighet	
3	Skilt og skiltsativ inkl montering			Forvaltningsmyndighet	
4	Bålpanner			Forvaltningsmyndighet	
5	Tilskudd til uttak av mink og feller	OK	200 000	Lokalt SNO	
6	Skjøtsel på Spornes			Forvaltningsmyndighet	
7	Kystlynghei i Tvedestrand			Forvaltningsmyndighet	
8	Gjerder			Forvaltningsmyndighet	
9	Fremmede arter (mange små tiltak)			Forvaltningsmyndighet	
10	Geologitustilling blokkstein			Forvaltningsmyndighet	
11	Innfallsport Spornes	Avent		Forvaltningsmyndighet	Avent besøksstrategi.
12	Innfallsport Hasseltangen	Avent		Forvaltningsmyndighet	Avent endelig godkjenning av besøksstrategi. Før tiltakene iverksettes kreves en gjennomgang av nivå på tiltakene
13	Informasjonsbrosjyre og støtte til bok	Utenfor postformål		Forvaltningsmyndighet	
14	Samlet pott	OK	2 000 000	Forvaltningsmyndighet	
15	Supplerende tildeling april	OK	850 000	Forvaltningsmyndighet	Til bålpanner (som meldt inn ved hovedsupplerende tildeling i januar) og prioriterte skjøtselstiltak meldt inn av forvalter i brev av 28.3.23.
Antall: 15			3 050 000		

Nasjonalparkstyret for Raet nasjonalpark

Postadresse
Postboks 788 Stoa
4809 ARENDAL

Besøksadresse
Fløyveien 14
Arendal

Kontakt
Sentralbord: +47 37 01 75 00
Direkte: +47 37 01 78 45
fmavpost@statsforvalteren.no
<https://www.nasjonalparkstyret.no/raet>

Miljødirektoratet
Postboks 5672 Torgarden
7485 TRONDHEIM

Saksbehandler Jenny Marie Gulbrandsen

Vår ref. 2023/1036-0

Deres ref.

Dato 28.03.2023

Forespørsel om midler med prioritert liste

Takk for konstruktivt møte 28.3.23. Her følger som avtalt behovsmelding og prioriterte tiltak for mulig ekstra tildeling i 2023. Jeg har lagt ved vedtaket av 3.3.23 om prioriteringer på tildelt beløp fra søknad 10.1.23.

Tilrettelegging:

Raet Nasjonalparkstyre har arbeidet målbevisst med innfallsporter siden 2021 og følgende tiltak vil være prioritert:

1. Ferdig prosjektering og kostnadsberegne modulbasert toalettssystem basert på DANFO toalett
2. Prosjektere ferdig Innfallsport på Hasseltangen (ved Marex)- den store p-plassen utenfor VO. Med rasteplass, toalettbygg, parkering for bil og sykkel, grøntstruktur og portal. Foreløpig beregnet til 5,5 mill uten toalettbygg.
3. Prosjektere ferdig Innfallsport Spornes med geologiutstilling og toalettbygg inne i verneområdet. Se på muligheter for endringer på p-plass med oppmerking og fastere dekke. Omgjøring av tursti fra p-plass ned til rullesteinstrand med Z for å unngå erosjon i sti. Steinutstilling og rasteplass er beregnet til 1, 157 mill. Omlegging av sti Z er beregnet til 1, 967 mill.
4. Tilbakeføring av p-plass og toalettbygg på ytre Hasseltangen (inne i VO) til grøntområde og prosjektering av toalettbygg i forbindelse med rasteplasser på ytre Hasseltangen. Restaurering av dette arealet er beregnet til 824 000.
5. Oppstart Innfallsport Hoveodden (Lekeplass i Hove Leir og innenfor reguleringsområdet til Raet Camping- regplan «Del av Hoveodden»). Inkludert toalettbygg x3, rasteplass, flerbruksmuligheter. Her er P-plasser etablert. Behov for fergebrygge og fritidsbrygge (fjerne eksisterende brygger)- kun mulig inne i verneområdet.

Av disse vil 1, 2 og 3 være ønskelig å få fullført i 2023, men alle seks er mulige dersom vi får nok midler. 1.-3. vil trolig koste 300 000 – 400 000kr.

Med en større tildeling kan vi starte opp med deler av faktiske tilretteleggingstiltak på Hasseltangen og/eller Spornes. Her har vi fått en gave på 100 000 kr som er øremerket tiltak for å utbedre området utenfor Marex. Geologiutstillingen er også ferdig planlagt og kostnadsberegnet til ca 400 000 uten de andre tiltakene på Spornes.

Skjøtsel:

Nasjonalparkstyret har flere skjøtselprosjekter gående med kontrakter som gir løpende utgifter. I tillegg til dette har vi en del utvalgte naturtyper der skjøtsel støttes med tilskudd. I år er Tromlingene og Spornes prioritert med tildelte midler. For begge prosjektene er tildelt beløp nå brukt opp. Utvalgt naturtype Kystlynghei er tildelt 300 000 som går til Ragg AS for skjøtsel (brenning og beiting) av denne naturtypen på lokaliteter i Tvedestrand kommune.

En rekke andre små og svært viktige tiltak er nedprioritert ref styrets vedtak 3.3.23.

Prioritert liste over tiltak som ønskes gjennomført i 2023

1. Beite på Spornes for å hindre gjengroing av ryddet kratt i tråd med skjøtselsplan
2. Fremmede arter, mange mindre oppdrag i begge verneområdene
3. Skjøtsel av andre naturtyper som slått av strandeng og rydding av uønsket vegetasjon

Disse vil samlet koste mellom 700 000 kr og 1,0 mill avhengig av ambisjonsnivå. Her har vi mange aktører som ønsker å delta på mindre tiltak i nærområdet, tilnærmet venteliste.

I tillegg har vi søkt om støtte til bålpanner som settes ut av SNO/ frivillige lag og foreninger for å begrense skader på berggrunn og rullestein. 12 slike er satt ut på Hoveodden (montert med vaier i stein på stedet) og fungerer svært bra. Kostnaden er ca 3000 for enkle panner i cortenstål og for større flerbruksgrillere er det ca 50-70 000 kr.

Se vedlagte bilder av bålpanne vi har benyttet og grilltypen vi ønsker å montere på noen utvalgte utfartssteder /strender.

Med hilsen

Jenny Marie Gulbrandsen
nasjonalparkforvalter

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

- 1 Saksframlegg med vedtak

Arkivsaksnummer: 2017/6364-0

Saksbehandler: Jenny Marie Gulbrandsen

Dato: 07.06.2023

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Raet nasjonalparkstyre	14/23	13.06.2023

Søknad om tiltak på Vessøyveien 105 -Søm LVO- Grimstad kommune

Innstilling fra forvalter

Nasjonalparkstyret i Raet nasjonalpark og Søm landskapsvernområde gir med hjemmel i verneforskriften for Raet NP § 11 (nml § 48) og verneforskriften for Søm LVO § 10 (nml § 48) avslag på søknad om henholdsvis påstøpt betongkant på 45 meter steinsatt kant i Raet NP og treterrasse på 11 m² i utmark nordøst for fritidsbolig i Søm LVO.

Klage på vedtak

Vedtaket kan påklages av en part eller annen med rettslig klageinteresse jf. Forvaltningsloven § 28. Frist for å klage er tre uker fra vedtaket er mottatt. En eventuell klage stiles til Miljødirektoratet, men sendes Raet Nasjonalparkstyre.

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter i saken

Kopi av vedtak fra Miljødirektoratet

Saksopplysninger

Lasse Braathen og Thomas Braathen har tidligere fått godkjent tiltak med støp av betongplattning/markterrasse, betongtrapper i forbindelse med markterrasse og reparasjoner i form av betongstøp på brygge på eiendommen Vessøyveien 105 gnr/bnr 57/4 i Grimstad kommune. Eiendommen var frem til 16.12.16 en del av Hasseltangen landskapsvernområde, og etter omgjøring av verneområdene ble eiendommen en del av Søm landskapsvernområde fra 16.12.16. Verneområdet forvaltes av Raet nasjonalparkstyre som ble konstituert i april 2017.

Slik saken er gjengitt i vedtak av 19.5.17 (sak 21/17) så har man fått en henvendelse per telefon i juli 2016 om mulige tiltak. Eier ble oppfordret til å søke om disse. Den 8.9.17 stanser SNO pågående aktivitet på eiendommen og tiltak som allerede er utført/ underveis blir søkt ettergodkjent til nasjonalparkstyret.

Den 19.5.17 blir det gitt tillatelse til deler av omsøkt tiltak (reparasjon av eksisterende brygge, betongterrasse med skifer ved husene og to nye betongtrapper i tilknytning til betongterrassen). Det gis ikke tillatelse til treterrasse på toppen av heia bak huset. Det er presisert i vedtaket at tillatelsen til reparasjon av brygge ikke omfatter steinsatt kant fra betongbrygge mot bolig.

Avgjørelsen ble påklaget og styret opprettholdt sitt vedtak 4.10.2017. Miljødirektoratet svarte den 27.2.2018 og opphevet i sitt svar vedtaket om å avslå tillatelse til terrasse og klagen avvises vedrørende forhåndsvarsel om fjerning av terrasse og betongstøp.

Styret anmodes om å ta tiltaket terrasse opp til ny behandling og Miljødirektoratet viser til at det fremgår at søker ba om å få behandlet betongstøp, men at dette ikke ble tatt med i styrets behandling av saken.

Miljødirektoratet viser til at omfanget av terrassen er lite og uten inngripende forstyrrelser. Styret bes om å vurdere prejudisielt om tiltaket var lovlig etter forskrift om Hasseltangen landskapsvernområde, men slik forvalter oppfatter svaret skal tiltaket vurderes opp mot verneforskriften for Søm landskapsvernområde og naturmangfoldloven § 48.

Det har blitt opprettet en anmeldelse som går uavhengig av saksbehandlingen.

Miljødirektoratet vedtak i saken:

1. Vedtak fra Raet nasjonalparkstyre av 19. mai 2017 i sak 21/17 oppheves så langt det gjelder avslag på søknad om dispensasjon for etablering av treterrasse innenfor Søm landskapsvernområde. Saken sendes tilbake til styret for ny behandling.

Vedtaket er kan ikke påklages, jf. forvaltningsloven § 28 tredje ledd.

2. Klagen avvises så langt den gjelder klage på forhåndsvarsel om å pålegge fjerning av treterrassen og av betongpåstøp påført steinsetting innenfor Raet nasjonalpark. Vedtaket om å avvise denne delen av klagen, kan påklages til Klima- og miljødepartementet. En eventuell klage sendes til Miljødirektoratet for forberedende saksbehandling.

Slik forvalter oppfatter sakens punkt 2 så avvises klage på forhåndsvarsel om pålegg om fjerning av treterrasse og betongstøp på steinkant, men styret og forvalter har ikke fulgt opp dette med nye vedtak i samråd med Braathen. Braathen har ønsket en ny behandling av søknaden.

Miljødirektoratet presiserer at styret prejudisielt må ta stilling til om tiltaket var lovlig etterforskriften for Hasseltangen landskapsvernområde.

Ny søknad fra Braathen i 2021 omfatter treterrasse på 11 m² som tidligere beskrevet på toppen av berget på Lillenes og en oppstøpt betongkant langs Sømskilen der løse rullestein er festet med sandig betong. Betongen er iblandet betydelig sand, og er nå i prosess med å forvitte. Braathen ønsker å sikre disse steinene med ny påføring av betong. Disse tiltakene ble behandlet på styremøtet 10.09.21 og søknaden ble avslått. Klagen ble behandlet 13.05.22 og vedtaket ble opprettholdt. Miljødirektoratet fikk saken oversendt og har svart 3.11.22.

Svaret fra Miljødirektoratet er vedlagt. Miljødirektoratet opphever styrets vedtak for andre gang og ber styret behandle søknaden på ny.

Utklipp som viser treterrasse og gult område med påført betong, der det er søkt om ny betongstøp.

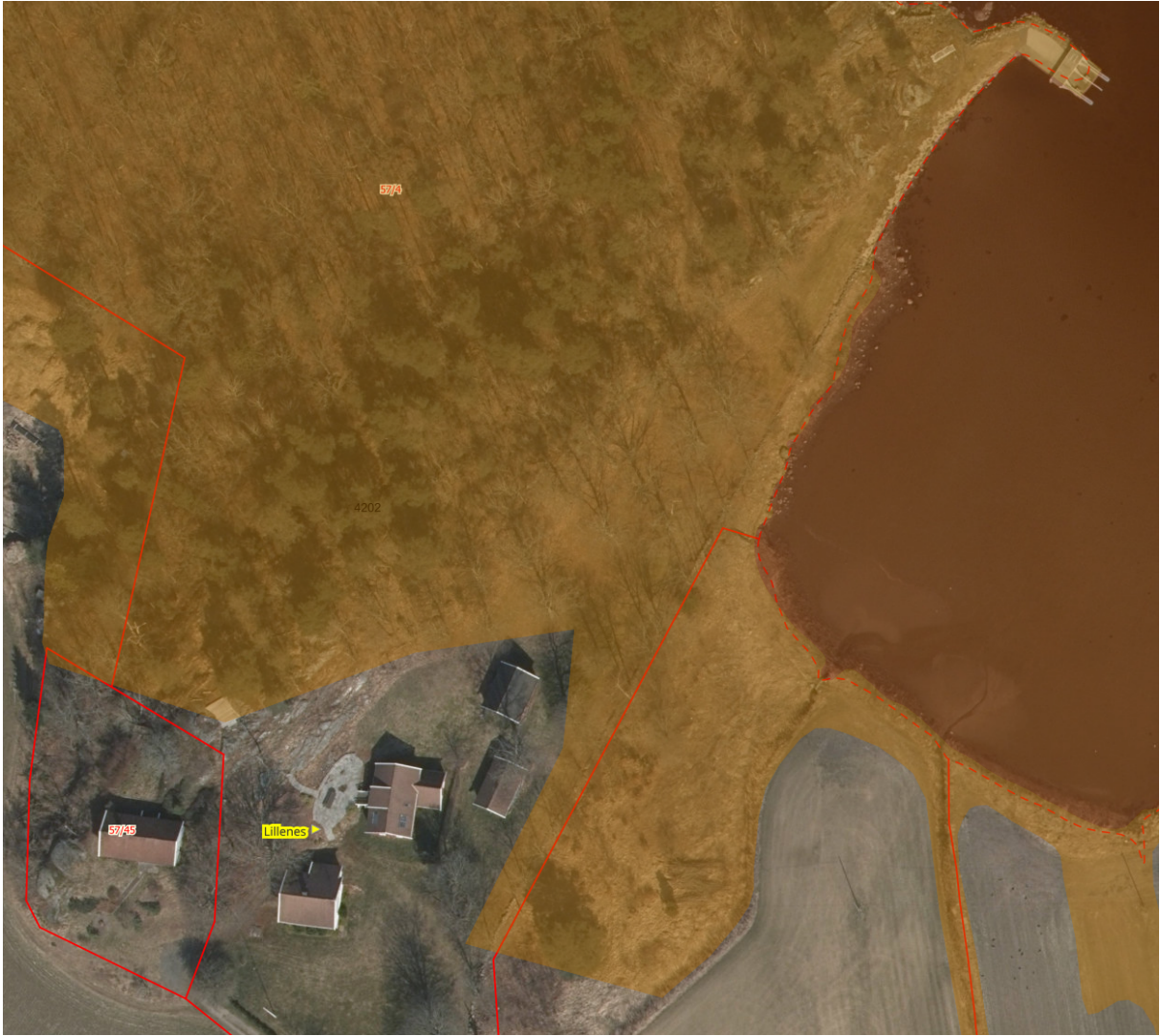
Flyfoto av brygge eller det som nok bør beskrives som steinsatt kant.

Flyfoto av tun med godkjente tiltak i betong og treterrasse. Huset øverst i bildet tilhører naboeiendommen og benyttes som helårsbolig.

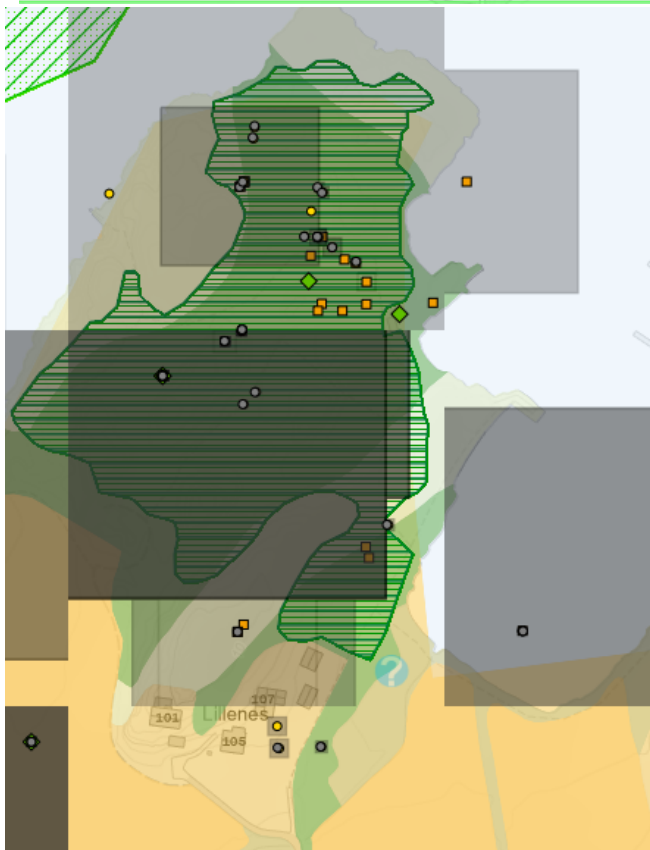
Flyfoto med markerte eiendomsgrenser og avgrensning av viktig friluftslivområde i Grimstad kommune. Dette omfatter arealet der det er omsøkt terrasse og påstøpt steinkant.

Kart over vernegrenser der Raet NP er mørkegrønt og Søm LVO er lysegrønt.

Treterrassen er i Søm LVO og Steinkanten er i Raet Nasjonalpark, mens den allerede godkjente betongstøpte brygga ligger i Søm LVO.

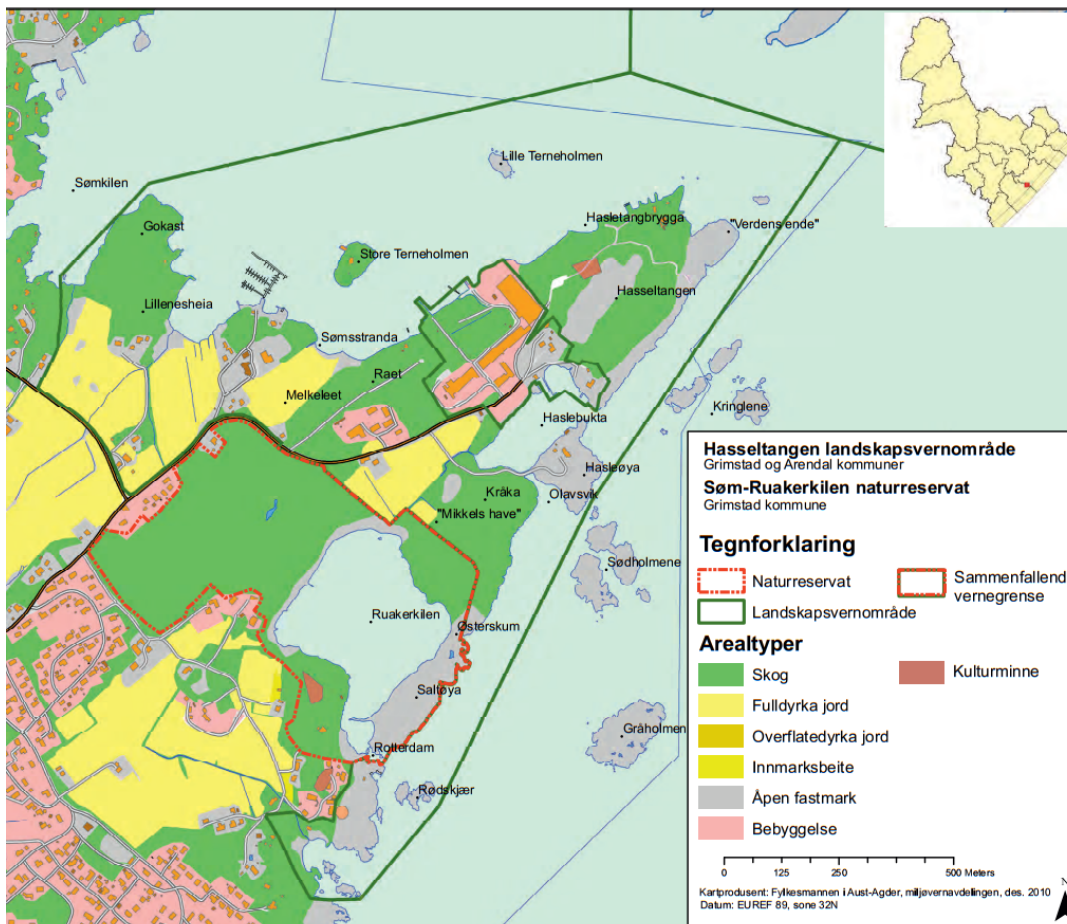

Naturtyper og arter i området.

Kyststien går fra Vessøy til Hasseltangen rundt Lillenes. Denne er ikke påtegnet, men går fra fritidsbebyggelse i vest, runder odden på Lillenes gjennom skogen og kommer ut på kjerreveien fra rasteplass (rosa) og ut gjennom parkanlegget på Braathens eiendom. Videre følger den bukta mot Søm Båthavn i øst. Området tegnet med rosa viser en mye brukt rasteplass der en annen grunneier/festetomt har tilrettelagt for friluftsliv med benk og toalett ved et gammel naust. Grensegangen her er upresis. Den oransje markeringen viser område med overnattingsforbud i Sone B Skogfredning i Raet Nasjonalpark

Kart over de utgåtte verneområdene Hasseltangen LVO og Søm-Ruager naturreservat:

Hjemmelsgrunnlag

Verneformål – forskrift

Da tiltakene ble startet opp i 2016 var det Forskrift for vern av Hasseltangen Landskapsvernområde som var gjeldende. Denne ble vedtatt ved kongelig res 22.09.2006 og utgikk ved opprettelsen av Raet NP og Søm LVO den 16.12.2016.

Formålet med Hasseltangen landskapsvernområde er stadfestet i § 2:

Formålet med vernet er å:

- *bevare det egenartede natur- og kulturlandskapet med kvartærgeologiske forekomster på land og på sjøbunnen innenfor Aust-Agders kystområde.*
- *ta vare på gradienten fra eksponert havstrand i sørøst gjennom grunne og skjermede saltvannspoller, strandenger, kystfuruskog og rikere edelløvsog til frodig kulturmark lengre inne i nordvest omkranset av rik edelløvsog, med tilhørende interessant flora og fauna.*

Vernebestemmelsene er gitt i § 3. Kun aktuelle bestemmelser er tatt med.

1. Landskapet

1.1 Området er vernet mot inngrep som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter.

Med de unntak som følger av punkt 1.2 og 1.3 i forskriften er det forbud mot inngrep som:

Oppføring og ombygging av bygninger, brygger og andre anlegg, andre varige og midlertidige innretninger, vegbygging, bergverksdrift, graving, påfylling av masse, (...), fjerning av større steiner og blokker, drenering og annen form for tørrelegging, nydyrking, planting, bakkeplanering, fremføring av luft- og jordledninger, oppsetting av skilt, opparbeiding og merking av stier, løyper o.l. Kulturminner skal beskyttes mot skade og ødeleggelse. Opplistingen er ikke uttømmende.

Fylkesmannen avgjør i tvilstilfelle om et tiltak kan anses å endre eller virke inn på landskapets art eller karakter vesentlig.

1.2 Bestemmelsene i punkt 1.1 er ikke til hinder for:

a) Vedlikehold av bygninger, veger og andre anlegg. Vedlikehold omfatter ikke ombygging eller utbygging. Vedlikehold skal skje i samsvar med lokal byggeskikk og være tilpasset landskapet.

(..)

f) Bruk av eksisterende båtplasser for de som har rettighet til det.

(..)

1.3 Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi tillatelse til:

a) Gjenoppføring av bygninger og anlegg som er gått tapt ved brann eller naturskade.

b) Ombygging og utvidelse av eksisterende bygninger.

(..)

2. Plantelivet

(..)

2.2 Strandenger er fredet mot enhver form for skade og ødeleggelse.

(..)

Raet nasjonalpark ble vernet ved kgl. res. av 16.12.2016. For verneområdet gjelder Forskrift om vern av Raet nasjonalpark, i Tvedestrand, Arendal og Grimstad kommuner i Aust-Agder fylke.

Formålet med Raet nasjonalpark fremgår av verneforskriften § 1, som lyder:

Formålet med nasjonalparken er å bevare et større naturområde uten tyngre inngrep med egenartede og representative økosystemer, mange godt bevarte kvartærgeologiske forekomster etter siste istid, og med særlig vekt på plantelivet, dyrelivet, naturtyper, kystlandskapet med sjøoverflaten og kulturminner knyttet til Aust-Agders kystområde både på land og i sjø. For de marine delene er formålet særlig å ta vare på det undersjøiske landskapet med tilhørende marine arter og marine naturtyper som israndsavsetninger, skjellsandforekomster, bløtbunnsområder, ålegras- og undervannsenger, tareskog og gyteområder for fisk.

§ 3.Vern mot inngrep i landskapet

I nasjonalparken skal ingen varig påvirkning av naturmiljø eller kulturminner finne sted, med mindre slik påvirkning er en forutsetning for å ivareta verneformålet.

Området er vernet mot inngrep av enhver art, herunder oppføring og ombygging av varige eller midlertidige bygninger, tilbygg, kaianlegg, brygger (..), opplag av båter, bøyelagging av båter(..), bakkeplanering,(..) bygging av bruer og klopper, oppsetting av skilt, opparbeiding og merking av stier, løyper o.l. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.

Bestemmelsene i første og annet ledd er ikke til hinder for:

- a. vedlikehold av bygninger, brygger, anlegg og innretninger som ikke fører til bruksendring. Vedlikehold skal skje i samsvar med lokal byggeskikk og tilpasses landskapet. Vedlikehold omfatter ikke ombygging eller utvidelse.*
- b. vedlikehold av eksisterende stier og gamle ferdselsårer, skilt, bruer og lignende, i samsvar med retningslinjene i forvaltningsplanen.*
- e. akterfeste av båt ved egen brygge eller egen landfast fortøyningsplass.*
- f. å trekke joller på land for midlertidig oppbevaring ved egen fortøyningsplass, i samsvar med retningslinjene i forvaltningsplanen.*

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi tillatelse til:

- a. ombygging av, og mindre utvidelser samt bruksendring av eksisterende bygninger, i samsvar med retningslinjene i forvaltningsplanen.
- b. gjenoppføring av bygninger, anlegg og innretninger som er gått tapt ved brann eller naturskade.
- d. bygging av brygger etter fjerning av eksisterende brygger eller ved samling av eksisterende brygger i fellesanlegg.
- e. riving av eksisterende bygninger, anlegg og innretninger og oppføring av nye med inntil samme størrelse og for samme bruk.
- i. vedlikeholdsmudring i tilknytning til eksisterende brygger i samsvar med retningslinjene i forvaltningsplanen.
- j. etterfylling av sand på eksisterende offentlige sandstrender.
- k. montering av nye fortøyningsbolter for båt og fiskeredskaper

Søm landskapsvernområde ble vernet ved kgl. res. av 16.12.2016. For verneområdet gjelder Forskrift om vern av Søm landskapsvernområde, i Grimstad kommune i Aust-Agder fylke.

Formålet med Søm landskapsvernområde fremgår av verneforskriften § 1, som lyder:

Formålet med Søm landskapsvernområde er å ta vare på et særegent natur- og kulturlandskap for denne delen av Skagerrakkysten med kvartærgeologiske forekomster og den varmekjære floraen som preger landskapet.

Allmennheten skal sikres anledning til natur og landskapsopplevelse gjennom utøvelse av naturvennlig og enkelt friluftsliv med liten grad av tilrettelegging.

§ 3. Vern mot inngrep i landskapet

I et landskapsvernområde må det ikke settes i verk tiltak som kan endre det vernede landskapets særpreg eller karakter vesentlig. Pågående virksomhet kan fortsette og utvikles innenfor rammen av første punktum. Nye tiltak skal tilpasses landskapet. Det skal legges vekt på den samlede virkningen av tiltak i området.

Med de unntak som følger av tredje og fjerde ledd er det forbud mot inngrep som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets særpreg eller karakter herunder vegbygging, oppføring og ombygging av varige eller midlertidige bygninger, anlegg og innretninger, (...), opplag av båter, graving, påfylling av masse, (...) bakkeplanering, fremføring av luft- og jordledninger, bygging av bruer og klopper, oppsetting av skilt, opparbeiding og merking av stier, løyper o.l. Opplistingen er ikke uttømmende.

Bestemmelsene i første og annet ledd er ikke til hinder for:

- a. *Vedlikehold av bygninger, anlegg og innretninger i henhold til tilstand på vernetidspunktet. Vedlikehold skal skje i samsvar med lokal byggeskikk og tilpasses landskapet.*

- b. Vedlikehold av eksisterende stier, skilt, bruer og liknende, i samsvar med retningslinjene i forvaltningsplanen.*
- c. Vedlikehold av eksisterende veier i samsvar med tilstand på vernetidspunktet, i samsvar med retningslinjene i forvaltningsplanen.*
- g. Bruk av eksisterende båtplasser.*

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi tillatelse til:

- a. Ombygging av, og mindre utvidelser av eksisterende bygninger, i samsvar med retningslinjene i forvaltningsplanen.*
- b. Gjenoppføring av bygninger, anlegg og innretninger som er gått tapt ved brann eller naturskade.*
- d. oppsetting av skilt og merking av stier.*
- f. Riving av gamle bygninger, anlegg og innretninger og oppføring av nye med samme størrelse og for samme bruk.*

Ombygging, utvidelse og nybygg skal skje i samsvar med lokal byggeskikk og tilpasses landskapet.

Forvaltningsplan

Forvaltningsplanen for de utgåtte verneområdene Hasseltangen landskapsvernområde og Søm-Ruager naturreservat har følgende retningslinjer på Bygninger, anlegg infrastruktur og ferdsel (4.3.8)

Bygninger

Retningslinjer

For alle tiltak gjelder bestemmelsene i plan- og bygningsloven, jf. kap. 5.1 om søknadsprosesser og saksbehandlingsrutiner. Etter verneforskrift ene er det forbud mot oppføring og ombygging av bygninger, men bestemmelsene er ikke til hinder for vanlig vedlikehold. Etter forskrift for Hasseltangen landskapsvern område, jf § 3 pkt. 1.1 må det ikke iverksettes tiltak som vesentlig kan endre landskapets art eller karakter og etter § 3 pkt. 3 i forskrift for Søm-Ruakerkilen natur reservat må det ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet. Dette gjelder foruten bygninger alle typer anlegg, varige eller midlertidige inkl. oppføring og ombygging av brygger og andre anlegg knyttet til båtplasser og båtopplag.

Bestemmelsene er imidlertid ikke til hinder for vedlikehold av eksisterende anlegg. Vedlikehold omfatter ikke ombygging eller utbygging. Før det foretas endringer av bygninger som kan ha kulturhistorisk interesse, skal det også innhentes uttalelse fra kulturvernseksjonen i Aust-Agder fylkeskommune.

Infrastruktur

Retningslinjer

Eksempelvis vil terrengarbeider som fylling/graving og planering for å utbedre eksisterende eller bygge nye veier også til landbruksformål og parkeringsplasser, i utgangspunktet være i strid med verneformålet for land skaps vern området. Det vil kunne endre landskapets art eller karakter vesentlig og vil derfor ikke være tillatt uten tillatelse fra forvaltningsmyndigheten. Slike tiltak vil derfor være søkepliktig.

Dersom nybygging og ombygging av veier knyttet til jordbruk skulle bli tillatt etter forskrift en, må saken også behandles etter «Forskrift om planlegging og godkjenning av veier for landbruksformål» (FOR 1996-1 nr. 1200). Jf. kapittel 5.1 om søknadsprosesser og saksbehandlingsrutiner.

Veidekke skal gli naturlig inn i omgivelsene. Eksempelvis asfaltering av ikke tidligere asfalterte flater anses å kunne endre landskapets art eller karakter vesentlig, og vil derfor kunne være i strid med verneformålet. Noen inngrep kan i seg selv virke små, men inngrepene kan samlet sett få en stor uheldig effekt på landskapsbildet og vil derfor ofte være tiltak som strider mot forskrift en. Slike tiltak er søkepliktige. Vedlikehold av eksisterende veier og parkeringsplasser er tillatt slik at de kan holde den standard de hadde på vernetidspunktet. Vernet er ikke til hinder for utbedring av for eksempel humper, gjørmehull eller annet vedlikehold innenfor eksisterende standard.

Det er heller ikke til hinder for å opprettholde et ryddebelte på opptil 1,5 meter på hver side av eksisterende veier og parkeringsplasser både på private og offentlige. Man skal likevel merke seg at dersom hogst i et slikt ryddebelte skulle omfatte vegetasjon som kommer i kategorien C og naturtype 5 under kapittel 4.3.3, er tiltaket likevel søkepliktig. I naturreservatet er det ikke tillatt med bygging av veier. For vedlikehold av offentlig vei kan veimyndighetene fjerne vegetasjon som vokser utover veikant og representerer en trafikkrisiko. Utover båtforeningens havn er forskrift en for landskapsvernområdet ikke til hinder for fortøyning til land for de som har rett til det. Noen båter fortøyes imidlertid på svai med blåser på sjøen innenfor landskapsvern området og noen dras opp på land. Dette er fortøyning som ikke er midlertidig for dagsbesøk. Fortøyning på svai eller å dra båten opp på land/opplag omfattes ikke av § 3 pkt. 1.2 f) i forskrift en for landskapsvernområdet og er dermed ikke tillatt. Forskrift en hjemler kun rett til fortøyning av båt i båtforeningens småbåthavn og ellers ut fra dokumenterbar rettighet.

Videre er det anført at Gammel hagemark er registrert på Lillenes:

Gammel hagemark. Jf. figur 84.

Gammel hagemark med strukturer av eldre hageanlegg eller spesielle planter omfattes av begrepet kulturlandskap og er vernet. Det er ingen begrensninger på vedlikeholdet av dem, men trusselen er heller at de med tiden blir borte og glemt hvis man ikke vet hva de er og kjenner historiene bak. Det er sterkt ønskelig at eierne tar vare på disse for ettertiden. De er viktige i helheten for å bevare landskapets art og karakter.

I forvaltningsplanen inngår disse:

- Hagen til Nelly Knutsen, bevare historiske frukttrær.

Gnr/bnr 58/32

- Tun- og hagestruktur ved tidl. Søm aldershjem nå Søm Allé, bevare større trær ved tunet mot øst og spesielt et gammelt pæretre i hagen som overlevde brannen i 2006.

Gnr/bnr 57/2 m.fl.

- Lillenes, rester etter gamle hageelementer fra den tidligere hagebruksskolen, bl.a. på Lillenesheia. **Gnr/bnr 58/3**
- «Mikkels Have» med anlagt mur, trapp og buskplanter til et planlagt hus med hageanlegg som for øvrig aldri ble realisert.

Hos Nelly Knutsen står det ut mot veien enkelte frukttrær som er gamle og iflg. Nelly Knutsen, pers. medd., skal disse ha sin opprinnelse fra hagebruksskolen på Lillenes. Se mer om Lillenes senere i dette kapittelet og under naturtype 5. Bevaring og videre dyrking av disse sortene er sørget for av Norsk Hagebruksmuseum på Dømmesmoen, men det er viktig at nå- værende kjent opphavsmateriale bevares på stedet som også ligger nær Lillenes.

(...)

Lillenes har en spesiell historie. Her var det hagebruksskole i perioden 1880-1892 (1895). Det var den første i landet og var forløperen til Statens gartnerskole Dømmesmoen i Grimstad som startet i 1923.

Hvorvidt «Parken» på Lillenes som ble anlagt til undervisningsformål ble helt etter Aamots plan, se figur 69, kan vi ikke dokumentere, men de store løvtrærne særlig av eik og bøk og andre vekster som preger området i dag, stammer fra den tiden. Det er også rester av enkelte parkelementer ellers fra den tiden som for eksempel utsiktspunktet på Lillenesheia med anlagt stisystem opp. Av dette ses i dag fester for antageligvis en trapp og et tilrettelagt platå samt noen hageplanter. Utsiktspunktet kan lokaliseres på kartet/parkplanen, men det blir spekulasjoner om hva som ellers har stått i hagebruksskolens anlegg. Det er sterkt ønskelig at de parkelementene som ennå finnes, blir tatt vare på. De store løvtrærne i «Parken», arealet nederst til venstre på kartet, figur 69 omtales under naturtype 5.

Kartet fra 1891 og bildet fra 1955 er hentet fra publikasjonen: «Den første hagebruksskolen i Norge» av Torfinn Skard, og det står at hovedbygningen da i 1955 er temmelig uforandret. Bildet fra 2004 bekrefter det samme. Trærne rundt husene og partiet mot Sømskilen, «Parken» er fra hagebruksskolens tid. Dette er nærmere beskrevet under naturtype 5.

Figur 69: Kart over [Lillenes](#) fra 1891, tegnet av elev Mikal Aamot. Studer kartet med retning sør oppover. (Naturtype 2)

Skisse over hageanlegget på Lillenes fra forvaltningsplan for Hasseltangen landskapsvernområde 2011.

Forvaltningsplanen for Raet nasjonalpark og Søm landskapsvernområdet er gitt i utkastet som ble godkjent ifm verneprosessen:

Retningslinjer for privat eiendom og tekniske inngrep – boliger, fritidsboliger og brygger mv.

Byggetiltak:

Fotavtrykk bebygd areal (FBA):

Følgende størrelsesbegrensninger på FBA anbefales ved søknader om nye tiltak. Dagens FBA på eiendommen er utgangspunktet ved søknad, og alle former for bygningsmasse skal medregnes i dette. Søknader om byggetiltak på fritidseiendom bør holdes innenfor disse arealrammene:

Eksisterende FBA på eiendommen	FBA-grense for nytt tiltak
Ca.20-30 m ²	Ca.30 m ²
Ca.30-50 m ²	Ca.25 m ²
Ca.50-70 m ²	Ca.20 m ²
Ca.70-90 m ²	Ca.10 m ²
>90 m ²	<2 m ²

Fritidseiendommer – utforming

Dispensasjonssøknader vil fortsatt gjennomgå skjønnsmessige vurderinger, hvor de faktiske forhold i hver enkelt sak som: eksponering, beliggenhet, terrengvurderinger og landskapsvurderinger mv. vil være avgjørende for utfallet. Retningslinjene er ment å gi signaler som kan styre søknader inn mot hva som er realistisk å oppnå dispensasjon for på den enkelte eiendom.

- Tiltak der man utnytter allerede bebygd areal er å foretrekke. Fotavtrykket av den totale bygningsmassen bør bli minst mulig. Det vil si at man kan søke om å ombygge en type bebygd areal til et annet formål. Eksempel nr.1: Rive anneks for å oppføre tilbygg. Eksempel nr. 2: Fjerne deler av veranda for å oppføre mindre tilbygg. Arealregnskapet vurderes i den enkelte sak.
- På de større hyttene (hytter over gjennomsnittet FBA 90-350 m²) er FBA-grensen på <2 m² ment som en "sikkerhetsventil" som kan vurderes i spesielle tilfeller.
- Ved påbygg skal bygget fremstå lavest mulig i terrenget. Mønehøyden på eksisterende hytte skal være retningsgivende.
- Takvinkel og takdekke, gavl og raft skal være i tråd med bygningen ellers.
- Dispensasjon til bygging av terrasse, levegg eller skillevegg utendørs, kan normalt ikke påregnes.
- Det skal alltid tilstrebes å bygge minst mulig eksponert. Dette vil i mange tilfeller være på baksiden av bygget, bort fra sjøsiden, stier, åpne områder osv.
- Bruk av store blanke flater (som vinduer) bør begrenses for å unngå stor landskapspåvirkning.
- Det anbefales bruk av jordfarger og/eller grånende tre for å begrense kontrasten mellom bygninger og terrenget.
- Terrenginngrep som sprengning og graving mv. skal unngås

*** Boligeiendommer**

Det er ingen boliger i nasjonalparken eller i HLVO. I SLVO er situasjonen i forhold til samlet belastning mer oversiktlig. Det er registrert 12 boliger, og vurderinger rundt samlet belastning vil gjøres fra sak til sak sammen med vurderingene av tiltaket opp mot verneforskriften. Spesifikke retningslinjer for boligeiendommer er:

- Maks 1 stk. garasje pr. eiendom.
- Antall byggenheter pr. eiendom skal holdes på et minimum.

Brygger og fortøyningsplass:

Brygger utgjør en spesiell utfordring, både landskapsmessig, for natur- og kulturmiljøer og i forhold til allmennhetens muligheter for friluftsliv og ferdsel. Søknader om nye brygger eller utvidelse av eksisterende brygger i nasjonalparken skal derfor vurderes strengt. Tillatelse til bygging av brygge etter unntaksbestemmelsen kan kun vurderes der det allerede er eksisterende brygger som enten fjernes eller samles i fellesbrygge. Andre tilfeller må behandles etter § 4 (verneforskriften har en egen bestemmelse om konstruksjoner og installasjoner for allment friluftsliv, jf. kap. 3.3.1. Bestemmelsen i § 3 pkt. 1.3 d vil derfor gjelde brygger mv. for andre formål, f. eks private fritidsboliger).

Vedlikeholdsmudring:

I NP skal vedlikeholdsmudring kunne fortsette for eksisterende brygger og anlegg, hvor mudring tidligere har vært gjennomført. Dette er søknadspliktig. Mudring er normalt strengt regulert i annet lovverk og må vurderes konkret i hvert enkelt tilfelle.

Oppbevaring av båt på land:

Joller kan trekkes på land for midlertidig oppbevaring. Dette gjelder mindre båter som trekkes på land ved egen båt plass eller båtfeste uten bruk av motorredskap/kran. Det er ikke anledning for vinterlagring av båter på land i nasjonalparken.

Naturmangfoldloven

Dersom tiltak ikkje kan godkjennes med hjemmel i verneforskrift, så er det lagt inn en unntaksbestemmelse. For Raet nasjonalpark er dette § 11 og i Søm LVO er dette § 10. Begge viser til at man kan gi unntak på særlige vilkår. Dette gjelder for eksempel spesielle/særlige tilfeller som ikke ble vurdert ved opprettelsen av verneområdet, i første rekke bagatellmessige inngrep eller forbigående forstyrrelser. Bestemmelsen lyder:

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. [naturmangfoldloven § 48](#).

Fra naturmangfoldloven:

§ 48. (dispensasjon fra vernevedtak)

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.

I avveiningen mellom øvrige vesentlige samfunnsinteresser og hensynet til verneområdet skal det særlig legges vekt på verneområdets betydning for det samlede nettverket av verneområder og om et tilsvarende verneområde kan etableres eller utvikles et annet sted. Tiltakshaveren kan pålegges å bære rimelige kostnader ved ivaretagelsen, opprettelsen eller utviklingen av et slikt tilsvarende område.

Trenger et tiltak tillatelse både etter verneforskriften og etter annet lovverk, kan tiltakshaver velge å søke om tillatelse parallelt. Vedtak skal i slike tilfeller først fattes etter verneforskriften, dersom ikke annet følger av verneforskriften eller forvaltningsmyndighetens samtykke.

Søknad om dispensasjon etter første ledd skal inneholde nødvendig dokumentasjon om tiltakets virkning på verneverdiene. I dispensasjon etter første ledd skal begrunnelsen for vedtaket vise hvordan forvaltningsmyndigheten har vurdert virkningene som dispensasjonen kan få for verneverdiene, og hvilken vekt det er lagt på dette.

Etter § 7 i naturmangfoldloven (nml) skal prinsippene i §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, bl.a. når forvaltningsmyndigheten fatter vedtak om dispensasjon etter verneforskriften. Dette gjelder prinsippet om kunnskapsgrunnlaget (§ 8), føre-var-prinsippet (§ 9), prinsippet om økosystemtilnærming og samlet belastning (§ 10), prinsippet om at kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver (§ 11) og prinsippet om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (§12).

Terrasse

Bryggekant/ brygge/ oppstøpt steinkant

Vurdering

I tråd med Miljødirektoratets avgjørelse i klagesaken 27.2.2018 og 3.1.22, så skal tiltaket først vurderes etter den verneforskriften som var gjeldende da tiltaket ble gjennomført. Det er verneforskrift for Hasseltangen LVO.

Treterrasse:

Området er vernet mot inngrep som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter (Hasseltangen LVO §3 pkt1.1). Dette inkluderer bygninger, bakkeplanering og tilsvarende. Området er vernet slik det er på vernetidspunktet. Det er forvalters vurdering at tiltak med terrasse ikke kan gjennomføres som vedlikehold eller restaurering av parkanlegg med hjemmel i § 3 pkt 1.2 a). Retningslinjene for Hasseltangen LVO er nokså upresise, og vektlegger endring av landskapet. Fylkesmannen har i sin vurdering vektlagt at den omsøkte betongterrassen er inne på tunet og dermed ikke påvirker landskapet. Den omsøkt treterrassen ligger i utmark og vil ha en større landskapspåvirkning, særlig ettersom det settes ut private hagemøbler.

Tiltaket vurderes å være søknadspliktige etter verneforskrift for Hasseltangen Landskapsvernområde og videre vurderinger vil gjøres med utgangspunkt i gjeldende verneforskrifter.

Tiltaket må først vurderes opp mot verneforskriften for Søm LVO § 3.

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi tillatelse til:

a. Ombygging av, og mindre utvidelser av eksisterende bygninger, i samsvar med retningslinjene i forvaltningsplanen.

b. Gjenoppføring av bygninger, anlegg og innretninger som er gått tapt ved brann eller naturskade.

Braathen har anført at treterrassen er en tilbakeføring av tidligere parkanlegg. På vernetidspunktet i 2006 var det ikke noen terrasse på området, og kun et par bolter er beskrevet å finnes på stedet før terrassen ble bygd. Skisser over parkanlegget angir en rund konstruksjon som ser ut til å være på Lillenespyntens høyeste topp. Lokasjonen kan dermed også være avvikende. Det er dessuten viktig å skille på et parkanlegg på en offentlig skole og tiltak som gjøres på en privat eiendom. En plan for å tilbakeføre parken eventuelt utarbeides i tett samarbeid og dialog med både kulturminnevern og Hagebruksmuseet på Dømmesmoen. Tiltaket slik det er omsøkt bærer tydelig preg av å være private. Dette er forsterket av at det settes ut private hagemøbler på terrassen. Denne typen tiltak er en mye benyttet metode for å fortrenge allmennheten fra utmark og strandsone nær fritidsbebyggelse og bør ikke tillates. Forvalter vurderer at tiltaket ikke kan anses som en gjennomføring av parkanlegg ihht § 3 4.ledd g).

En vurdering av utvidelse av bygninger (økning i FBA) gjøres med utgangspunkt i en skjønsmessig vurdering basert på eksisterende FBA, tidligere innvilgete dispensasjoner og retningslinjer. En grov oversikt over FBA er gitt på flyfoto nedenfor. Totalt er det ca 110+140+60 + 65 m² bebygd på eiendommen ved vernetidspunkt. Dette inkluderer bolig/fritidsbolig og tre uthus der det ene er omdisponert til bolig. Totalt FBA ved vernetidspunkt er ca 375 m². Det er innvilget en utvidelse på ca 60 m² betongterrasse med skifer i tillegg til to betongtrapper i 2017. Det totale FBA på eiendommen er ca 469 m². Det omsøkte tiltaket med treterrasse er på ca 16 m² fra flyfoto. Tidligere søknad angir 11 m².

Retningslinjene angir at fritidsboliger med FBA over 90 m² må omdisponere allerede utbygd areal, og kun i unntakstilfeller skal det tillates utvidelser. På eiendommen er det allerede gitt en utvidelse på ca 90 m² i FBA (60 m² + to trapper) med hjemmel i nml § 48 og dette er langt mer en hva som er blitt innvilget på andre eiendommer i Søm LVO og Raet NP. En tillatelse til ytterligere økning i FBA vil uthule retningslinjene og skape presedens for andre utvidelser og bit for bit nedbygging av verneområdet. Det er forvalters vurdering at prinsippet om å samle tiltak (minst mulig eksponert) for å redusere forstyrrelsen på friluftslivet vil bli brutt ved en tillatelse og retningslinjene er tydelige på at en tillatelse til terrasse normalt ikke skal gis. I dette tilfellet er det søkt om en sekundær terrasse etter at en betydelig terrasse allerede er innvilget.

For tiltaket med treterrasse vil det være etablert forvaltningspraksis i Søm LVO og Raet NP som gjør seg gjeldende. Tilbygg (inkludert terrasser) er regulert med retningslinjer og det har blitt gitt avslag i flere saker der FBA overgår handlingsrommet gitt av retningslinjene i Raet NP og Søm LVO. I Søm LVO har man hatt en noe romsligere praksis, da særlig knyttet til eneboliger. Bebyggelsen i Søm LVO er ikke regulert til fritidsbebyggelse, men mange eiendommer benyttes til dette- inkludert Braathens. Alle eneboliger på Søm har nå fått innvilget en garasje eller uthus/anneks (om de ikke hadde fra før), og tillatelse til en mindre treterrasse er gitt til en fritidsbolig/enebolig. Naboeiendommen fikk innvilget tilbygg og garasje i 2022 på en enebolig. Braathen fikk i 2017 innvilget tillatelse til betongterrasse og trapper på ca 90 m², noe som langt overgår handlingsrommet som er gitt for fritidsboliger i Raet NP. Det er allereie gitt betydelig tillatelse til utvidelse av FBA på eiendommen og det omsøkte tiltaket vil danne presedens for andre med bustad/fritidsbolig i Søm LVO.

Forvalter vurderer at tiltaket ikke kan gis en tillatelse etter verneforskriften § 3 fjerde ledd a.

Dersom tiltaket ikke kan innvilges etter verneforskriften, så må det vurderes opp mot § 10 og nml § 48. *Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.* Dette gjelder for eksempel spesielle/særlige tilfeller som ikke ble vurdert ved opprettelsen av verneområdet, i første rekke bagatellmessige inngrep eller forbigående forstyrrelser.

Økning av FBA er gitt utfyllende vurdering i forvaltningsplan og retningslinjer, der det er anført at man ikke kan påregne å få dispensasjon til terrasse. Det er dermed ikke grunnlag

for å vurder søknaden som et særlig tilfelle. Det er dessuten forvalters vurdering at tiltaket strider mot verneformålet, da særlig påvirkning på landskapet og at verneområdet skal være tilgjengelig for allmennheten med et naturvennlig og enkelt friluftsliv med liten grad av tilrettelegging. Tiltaket er vurdert å være privatiserende og potensielt fortrenge allment friluftsliv i en sone som anses som utmark.

Miljødirektoratet legger til grunn i sin vurdering av 3.11.22 at vilkårene for vurdering etter nml § 48 er oppfylt. Dersom man legger til grunn at vilkårene er oppfylt vil det være en skjønnsmessig avgjørelse hvor man *kan* gi tillatelse.

Med utgangspunkt i nedbygginggrad, presedensvirkning og privatisering av utmark utenfor den private sonen er det forvalters tilrådning at det ikke gis dispensasjon til treterrasse..

Brygge:

Området er vernet mot inngrep som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter (Hasseltangen LVO §3 pkt1.1). Dette inkluderer bygninger, bakkeplanering og tilsvarende. Området er vernet slik det er på vernetidspunktet. Det er forvalters vurdering at tiltak med betongstøpt kant ikke kan gjennomføres som vedlikehold med hjemmel i § 3 pkt 1.2 a). Tilføring av betong vurderes som en oppgradering og ikke vedlikehold. § 3 pkt 1.2 angir også at det er tillatt med bruk av eksisterende båt plasser for de som har rettighet til dette. Eiendommen har allerede en egnet brygge ytterst på området, og det er ikke påvist at det finnes båt plasser langs det som omtales som bryggekant. En gjennomgang av flyfoto fra 1946 og frem til 2021 viser at det er bryggeområdet ytterst som er benyttet til både fortøyning og opplag av båter. Retningslinjene angir at det skal være dokumenterbar rettighet til fortøyning av båt utenfor småbåthavn jf siste avsnitt om infrastruktur.

Retningslinjene for Hasseltangen LVO er nokså upresise, og vektlegger endring av landskapet, og nevner særlig brygger og båt plasser. Den omsøkt betongkanten ligger i utmark og vil ha en større landskapspåvirkning ettersom betongen anses som et fremmedelement i landskapet som preges av tradisjonelle steingjerder.

Tiltaket vurderes å være søknadspliktige etter verneforskrift for Hasseltangen Landskapsvernområde og videre vurderinger vil gjøres med utgangspunkt i gjeldende verneforskrifter.

Tiltaket må først vurderes opp mot verneforskriften for Raet NP § 3.

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi tillatelse til:

a. Ombygging av, og mindre utvidelser av eksisterende bygninger, i samsvar med retningslinjene i forvaltningsplanen.

b. Gjenoppføring av bygninger, anlegg og innretninger som er gått tapt ved brann eller naturskade.

d. bygging av brygger etter fjerning av eksisterende brygger eller ved samling av eksisterende brygger i fellesanlegg.

Braathen har anført at eiendommens brygge omfatter både den støpte betongbryggen ytterst (i Søm LVO og godkjent oppgradert i 2017) og den ca 45 meter lange steinsatte kanten sør for betongbrygga. En del stein har rast ut og disse er sikret med betong for å trygge fortøyningsplasser for båt og sikre badende på området.

Verneforskriften tillater vedlikehold, men dette omfatter ikke oppgradering av dekke, hverken av brygger eller vei. Vedlikehold vil i dette tilfellet tilsi en sikring av steinkant ved å reetablere steiner i vannkanten med tradisjonelle metoder. Tilføring av betongdekke medfører en oppgradering som beskrevet i forvaltningsplanen. Det er ikke påvist båt plasser langs denne

kanten og det er heller uvisst om området er en badeplass. Etter hva forvalter er kjent med er det mye mudderbunn i bukta, og det er Sømstranda øst for Søm Småbåthavn og pynten ytterst på Lillenes som benyttes til bading. Tiltaket må dermed vurderes som en oppgradering eller utvidelse av brygge.

Søknader om brygger skal ihht retningslinjene behandles strengt, og tiltaket innebærer en økning av opparbeidet bryggeareal fra ca 75 m² til 140 m². 75 m² inkluderer den godkjente utvidelse av støpt dekke som ble innvilget i 2017 da bryggens støpte areal ble mer enn doblet. Søknadsbehandlingen fra 2017 har innvilget en tillatelse til å støpe på 30 m² i Søm LVO med hjemmel i nml § 48.

En grov oversikt over FBA er gitt på flyfoto nedenfor. Totalt er det søkt om å støpe betong på en trase som er ca 45 meter lang og denne varierer i bredde slik at arealet er vanskelig å anslå. En godkjenning vil innebære en betydelig bit for bit nedbygging av strandsonen og tilføre et fremmedelement som strider mot den tradisjonelle byggeskikken i verneområdet.

For tiltaket med bryggekant så er det lagt til grunn en streng forvaltningspraksis i tråd med retningslinjene i Raet nasjonalpark. Det er gitt mange avslag på tiltak på brygger og i strandsonen, der man har fått inn søknader som skal utbedre ankringsforhold og adkomst til båt. Braathen fikk i 2017 tillatelse til å utbedre/utvide betongdekket på det som Fylkesmannen (i 2016) og nasjonalparkstyret (i 2017 og 2021) oppfattet som brygge. Dette tiltaket er avgrenset til å ligge i Søm LVO. Den 45 meter lange steinkanten langsmed kjerrevei ut mot betongbrygge ligger i Raet nasjonalpark. En tillatelse til ytterligere tiltak her for å gi muligheter for fortøyning av båt vil skape presedens for tilsvarende saker i verneområdet.

Forvaltningen har på andre områder gjennomført tiltak med sikring av kantsone med stein uten bruk av betong som har vist seg å være både varig og gi et positivt løft til kulturlandskapet. Se foto fra Haslebukta som ligger på sørsiden (mer eksponert) av Hasseltangen. Sikring med betong vurderes dersom som unødvendig av sikkerhetshensyn.

Det er ikke lagt til grunn at eksisterende brygger skal fjernes eller samles i fellesanlegg. Forvalter vurderer at tiltaket ikke kan gis en tillatelse etter verneforskriften § 3 fjerde ledd d, og heller ikke a eller b.

Dersom tiltaket ikke kan innvilges etter verneforskriften, så må det vurderes opp mot verneforskriften for Raet NP § 11 og nml § 48. *Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra*

forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig.

Dette gjelder for eksempel spesielle/særlige tilfeller som ikke ble vurdert ved opprettelsen av verneområdet, i første rekke bagatellmessige inngrep eller forbigående forstyrrelser.

Økning av FBA og utvidelse av brygger er gitt utfyllende vurdering i forvaltningsplan og retningslinjer, der det er anført søknader om brygger og oppgradering av brygger skal vurderes strengt. Det er dermed ikke grunnlag for å vurdere søknaden som et særlig tilfelle.

Det er dessuten forvalters vurdering at tiltaket strider mot verneformålet, da særlig påvirkning på landskapet og at verneområdet skal være tilgjengelig for allmennheten med et naturvennlig og enkelt friluftsliv med liten grad av tilrettelegging. Tiltaket er vurdert å være privatiserende og oppta en betydelig del av strandsonen på eiendommen.

Miljødirektoratet har ikke vurdert om de anser vilkårene som oppfylt i sitt brev av 3.11.23..

Dersom man legger til grunn at vilkårene er oppfylt vil det være en skjønnsmessig avgjørelse hvor man *kan* gi tillatelse.

Med utgangspunkt i at tiltaket kan utformes uten tilføring av betong som fremmed element i landskapet, at det ikke er dokumentert at dette er en brygge og at det allerede er gitt tillatelse til oppstøpt brygge som bør dekke behovet for fortøyning av båter på eiendommen, presedensvirkning og at tiltaket er i strandsonen er forvalters tilrådning at det ikke gis dispensasjon til påstøpt steinkant/ bryggekant.

Felles

Kunnskap om verneverdiene i dette området er godt dokumentert gjennom verneprosess, befaringer og kartlegginger. Det er påvist en rekke arter i området, blant annet Rødtuppsopp, Olivenkremle, korallkjuke, duntrøffel, rosamelkriske og flere andre sopparter. Skogen er i stor grad avgrenset som svært viktig lågurt eikeskog og hele Lillenes er et viktig friluftslivområde.

Videre beslutninger bygger på informasjon hentet fra utredningsrapporter fra verneprosessene, utkastet til forvaltningsplan som fulgte vernevedtaket, naturbase samt kunnskap gjennom forvaltning av Hasseltangen LVO siden år 2006 med dertil tilhørende forvaltningsplan. Føre-var-prinsippet (nml § 9) tillegges derfor liten vekt i vurderingen og kunnskapsgrunnlaget (nml § 8) vurderes som godt.

Samlet belastning fra en bit for bit utbygging i nasjonalparken og landskapsvernområdet anses som betydelig, da særlig for nedbygging av areal fra terrasse og oppstøpt steinkant som begge er omsøkt i områder som vurderes å være utenfor den private sonen på ca 1 da i tilknytning til fritidsbolig (nml. § 10). Omsøkt tiltak anses i dette tilfellet, som i tråd med prinsippet om å benytte miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (nml. § 12). Nml. § 11 synes mindre vesentlig for vurderingene av dispensasjonsspørsmålet i denne saken.

Konklusjon

Tiltakene ble påbegynt mens området inngikk i daværende Hasseltangen LVO og det er konkludert med at tiltakene var søknadspliktige etter daværende verneforskrift.

Tiltakene ble omsøkt i det området ble omgjort til henholdsvis Raet NP og Søm LVO, og skal vurderes etter disse verneforskriftene.

Ettersom tiltakene er utenfor retningslinjer angitt for verneområdene så må de vurderes etter unntakshjemmelen av nml § 48 (hvv Søm LVO § 10 og Raet NP § 11).

Dersom vilkårene for hjemmelen anses oppfylt – noe Miljødirektoratet har vurdert det til for treterrasse, så *kan* styret ut ifra sitt skjønn gi dispensasjon.

Forvalter anbefaler Nasjonalparkstyret i Raet nasjonalpark og Søm landskapsvernområde å ikke gi dispensasjoner til søknad om terrasse med hjemmel i Søm LVO § 10 og betongpåstøp på steinkant med hjemmel i verneforskriften for Raet NP § 11, som begge er hjemlet i nml § 48.

SANDS ADVOKATFIRMA DA
Att: advokatfullmektig Ask Bankerud
Postboks 1829 Vika
0123 OSLO

Trondheim, 03.11.2022

Deres ref.:
59755

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2022/6626

Saksbehandler:
Pål Foss Digre

Vedtak i klagesak om bygging av platting og etablering av betongpåstøp i Søm landskapsvernområde

Vi viser til klage på vedtak fra Raet nasjonalparkstyre av 15. september 2021. Klagesaken ble oversendt fra nasjonalparkstyret 30. mai og 1. juni 2022. Vi viser videre til e-post fra din klient Thomas A. Braathen av 8. august 2022.

Vedtak

Miljødirektoratet opphever vedtak fra Raet nasjonalparkstyret og sender saken tilbake til ny behandling etter forvaltningsloven § 34 fjerde ledd.

Bakgrunn for saken

Raet nasjonalparkstyre fattet 15. september 2021 vedtak om å avslå søknad fra Thomas A. Braathen og Lasse Braathen om dispensasjon for å bygge en treplatting og for betongpåstøp av steinsetting mot sjøen i Søm landskapsvernområde.

Styret vurderte så vidt vi forstår spørsmålet om det skulle bli gitt dispensasjon etter dispensasjonsbestemmelsen i forskrift om vern av Søm landskapsvernområde § 3 fjerde ledd bokstav a. Denne bestemmelsen åpner for å gi tillatelse til ombygging av, og mindre utvidelser av eksisterende bygninger. Som begrunnelse for avslaget viser styret til at det "mener tiltaket er forstyrrende på landskapet og privatiserende".

Dette har vært en langvarig sak med en rekke vedtak. Vi viser til vårt vedtak av 27. februar 2018 for en mer inngående beskrivelse av sakens tidlige faser. Vi gir her kun et kort sammendrag med opplysninger som er relevante slik saken står nå.

Begge de aktuelle tiltakene ble etablert allerede i 2016, da det aktuelle arealet var omfattet av forskrift om Hasseltangen landskapsvernområde. Tiltakene ble etablert uten at det var søkt om dispensasjon. Thomas A. Braathen søkte 9. september 2016 om å få godkjent en rekke allerede gjennomførte tiltak, herunder etablering av en "terrasse", og "bryggereparasjon"; beskrevet som å støpe et dekke i betong på ca. 30 m² og å "mure fast en rekke steiner på utsiden og langs innsiden av bryggen".

Ved forskrift 16. desember 2016, som trådte i kraft samme dag, ble forskrift om Hasseltangen landskapsvernområde opphevet. Arealene denne saken gjelder ble samtidig vernet på nytt etter forskrift om vern av Raet nasjonalpark og forskrift om vern av Søm landskapsvernområde.

Styret for Raet Nasjonalpark ga 19. mai 2017 dispensasjon til reparasjon av eksisterende brygge, etablering av ny betongterrasse og etablering av to nye betongtrapper. Det ble gitt avslag på søknad om etablering av treterrasse. Videre varslet styret at det vil vurdere å pålegge retting når det gjelder treterrassen og påføring av betong langs steinsettinga.

I brev av 27. juni 2017 klagde Lasse R. Braathen på at søknaden om å etablere treterrasse ble avslått, og på at det ikke var gitt tillatelse til påføring av betong.

Miljødirektoratet opphevet den 27. februar 2018 vedtaket om å avslå å etablere treterrassen, og sendte saken tilbake til ny behandling i nasjonalparkstyret. Vi avviste klagen når det gjaldt påføring av betong under henvisning til at styret ikke hadde fattet noe vedtak. Vi påpekte samtidig at styret måtte søknadsbehandle dette tiltaket.

Forvalter for verneområdestyret innstilte på å gi tillatelse til tiltakene med hjemmel i verneforskriften § 3 fjerde ledd bokstav a. Når det gjelder påstøpen, skriver forvalter at bakgrunnen for at dette ble gjort var at søker ville hindre utrasing som kunne skade mennesker og erodere bryggekanter. Siden betongmassen hadde en stor andel sand var den allerede begynt å forvitne. Når det gjaldt plattingen mente forvalter at tiltaket kunne virke "privatiserende", men at området nok uansett ville bli betraktet som en privat sone av de fleste ettersom det bare lå ca. 20 meter fra oppholdsareal ved huset.

Styrets nye behandling endte deretter opp med vedtaket nevnt over.

Klagers argumenter

Du klagde på vegne av Thomas A. Braathen og Lasse R. Braathen på vedtaket i brev av 6. oktober 2021. I brevet peker du innledningsvis på at saken gjelder to forskjellige tiltak. Styrets begrunnelse framstår derfor som forvirrende når den viser til at "tiltaket" (i entall) er privatiserende.

Klagerne anfører videre i klagen at vedtaket er ugyldig som følge av mangelfull begrunnelse. De anfører videre at vilkårene for å gi tillatelse etter naturmangfoldloven § 48 er oppfylt og at til at det også bør gis tillatelse til tiltaket.

Thomas A. Braathen kommenterte saken i e-post av 8. august 2022. Han anfører så vidt vi forstår at betongpåstøpen på steinsettinga må anses som en del av "bryggereparasjonen" som det ble gitt tillatelse til i 2017.

Verneområdestyrets merknader til klagen

Verneområdestyret har vurdert saken på nytt i tråd med regelen i forvaltningsloven § 33. De har ikke endret eller opphevet vedtaket sitt og sender derfor saken til Miljødirektoratet for endelig behandling.

Styret la til grunn at tillatelsen til reparasjon av "brygge" kun gjaldt utstikker ytterst i bukta og ikke hele den steinsatte kanten.

Når det gjelder anførselen om manglende begrunnelse, mener styret at det ikke kan være tvilsomt at de mente å gi avslag både på plattingen og påstøpen selv om det brukte begrepet "plattingen" i entall.

Videre skriver styret at det er en avveining mellom privatlivets fred og allmennhetens tilgang til områder, og særlig vil permanente tiltak (som plattinger og brygger) være særskilt privatiserende og begrense allment friluftsliv. Videre vil møblering forsterke dette. Plattingen ligger langt fra tunet på eiendommen, hvor det er gitt dispensasjon til en betongplatting. Den ligger i det som etter friluftsløven defineres som "utmark".

Miljødirektoratets vurderinger

Miljødirektoratet er klageinstans i saken, og kan derfor prøve alle sider av den. Vi kan også ta hensyn til nye omstendigheter og forhold som ikke er tatt opp i klagen. Vi kan selv treffe nytt vedtak i saken, eller sende saken tilbake til underinstansen for nytt vedtak.

Miljødirektoratet er i denne saken kommet til at nasjonalparkstyrets vedtak må oppheves og saken sendes tilbake til styret for nytt vedtak. Bakgrunnen for dette er at begrunnelsen styret har gitt for vedtaket sitt, ikke gir tilstrekkelig grunnlag til at vi kan prøve vedtaket eller fatte nytt vedtak i saken.

Vi viser her først til at den eneste hjemmelen som er oppgitt for en eventuell dispensasjon i saken er forskrift for Søm landskapsvernområde § 3 fjerde ledd bokstav a. Etter den aktuelle bestemmelsen kan forvaltningsmyndigheten gi tillatelse til "ombygging av, og mindre utvidelser av eksisterende bygninger, i samsvar med retningslinjene i forvaltningsplanen".

Søknaden i saken gjelder etablering av en platting på et område der det før etableringa ikke var noen eksisterende innretning og påføring av betong på en steinsetting mot sjøen. Vi kan vanskelig se at noen av disse tiltakene etter en naturlig språklig forståelse kan omtales som ombygging eller utvidelse av en "bygning". Vi viser her til at ordet "bygning" i ordbøkene er definert som "byggverk (med vegger og tak) til menneskelig opphold og virksomhet; (større) hus". Sammenligning med forskriften § 3 fjerde ledd bokstav b, som gjelder "bygninger, anlegg og innretninger" viser også at ikke ethvert byggetiltak skal anses som "bygning" i forskriftens forstand. Vi legger derfor til grunn at tiltakene i denne saken skulle ha vært vurdert opp mot den generelle dispensasjonshjemmelen i naturmangfoldloven § 48. At styret har vurdert en søknad opp mot feil dispensasjonsbestemmelse, kan være grunn til at vedtaket blir ugyldig.

Begrunnelsen for at styret avslo søknaden om å påføre betong på steinsettinga framstår også som svært uklar. Bildet nedenfor viser så vidt vi forstår det omsøkte tiltaket.

Vi vil her først vise til at steinsettinga ligger nær grensa mellom Søm landskapsvernområde og Raet nasjonalpark. Ut fra vernekartet er det naturlig å tolke grenseangivelsen slik at den følger grensa mellom sjø og land og at steinsettinga dermed ligger inne i Raet nasjonalpark og ikke i Søm landskapsvernområde. Styret synes dermed også å ha tatt utgangspunkt i feil verneforskrift. Også dette er et forhold som kan føre til at et vedtak blir ugyldig.

Ved den skjønnsmessige vurderinga må styret da også ta utgangspunkt i formålet med vernet av Raet nasjonalpark:

å bevare et større naturområde uten tyngre inngrep med egenartede og representative økosystemer, mange godt bevarte kvartærgeologiske forekomster etter siste istid, og med særlig vekt på plantelivet, dyrelivet, naturtyper, kystlandskapet med sjøoverflaten og kulturminner knyttet til Aust-Agders kystområde både på land og i sjø.

I forarbeidene til naturmangfoldloven framhever videre Miljøverndepartementet (nå Klima- og miljødepartementet) at skjønnsvurderinga skal skje:

innenfor rammen av alminnelige forvaltningsrettslige regler og retningslinjer og instruksjer fra overordnet myndighet. Bl.a. vil omfanget, miljøvirkningen og nødvendigheten av de tiltak som det søkes dispensasjon for, ha betydning. Også de hensyn som positivt taler for det omsøkte tiltak, og om det vil stride mot verneverdiene om tilsvarende dispensasjonssøknader blir innvilget i fremtiden, inngår i vurderingen.

Som det framgår foran er den eneste begrunnelsen styret har gitt at "tiltaket er forstyrrende på landskapet og virker privatiserende". Selv om hensynet til landskapsvirkninger og til allmenhetens ferdsel kan være relevante momenter i skjønnsvurderinga også i en nasjonalpark, må disse hensynene som departementet påpeker veies opp mot andre relevante hensyn i en breiere skjønnsvurdering, der hensynet til verneverdiene verneområdet skal ivareta skal veie tungt.

Det framgår ikke av styrets vedtak hvordan styret har veid hensynet til landskapsvirkning og privatisering opp mot andre relevante hensyn, herunder hvordan styret stiller seg til klagenes

anførsel om at steinsettinga utgjorde en sikkerhetsrisiko. Ut fra den nedtegnede begrunnelsen framstår skjønnsutøvelsen da som vilkårlig.

Vi vil for ordens skyld peke på at vi heller ikke finner det klart at styret faktisk har tenkt på påstøpen når det sier at "tiltaket er forstyrrende på landskapet og virker privatiserende". I innstillinga fra forvalter er spørsmål om forstyrrelse av landskapet og privatisering utelukkende diskutert i tilknytning til treplattingen. Ut fra bildet over og flyfoto forstår vi det videre slik at påstøpen er gjort på en steinsetting langs en vegtrasé i forlengelsen av hagen rundt klagernes hytte og ut mot brygga deres. Traseen framstår som tydelig opparbeidet. Det er på dette grunnlaget uklart for oss hvorfor styret mener påføring av betong vil medføre at området framstår som mer privatisert enn det allerede er. Vi understreker her at spørsmålet om hvilke virkninger påstøpen har på allmennhetens adgang til området er et spørsmål om faktum, som det ikke er opp til styrets frie skjønn å avgjøre.

Ut fra det ovennevnte finner Miljødirektoratet det riktigst å oppheve nasjonalparkstyrets vedtak og sende saken tilbake til ny behandling, slik at styret kan gi en mer utfyllende begrunnelse for vedtaket. Ved den nye behandlingen må styret behandle søknaden knyttet til påstøp som en sak om dispensasjon fra verneforskriften for Raet nasjonalpark. Styret må videre vurdere søknadene opp mot den generelle dispensasjonsbestemmelsen i naturmangfoldloven § 48.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Ivar Myklebust
avdelingsdirektør

Knut Fossum
seksjonsleder

Kopi til:

Raet nasjonalparkstyre

Postboks 504

4804

ARENDAL

Arkivsaksnummer: 2023/1940-0

Saksbehandler: Jenny Marie Gulbrandsen

Dato: 02.06.2023

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Raet nasjonalparkstyre	15/23	13.06.2023

Klage på vedtak om motorferdsel Spornesstranda - Inge Fredriksen- Einar Fredriksen - Lene Olsen- Raet NP

Innstilling fra forvalter

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter i saken

Klage og vedtak i saken

Saksopplysninger

Etter utsendelse av delegert vedtak i saken har forvalter mottatt epsot fra Inge Fredriksen derhan redegjør for at han ikke er enig i vedtaket og saksgrunlaget. Forvalter hadde en telefonsamtale med Inge Fredriksen kort tid etter at epsoten var omtalt der det fremgikk at Inge ønsket å klage på vedtaket. Inge har siden sendt inn en tydeligere redegjørelse (vedlagt) på hva som klages inn til nasjonalparkstyret.

Forvalter har funnet følgende punkter i klagen:

Søker ønsker at traseen som benyttes til å hente tang skal oppføres i forvaltningsplanen på lik linje med trasser til fritidsbolig. Da vil man kunne unngå å søke fornyelse av tillatelse til motorferdsel. Pr telefon fremgikk det at søker ønsker tillatelse til å kjøre helt ned til vannkanten for å hente tang maskinelt, for eksempel med en gravemaskin.

Søker mener traseen er feil. Søker oppfatter at den påtengede traseen kalles Tangveien, men Tangveien omfatter ikke veien ned fra P-plass mot strandvollene der samle plassene for tang ligger.

Søker ønsker endring på vilkår om antall dager det kan hentes tang, dette mener søker må være mulig uten avgrensninger i antall dager og andre begrensninger (tidsrom).

Vurdering

Forvaltningen må først ta stilling til hvorvidt klagen er gyldig, og det er satt tre krav jf forvaltningsloven kap 5 §§28-32.

Klagen må være fremsatt innen klagefristen som er tre uker fra vedtaket ble utsendt. Videre må klager ha en rettslig klageinteresse og klagen må være relevant i forhold til vedtaket.

Vedtaket er fattet 21.3.23 og vedtakets utsendelse umiddelbart etter dette. Forvalter og arkiv mottok epost med klage på vedtaket den 12.4.23, og klagen er fremsatt innen fristen om man tar høyde for noen dager med forsinkelse.

Klagen er adressert til Nasjonalparkstyret i Raet Nasjonalpark, og dersom den ikke tas til følge vil klagen oversendes til Miljødirektoratet for endelig vurdering.

Klagens innhold

Styret står fritt til å fatte vedtak i saker, samt sette vilkår ved tillatelser såfremt disse er innenfor handlingsrommet i verneforskrift og naturmangfoldloven. For motorferdsel er dette delegert til forvalter.

1.punkt i klagen omhandler muligheten for å få anført en trase som åpen for motorisert ferdsl for formålet å hente tang på Spornes. En slik bestemmelse er nedfelt i verneforskriften § 9 Forbud mot motorferdsel, 3.ledd ikke til hinder for
e. motorferdsel til fritidsboliger på eksisterende traséer som er godkjent for dette i forvaltningsplanen.

Denne bestemmelsen er spesifisert å gjelde for traseer til fritidsboliger, og aktuelle traseer er under behandling under revidering av forvaltningsplanen for Raet NP.

Henting av tang er konkret omtalt i §9 fjerde ledd hvor det kan gis dispensasjon til
h. motorferdsel ved uttak av ilanddrevet tang og tare i samsvar med retningslinjene i forvaltningsplanen.

Det er ikke hjemmelsgrunnlag for å sette av traseer som er åpne for motorisert ferdsl til henting av tang. Klagens punkt om etablering av ikke søknadspliktig trase kan derfor ikke innvilges.

Av telefonsamtalen fremgår det at man ønsker å benytte annen typer motorkjøretøy og at man blant annet ønsker å bruke gravemaskin til å hente tang helt nede i vannkanten. Forvalter spilte inn at man tradisjonelt har båret tang med for eksempel greip tidligere, men søker mente dette ikke var en aktuell metode.

Forvalter mener at motorferdsel i rullesteinsbeltet vil fravike retningslinjer og etablert praksis med at tillatelser til motorisert ferdsl skal gis til kjøretøy av begrenset størrelse og på etablerte traseer. Kjøring på rullestein kan medføre skade på geologien i området og det kan også være fare for skader på kjøretøy som medfører forurensning. Forvalter mener det er tilstrekkelig med tillatelse til å kjøre på Tangveien, og at dette ikke er en rett man har men en tillatelse man har fått innvilget. Øvrige tillatelser til å hente tang har vært uten motorisert ferdsl, både på Spornes og andre steder. Det har vært benyttet søppelsekker og/eller trillebår.

Søker mener at forvalter har benevnte hele den innvilgete traseen som Tangveien til tross for at bare deler av traseen inngår i Tangveien. Det stemmer at hele traseen er omtalt som Tangveien.

Det er forvalters vurdering at eventuelle feilbenevning ikke ville hatt betydning for sakens utfall jf forvaltningsloven § 41.

Siste punkt i klagen omhandler avsatte dager til kjøring. Søker har fått innvilget 5 dager med vilkår, og han mener at dette må være tillatt hele året. På telefon opplyser søker at han selvsagt ikke skal kjøre hele året, men at han må ha anledning til å kjøre når muligheten er der- tangforekomstene er ustabile og varierende. Han ønsker stor fleksibilitet i hentemuligheter.

Forvalter mener fem dager er tilstrekkelig ettersom retningslinjene angir at en andel av tangvoller skal ligge igjen. En omfattende tillatelse vil medføre risiko for at all ilanddrevet tang ble hentet opp fortløpende gjennom året.

Tillatelsen omfatter kun motorferdsel, og søker kan manuelt hente opp tang og samle denne i tradisjonelle tanghauger før man benytter en av dagene avsatt til motorferdsel. Det er imidlertid ikke satt begrensning på antall turer per dag, og det er dermed tillatt å kjøre mange turer per dag for å utnytte muligheten til å hente tang. Forvalter mener tillatelsen er tilstrekkelig til å ivareta behovet for å benytte motorisert ferdsel.

Konklusjon

Forvalter anbefaler styret å opprettholde vedtaket i sin helhet og sende det over til Miljødirektoratet for endelig avgjørelse.

Dersom søker ønsker å komme med utfyllende skriftlig informasjon i saken kan dette sendes til nasjonalparkstyret, som vil sende dette over sammen med klagen.

Fra: Inge Fredriksen[inge@planteskolen.no]
Sendt: 12.04.2023 12:53:14
Til: Postmottak SFAG; Gulbrandsen, Jenny
Marie[sfagpost@statsforvalteren.no;jenny.gulbrandsen@statsforvalteren.no]
Kopi: postmottak@arendal.kommune.no[postmottak@arendal.kommune.no]; Einar[einar@fredriksen.net]; Lene Olsen[lene@olsen.net];
Tittel: Motorisert ferdsel på Spornes i forbindelse med tangrett.

Til

Nasjonalparkforvalter Raet Nasjonalpark.

Jenny Marie Gulbrandsen

Deres ref. 2023/1940-0 432.3 Dato 21.03.2023

ANGÅENDE SØKNAD AV 2.NOVEMBER 2022

OM MOTORISERT FERDSEL I FORBINDELSE MED TANGRETT PÅ SPORNES OG TILLATELSE MOTTATT 21.MARS 2023.

I vedtaket fra forvaltningen er det noen feil og noen forhold vi ønsker å ta opp. I forbindelse med utarbeidelsen/ revideringen av utkastet til Forvaltningsplan for Raet nasjonalpark har rettighetshavere og grunneierlaget pekt på at det må være unødvendig med stadig gjentagende søknader om kjøretillatelse på de historiske tangveiene. Om de ikke er klart definert i forslaget til forvaltningsplan bør det gjøres. Eksempelvis er det for kjøring til hytteeiendommer lagt inn forslag til stadfesting av veier.

Veitraseen i vedlagte kart er ikke korrekt. Stien fra parkeringsplass og ned til tangveien er ikke en historisk tangvei og den er lite egnet både fordi den ikke har bæreevne og er for bratt og ender opp i en offentlig parkeringsplass. Tangveien er mot sjøen i vest og langs stranda østover.

Angående restriksjoner på antall dager i året og tidsbegrensninger kan vi ikke akseptere det. Tangen på Spornes kommer og går svært fort, flo og fjøre, strøm og vind både kaster på land og drar tangen ut på noen timer. Det er da den må hentes. Noen år er det mye tang og andre år er det ingenting. Kjøring i forbindelse med tang vil ikke være det som sliter på tangveien og begrensningene opplistet i tillatelsen er det ikke noe mening i.

Mengden med tang på stranda henger sammen med det naturlige "bladfallet" til tang og tare på høsten. Så godt som all tang som skyldes i land på Spornes er siste sesongs vekst. På senvinter og vår spirer det nye blader på stilkene/stammene som står fast i bunn, slik er dette en stadig fornybar ressurs med stor verdi.

Det kan ikke sies å være noen konflikt mellom henting av tang og friluftsliv. Det skjer på forskjellige tider av året. Det er en selvfølge at motorisert ferdsel viser hensyn.

Vi med gårder soknende til Spornesstranda er lokalkjente der, om det er andre forhold på andre lokaliteter må det kunne tilpasses de historiske forholdene der.

Tangen som gjødsel var betingelsen for jordbruket her på Utsida før kunstgjødselens komme. En mer utrygg verden gjør at tang og tare som gjødsel kan bli svært verdifull for framtidens matsikkerhet. Fokus på økologisk og bærekraftig dyrking av mat gjør tang og tare stadig viktigere som innsatsfaktor.

Vi ber om at det i forbindelse med det pågående forvaltningsplanarbeide blir de historiske tangveiene fastsatt slik at det er lett å forholde seg til for alle parter og at restriksjoner på tidspunkt for henting av tang fjernes.

På vegne av gnr.215/24 og g.nr.216/12

Inge Fredriksen
Tromøy Kirkevei 275, 4818 FÆRVIK
Tlf.:99796182

VEDLEGG: KOPI VEDTAKSBREV FRA FORVALTER.

Postadresse

Postboks 504
4804 ARENDAL

Besøksadresse Fløyveien 14 Arendal

Kontakt

Sentralbord: +47 37 01 75 00

Direkte: +47 37 01 78 45 sfagpost@statsforvalteren.no

Inge Fredriksen Tromøy Kirkevei 269
4818 Færvik

Saksbehandler Jenny Marie Gulbrandsen
ref.

Vår ref. 2023/1940-0 432.3
Dato 21.03.2023

Deres

Søknad - motorferdsel - Raet nasjonalpark - Arendal 206/12

- 215/24 - Spornesstranda - traktor - tilhenger - gravemaskin - Inge Fredriksen - Einar Fredriksen - Lene Olsen

Jeg viser til søknad mottatt 6.2.23.

Vedtak

Forvalter gir etter delegert myndighet fra Nasjonalparkstyret for Raet nasjonalpark med hjemmel i verneforskriften for Raet nasjonalpark § 9 fjerde ledd h) tillatelse til motorisert ferdsel med ATV, bil og traktor i Raet nasjonalpark til /og fra offentlig vei til Spornes for henting av tang i tråd med tangrett. Tillatelsen innvilges for 5 år i tidsrommet

2023- 2027.

Tiltaket kan gjennomføres på følgende vilkår:

- Tillatelsen omfatter nyttekjøring til og fra Spornes for henting av tang i råd med retningslinjer og tangrett.
- Motorferdel avgrenses til inntil 5 dager per kalenderrår.
- Aktiviteten skal primært foregå på dagtid 0800-2000 og utenfor offentlige fridager /ferier.
- Man skal ta hensyn til vegetasjonsdekket, støy og personer som utøver friluftsliv i så stor grad som mulig.
- Det er ikke tillatt å kjøre på våt mark der det blir tydelige kjørespor. Det kan legges ut matter for å forhindre slitasje ved behov.
- Søker må selv innhente eventuelle andre nødvendige tillatelser etter annet

Tillatelsen må medbringes og være tilgjengelig for fremvisning. Rekreasjonskjøring er ikke tillatt.

Saksopplysning

Inge Fredriksen og Einar Frederiksen med Lene Olsen søker om tillatelse til motorisert ferdsel for å hente tang på Spornes, der de har tangrett. De er eiere av gårdene Flademoen 216/12 og Myra 215/24.

De søker om tillatelse i fem år med traktor og henger, eventuelt også en gravemaskin på gummibelter til lasting. Det er ikke avgrenset antall turer.

Omsøkt trase:

Naturmangfoldloven og verneforskrift

Raet nasjonalpark ble vernet ved kgl. res. av 16.12.2016. For verneområdet gjelder Forskrift om vern av Raet nasjonalpark, i Tvedestrand, Arendal og Grimstad kommuner i Aust-Agder fylke.

Formålet med Raet nasjonalpark fremgår av verneforskriften § 1, som lyder: *Formålet med nasjonalparken er å bevare et større naturområde uten tyngre inngrep med egenartede og representative økosystemer, mange godt bevarte kvartærgeologiske forekomster etter siste istid, og med særlig vekt på plantelivet, dyrelivet, naturtyper, kystlandskapet med sjøoverflaten og kulturminner knyttet til Aust-Agders kystområde både på land og i sjø. For de marine delene er formålet særlig å ta vare på det undersjøiske landskapet med tilhørende marine arter og*

marine naturtyper som israndsavsetninger, skjellsandforekomster, bløtbunnsområder, ålegras- og undervannsenger, tareskog og gyteområder for fisk.

Forskrift om vern av Raet Nasjonalpark, i Tvedestrand, Arendal og Grimstad kommuner. Aust-Agder (FOR-2016-12-16-1632) og tilhørende utkast til forvaltningsplan for Raet nasjonalpark har hjemmelsgrunnlag for å gi dispensasjon til transport i nasjonalparken.

- 9 Forbud mot motorferdsel

Motorferdsel til lands, på is og i lufta under 300 meter fra bakken er forbudt. Det er forbud mot motorbåttrace og øvingskjøring med racingbåter

4.ledd Forvaltningsmyndighet kan gi dispensasjon til:

1. h) motorferdsel ved uttak av ilanddrevet tang og tare i samsvar med retningslinjene i

Etter § 7 i naturmangfoldsloven (nml) skal prinsippene i §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, bl.a. når forvaltningsmyndigheten fatter vedtak om dispensasjon etter verneforskriften. Dette gjelder prinsippet om kunnskapsgrunnlaget (§ 8), føre-var-prinsippet (§ 9), prinsippet om økosystemtilnærming og samlet belastning (§ 10), prinsippet om at kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver (§ 11) og prinsippet om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (§12).

Vurdering

Verneverdiene som er mest relevante i forhold til motorferdsel i omsøkte område er relatert til vegetasjon, friluftsliv og støy.

Søknaden omhandler nyttekjøring til et område der det foreligger tangrett og hvor det er gitt en særskilt anledning til å søke gjennom verneforskriften.

Det er foretatt er vurdering ut ifra tilgjengelige observasjoner i artsdatabanken og eksisterende kunnskap om området, og det er ingen naturtyper registrert i området. Kjøringen må ha vilkår som ivaretar slitasje på jordsmonn og vegetasjon (nml. § 8). Tiltaket vurderes å være med lav påvirkning på verneverdiene. Tiltaket er kortvarig (hver enkelt tur) og vurderes å ha liten påvirkning på besøkende som kan oppholde seg i området. Søknaden er avgrenset til nyttetransport.

Kunnskapsgrunnlaget vurderes som tilstrekkelig og føre-var-prinsippet tillegges ikke vekt i vurderingen (nml. § 9). Samlet belastning (støy og forstyrrelse) som følge av motorferdsel på Spornes og områdene rundt er svært begrenset. Vi antar at det vil være sporadisk behov for transport av materialer via sjø/luft til steder uten veiforbindelse, men har ikke vurdert dette som et stort problem i nasjonalparken så langt (nml. § 10). Det er foreløpig kun en liten andel av rettighetshavere som har søkt om å hente tang og uttransport.

Konklusjon

Forvalter gir etter delegert myndighet fra Nasjonalparkstyret for Raet nasjonalpark med hjemmel i verneforskriften for Raet nasjonalpark § 9 fjerde ledd h) tillatelse til motorisert ferdse. Tiltaket får vilkår og er avgrenset med fem års varighet.

Med hilsen

Jenny Marie Gulbrandsen nasjonalparkforvalter

Etter våre rutiner er dette brevet godkjent og sendt uten underskrift

Mottakere:

Arendal kommune	Postboks 123	4891	GRIMSTAD
Statsforvalteren i Agder	Postboks 504	4804	ARENDAL
Inge Fredriksen	Tromøy Kirkevei 269	4818	Færvik

Fra: Inge Fredriksen[inge@planteskolen.no]
Sendt: 02.06.2023 21:23:01
Til: Gulbrandsen, Jenny Marie[jenny.gulbrandsen@statsforvalteren.no]
Kopi: einar@fredriksen.net[einar@fredriksen.net]; Lene Olsen[lene@olsen.net];
Tittel: Re: Klage på vedtak

Vi har ikke stort å «fylle på» i saken annet enn å presisere det som er beskrevet.

Gårdenes historiske rettigheter beholdt gårdene selv om landskapsvernet ble gjort om til nasjonalpark. Det var grunnlaget for at vi ikke ville ha erstatning, men beholde rettighetene. Når det gjelder henting av tang har vi hele tiden brukt tangveien slik vi har beskrevet den. Traktor med laster og tilhenger kjører vi ned ned til tanghaugene og laster. Det har ikke ført til noen skade. Virkeligheten er at dagens traktorer vi bruker har en helt annen bæreevne og fremkomlighet med sperrer på alle hjul og boggi - tilhengere enn de vi brukte for 30 år siden. Begrensning på antall dager i kalenderåret er en begrensning som aldri var debattert i forbindelse med opprettelsen av nasjonalparken og er i realiteten brudd for forutsetningen om beholdte rettigheter.

Å søke om kjøretillatelse vært 5 år virker helt meningsløst, å kjøre med motorisert redskap for å hente tangen har vært og er en selvfølge. Om forvaltningen mener at det må utstedes ny kjøretillatelse hvert 5 år må det kunne legges inn i en fast rutine i forvaltningen.

Sendt fra min iPad
Mvh. Inge Fredriksen

2. jun. 2023 kl. 10:46 skrev Gulbrandsen, Jenny Marie
<jenny.gulbrandsen@statsforvalteren.no>:

Nei, det synes jeg er unødvendig.
Dere har mulighet til å fylle på nå hvis dere ønsker

Med vennlig hilsen
Jenny Marie Gulbrandsen
nasjonalparkforvalter

Statsforvalteren i Agder

Telefon: 37 01 78 45
Mobil: 98 46 06 18
E-post: jenny.gulbrandsen@statsforvalteren.no
Web: www.statsforvalteren.no/ag

Fra: Inge Fredriksen <inge@planteskolen.no>
Sendt: fredag 2. juni 2023 10:28
Til: Gulbrandsen, Jenny Marie <jenny.gulbrandsen@statsforvalteren.no>
Kopi: einar@fredriksen.net
Emne: Re: Klage på vedtak

Hei! Siden du synes det er uklarerheter i klagen vår må behandlingen av den utsettes til møtet etter sommeren.

Hilsen Inge Fredriksen
Sendt fra min iPhone

2. jun. 2023 kl. 09:58 skrev Gulbrandsen, Jenny Marie
<jenny.gulbrandsen@statsforvalteren.no>:

Hei! Jeg jobber med saksfremlegget, er dette riktige punkter i klagen? Eller er det mer dere vil ha med?

Forvalter har funnet følgende punkter i klagen:

Søker ønsker at traseen som benyttes til å hente tang skal oppføres i forvaltningsplanen på lik linje med trasser til fritidsbolig. Da vil man kunne unngå å søke fornyelse av tillatelse til motorferdsel. Pr telefon fremgikk det at søker ønsker tillatelse til å kjøre helt ned til vannkanten for å hente tang maskinelt, for eksempel med en gravemaskin. Søker mener traseen er feil. Søker oppfatter at den påtegnede traseen kalles Tangveien, men Tangveien omfatter ikke veien ned fra P-plass mot strandvollene der samleplassene for tang ligger.

Søker ønsker endring på vilkår om antall dager det kan hentes tang, dette mener søker må være mulig uten avgrensninger i antall dager og andre begrensninger (tidsrom). Dette må være mulig til enhver tid når tangen er skylt på land.

Med vennlig hilsen

Jenny Marie Gulbrandsen
Nasjonalparkforvalter

Raet
nasjonalpark

Tlf: 984 60 618/ 370 17 845

Epost: jenny.gulbrandsen@statsforvalteren.no

Hjemmeside: www.nasjonalparkstyre.no/raet
www.raetnasjonalpark.no

Ikke send konfidensiell informasjon med epost.

ST 16/23 Forvaltningsplan for Raet NP og Søm LVO
ST 17/23 FNs Bærekraftsmål- drøfting
ST 18/23 Eventuelt
ST 19/23 Tidsbruk - Møtehonorerar